

Основна школа "Светитеља Сава"

Друговац

Деловодни број : 298/2026

Датум: 29.06.2026. године

На основу члана 119. Став 1. Тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, 88/2017 и 27/2018 др. Закон , 10/2019 ,6/2020 , 129/2022, 92/2023 и 19/2025) и члана 49. Став 1. Тачка 2. Статута Основне школе "Светитељ Сава" у Друговцу деловодни број 136-2/2024 од 28.03.2024. године , Школски одбор је на седници одржаној дана 25.06.2026. године донео следећу

О Д Л У К У

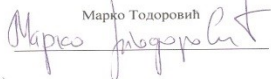
- " Доноси се Школски програм Основне школе "Светитељ Сава" у Друговцу."

Образложење

Чланом 119. Став 1. Тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да Школски одбор доноси предшколски, школски, односно васпитни програм (у даљем тексту: програм образовања и васпитања), развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању, а чланом 49. став 1. тачка 2. Статута Основне школе "Светитељ Сава " у Друговцу прописано је да Школски одбор доноси програм образовања и васпитања, Развојни план Школе и Годишњи план рада Школе и усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању . У складу са тим Школски одбор Основне школе "Светитељ Сава " у Друговцу је на седници одржаној 25.06.2026. године једногласно донео одлуку као у диспозитиву.

Председник Школског одбора

Марко Тодоровић

На основу чл.119 .ст.1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр.88/2017,27/2018-др.Закон,10/2019,6/2020 ,129/2022,92/2023 и 19/2025),и члана 49. Став 1.Тачка 2. Статута Основне школе „Светитељ Сава“ у Друговцу деловодни број 136-2/2024 од 28.3.2024.године , Школски одбор је на седници одржаној дана 25.06.2026. године донео следећу

О Д Л У К У

Д О Н О С И С Е

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СВЕТИТЕЉ САВА“ У ДРУГОВЦУ ЗА ПЕРИОД ОД 01.07.2026. ДО 30.06.2030.ГОДИНЕ

Дел. бр. 298/2026

Председник Школског одбор
Марко Тодоровић

Јун,2026.године

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ОСНОВНА ШКОЛА "СВЕТИТЕЉ САВА" ДРУГОВАЦ

2026/2027. - 2030/2031. година

ЈУН, 2026.

УВОД

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Назив школе: „СВЕТИТЕЉ САВА“

Адреса: 11432,ДРУГОВАЦ

Број телефона- директор и секретар: 026/721-114

Е-mail: osdrugovac@gmail.com

сајт: ossvetiteljsava.rs

Матични број: 07164815

ПИБ: 101607013

Име и презиме директора: МИРЈАНА ЖИВАНИЋ

ЛОГО ШКОЛЕ

МОТО ШКОЛЕ

ПОСЕБНОСТ ЈЕ НАША СНАГА,
УЈЕДИЊЕНОСТ ЈЕ НАША МОЋ,
РАЗЛИЧИТОСТ ЈЕ НАША ЛЕПОТА

САДРЖАЈ:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	8
2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	10
3. ИСХОДИ, КЉУЧНЕ И ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	12
4. НАЧЕЛА ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	16
5. УСЛОВИ РАДА У ОШ „СВЕТИТЕЉ САВА“.....	17
5.1. ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА.....	17
5.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ.....	18
5.3. УСЛОВИ СРЕДИНЕ У КОЈИМА ШКОЛАРАДИ.....	21
5.4. МАТЕРИЈАНО-ТЕХНИЧКИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ РАДА.....	22
6. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	23

7.ПРВИ ОБРАЗОВНИ ЦИКЛУС.....	35
7.1. ПРВИ РАЗРЕД.....	36
7.2 ДРУГИ РАЗРЕД.....	157
7.3 ТРЕЋИ РАЗРЕД.....	260
7.4.ЧЕТВРТИ РАЗРЕД.....	376
8.ДРУГИ ОБРАЗОВНИ ЦИКЛУС.....	505
8.1.ПЕТИ РАЗРЕД.....	505
8.2.ШЕСТИ РАЗРЕД.....	706
8.3.СЕДМИ РАЗРЕД.....	953
8.4.ОСМИ РАЗРЕД.....	1190
8 ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ.....	1494
9 ПРЕДЛОЗИ ТЕМА ЗА ЧАСОВЕ ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ.....	1501
10 СЕКЦИЈЕ.....	1511
11 СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	1551
12 ОСТАЛИ ПРОГРАМИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У ШКОЛИ.....	1647
12.1ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ.....	1647
12.2. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ И МЕСНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА.....	1650
12.3 ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	1652.
12.4. ПЛАН КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ.....	1657
12.5.. ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ШКОЛСКОГ СПОРТА.....	1660
12.6.. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ	1664
12.7. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА.....	1671
12.8. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА.....	1674
12.9.. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	1676
12.10. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ.....	1681
12.11. ТИМ ЗА ЗАШТИТУ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНеМАРИВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ.....	1684
а) Програм поступања установе у кризним догађајима.....	1688
б) Програм рада Вршњачког тима.....	1700
12.12. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	1703.

12.13.ПРОГРАМ ПОДРШКЕ НОВИМ УЧЕНИЦИМА И ЗАПОСЛЕНИМА.....	1712
а) Програм подршке ученицима при преласку из једног у други циклус.....	1713
12.14. ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА.....	1714
12.15 УЧЕНИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ.....	1718
12.16.. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ.....	1720
12.17. РУКОВОДЕЋИ, СТРУЧНИ И САВЕТОДАВНИ ОРГАНИ У УСТАНОВИ.....	1720
13.ПРЕЗЕНТОВАЊЕ ШКОЛЕ	1721.
14.ЛЕТОПИС ШКОЛЕ.....	1721
15.ПРОГРАМ ШКОЛСКИХ, НАЦИОНАЛНИХ И МЕЂУНАРОДНИХ ПРОЈЕКТА.....	1722
16. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	1722

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- **Закон о основама система образовања и васпитања** („Сл. Гласник РС“ број 88/2017 , 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)
- **Закон о основном образовању и васпитању**(„Сл.гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018-др.закон, 6/2020 , 129/2021, 92/2023 и 19 /2025)
- **Закон о службеној употреби језика и писма** („Службени гласник РС“ бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005, 30/2010 и 48/2018)
- **Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања:** (Сл.гласник РС- Просветни гласник број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 (исправка), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1, 1/2026-157
- **Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања** 0/2004-1, 20/2004-1, 1/2005-81, 3/2006-1, 15/2006-1 (др. правилник), 2/2008-24 (др. правилник), 2/2010-6, 7/2010-1, 3/2011-124 (др. правилник), 7/2011-1 (др. правилник), 7/2011-7 (др. правилник), 1/2013-8, 4/2013-181, 14/2013-1, 5/2014-1, 11/2014-1, 11/2016-168, 11/2016-573, 6/2017-5, 12/2018-9
- **Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања:** 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1, 13/2023-457
- **Правилник о наставном програму за 4.разред основног образовања и васпитања** („Сл.гласник РС- Просветни гласник“ бр. 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1, 13/2023-458)
- **Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за 5.разред основног образовања и васпитања:**6/2007-1,2/2010-5,7/2010-9(др.правилник),3/2011-129,(др.правилник),1/2013-18,4/2013-177,11/2016-364,11/2016-580,6/2017-7,8/2017-19/2017-1,12/2018-36,15/2018-77(др.правилник)
- **Правилник о наставном програму за 5. и 6.разред основног образовања и васпитања и програму наставе за пети и шести разред основног образовања и васпитања:** 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1, 6/2025-7, 1/2026-219

- **Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања:** 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399, 6/2025-22
- **Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања :** 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1, 6/2025-38
- **Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника(„Службени гласник РС – Просветни гласник" , бр.5/2012, 6/2021-341)**
- **Правилник о остваривању наставе у природи и екскурзија у основној школи** (Сл.гласник РС-Прос.гласник РС бр. 30/2019
- **Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** Сл.гласник РС бр.10/2024
- **Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања „Службени гласник РС“ бр.104 од 25. децембра 2024.**
- **Правилник о општим основама школског програма** Сл. гласник РС-Прос.гласник бр.5/2004
- **Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности** („Службени гласник РС – Просветни гласник" , бр.65/2018)
- **Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање** („Сл. гласник РС", бр. 11/2024).
- **Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања** („Сл. гласник РС", бр. 10/2024).
- **Стручно упутство о начину израде школске документације**, Министарство просвете, науке и технолошког развоја (број: 119-01-346/1/2014-01, датум: 27.8.2014. године
- **Правилник о стручно педагошком надзору** (“Службени гласник РС” бр. 87/2019)
- **Правилник о општим стандардима постигнућа-образовни стандарди за крај обавезног образовања** („Сл.гласник РС-Просветни гласник“ бр. 104/2024-16)
- **Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи** („Прос.гласник РС’ бр. 30/2019)

- Правилнито општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик "Службени гласник РС", број 78 од 18. августа 2017.
- Извештај о реализацији претходног Школског програма
- Извештају о раду школе у претходној години
- Годишњи план рада за школску 2025/2026
- Школски развојни план за период 2025.- 2029.
- Статут школе
- Закона безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, бр. 35/2023)
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм је заснован на циљевима и исходима образовања и васпитања Републике Србије. Израђен је на основу досадашњег искуства у планирању наставних садржаја који ће се по педагошко-дидактичком обликовању реализовати у периоду **од 2026./27. до 2030./31. године**.

Планирано је праћење, вредновање и истраживање евентуалних проблема до којих ће доћи током рада, а које ће вршити Тим за праћење реализације школског програма у сарадњи са наставницима, стручним активима и стручном службом:

Школски програм се доноси за период од четири године, тј. од 2026/27. до 2030/31. године

Све промене руководиоца већа, актива и тимова, као и остале промене до којих буде дошло у току периода важења овог Школског програма биће евидентирани у Анексима школског програма који ће се доносити сваке школске године по потреби. Поред општег дела Школског програма на период од 4 године, доносе се и школски програми за сваки разред.

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

- развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
- развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине.

3. ИСХОДИ, КЉУЧНЕ И ОПШТЕ МЕЃУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Основне смернице при планирању рада школе су следеће:

- План наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања;
- План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања;
- Развојни план школе;
- Годишњи план рада школе
- План и извештај о спроведеном самовредновању рада школе;
- Екстерно вредновање рада школе;

Саставни део овог програма су индивидуални планови рада оних ученика школе који по њима напредују и на њих оставрују то право, сагласношћу родитеља и/или решењем интересорне комисије.

Исходи образовања

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног основног образовања и васпитања. Они су основа за планирање, прећење и вредновање образовња и васпитања.

Исходи након завршетка образовања и васпитања представљају способност ученика да:

- 1) изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми;
- 2) прикупља, анализира, организује и критички процењује информације;
- 3) користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања;
- 4) ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- 5) ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице;
- 6) зна како да учи;
- 7) уме да разликује чињенице од интерпретација;
- 8) примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама;
- 9) поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије;
- 10) одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима;
- 11) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба;

12) покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха;

13) остварује идеје, планира и управља пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;

14) схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изоловани;

15) има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искустава и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.

Остваривање исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања и васпитања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Кључне компетенције за целоживотно учење

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

1) комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;

2) комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;

3) математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резонување, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);

4) дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;

- 5) учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;
- 6) друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;
- 7) осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;
- 8) културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Компетенције осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;

4. НАЧЕЛА ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Садржај школског програма школа самостално структурира, уважавајући специфичности контекста, потребе и могућности и то у обиму који даје јасну слику о плановима, програмима, активностима и другим прописаним садржајима које конкретна школа остварује, а водећи рачуна о **начелима** прописаним чланом 28. Закона о основном образовању и васпитању :

- 1) начело усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) начело заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) начело уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) начело хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) начело поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) начело заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) начело уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) начело развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) начело коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика.

5. УСЛОВИ РАДА У ОШ „СВЕТИТЕЉ САВА“

5.1. ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА

Наша школа се налази у насељу Друговац које је пре више векова било насељено. Друговац се простире на обронцима огранака Родопских планина, такозваној пиносавској заравни. Од Колара – раскршћа путева и магистрале којом се лако стиже у свако значајно место не велике, али прелепе Србије, удаљен је око седам километара. У правцу севера граничи се Биновцем, од истока и југоистока - Суводолом и Луњевцем, од југа и југозапада - Селевцем и Бадљевицом, од запада и северозапада. Данас је то воћарски крај и већина породица у селу се баве пољопрвредом и од ње имају приходе , а један мањи део ради у Железари и у другим фирмама у оближњем граду Смедереву .Од Смедерева је школа удаљена око 17 километара.

Данас школа има зграду у склопу које је сала за физичко и здравствено васпитање, велико школско двориште са пошумљеним прилазом и спортске терене за одбојку, рукомет , фудбал и кошарку. Прилаз школи је могућ са две стране , један од центра села а други са супротне стране са великом улазном капијом. Школа поседује грејање на пелет и сопствени водовод.У близини школе је и сеоска амбуланта као и нова зграда вртића .На око 1км се налази и фудбалски терен ФК Друговац.

Своју делатност школа обавља у матичној школи у Друговцу, као и у два издвојена одељења у Бадљевици и Суводолу. Ова издвојена одељења такође имају школска дворишта, погодна за ученике млађих разреда у којима они проводе доста свог слободног времена. У склопу подручних школа је и простор који користе деца која се припремају за полазак у школу, предшколска група. Суводол поседује котларницу која користи пелет за грејање и сеоски водовод а Бадљевица сопствени водовод и грејање на пелет. Подручне школе су удаљене од матичне школе око 5 километара.

5.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Школске 1863/64. године, а на иницијативу народних старешина из Друговца, указом Министарства црквених дела, у Друговцу је почела са радом „Основна школа Друговачка“. До 1863. године друговачка деца су похађала Основну школу у Коларима која је, према постојећим документима, постојала 1804. године, што упућује на закључак да је то најстарија основна школа у Смедеревском округу.

Пре доношења указа о оснивању школе друговчани су откупили кућу плетару са двориштем од Милоша Милића, сина бившег Милије Станојевића – Лугоње, цели капетана у војсци књаза Милоша и чувеног трговца (Милошевим) свињама. Кућа – конак налазила се на месту где је данас стара амбуланта (која је тренутно у функцији ловачког дома). Школа у том периоду није поседовала никаквог школског инвентара, осим неких оскудних учила, о којима ће касније бити речи. Здравствени услови рада школе су били крајње неповољни; деца су од својих кућа доносила столице за седење - трonoшце, таблице за писање и писаљке. Под је био земљан, често премазан новим слојем балега са раствореном умом (глином), која се користила као дезинфекционо средство. Напуклине на зидовима су попуњаване блатом, замешеним са плевом. Учионице су биле недовољно осветљене и веома лоше проветраване, све је у њима мирисало на влагу и буђ.

Од 1928. године школска настава се одвијала у три приватне зграде, и то: 1) у старој кући Обрада Милосављевића која је била смештена поред пута у овдашњем црквеном дворишту (срушена 1966. године); 2) у кући Маринка Ивковића (коју је сазидао Милош Милић новцем од кредита узетог 1871. године од Штедно кредитне банке у Смедереву, а 1920. године кућу је откупио Маринко Ивковић), налази се преко пута црквеног дворишта; 3) у кући Живана Милосављевића, лоцираној у дворишту Петра Милосављевића, чије зидање је довршено 1893. године, а чину свештања куће присуствовао књижевник Марко Миљанов.

Школске објекте одржавају родитељи (кречење, премазивање подова, снабдевање огревом; деца од својих кућа доносе трonoшце за седење, таблице и писаљке за писање и рачунање и сл.) Наставна средства (глобус, лењир, троугао и др.) обезбеђује министарство црквених дела; а остале потребштине за наставу у школи (пре свега књиге) обезбеђују дародавци и добротинитељи, а то су најчешће угледни трговци, занатлије и домаћини. Међу друговчанима такви су били Милија Станојевић Лугоња (цели капетан у војсци Милоша Обреновића), његов син Милош Мил(иј)ић (уступили конак за школску зграду),

Марко Мирковић (поклонио часослов), Обрад Милосављевић (поклонио књиге за рад учитеља – познавање човека и јестаственицу) и многи други непознати да Увођењем школских реформи, осамдесетих година двадесетог века, основну делатност школа финансира Министарство просвете, док одржавање и опремање школа пада на терет локалних заједница (општине, Локалне са Зидање задружног дома довршено је 1950. године, а пошто није било новаца да се за друговачке ђаке озида нова школа, а како се број ученика из године у годину повећавао, седам година касније, одлуком месних власти, објекат је уступљен за адаптацију у школску зграду, сматрајући да је школа важнији приоритет од задружног дома. Године 1956. зграда је адаптирана у савремену школу, а годину дана касније, тачније од школске 1957/58. године, у њој се одвијала настава од првог до осмог разреда. У међувремену је адаптирана и савремено опремљена фискултурна сала, а у школском дворишту изграђени терени за мали фудбал, одбојку и кошарку.

Крајем марта 1957. године у „Савету за школство народног одбора“ припремљена је измена у начину руковођења школама. Размотрена је могућност припајања неразвијених основних школа већим осмогодишњим школама, које би постале школски центар за све основне школе. Том приликом ће се угасити управитељске дужности прикључених основних школа, јер њихове дужности преузимају управитељи матичних школа.¹ Урађена је „нова школска мрежа“, по којој су основне школе из Бадљевице и Суводола припале матичној школи у Друговцу, под заједничким називом Основна школа „Партизански борац“. Од школске 1957/58. године матична школа у Друговцу постаје осмогодишња школа, која до данашњег дана задржава тај статус.²

¹ Наш глас од 6. априла 1957. године, стр. 4.

² У Нашем гласу од суботе 10. јун 1961, на страни 8., писало је:

„Друговачка осморазредна основна школа, у чији је летопис пре десет година убележено: «Данас у десет часова пре подне, у присуству великог броја званица, почела је настава у тек основаној школи» - ове године прославља десетогодишњицу успешног рада. Друговачка школа је почела рад у три нехигијенске зграде. Године 1957. мештани су подигли нову зграду и на тај начин створили нове услове за несметан рад у школовању великог броја деце.

Од 1950 године, када је четвороразредна школа прерасла у осморазредну, њу је завршило 164. ученика, од којих је велики број отишао у средње школе и на факултете.

Ова Школа има неколико важних датума. Основана је 1863. године и њен први учитељ је био Трифун Радојевић-Триша – човек без икакве школе, самоук који се служио црквено-словенским језиком. Први школски надзорник био је Милан Ђ. Милићевић, наш познати књижевник,

публициста и педагог. У ову школу 1893. године долазио је и познати песник Марко Миљанов, поводом присуствовања освећењу новоизграђене куће Живе Милосављевића. Друговачка школа « Партизански борац » била је центар културно-забавног и спортског живота младих.“

Школски парк је засађен четинарима. Четинари који су засађени у парку донети су камионом Месне заједнице из расадника у Крњачи. Након Титове смрти у школском парку и осталим деловима школског дворишта засађено је још 88 садница. Данас школски парк, и читав дворишни простор обилује однегованим четинарима и осталим парковским биљкама (брезама, платанима и другим украсним биљкама). Пројектант и финансијер уређивања школског парка и целог дворишта био је Чедомир Домазет, ондашњи директор комуналца. Данас је наша школа израсла у савремену школу, која се ни по чему не разликује од градских школа. Услови за извођење наставе и других облика рада са ученицима све су бољи из године у годину, како у матичној, тако и у подручним школама у Суводолу и Бадљевици. Улажу се максимални напори у стварању још бољих услова, пре свега на плану развоја и даљег усавршавања педагошке организације, наставне технике и технологије, права, обавеза и одговорности свих учесника у образовно-васпитном процесу, не само у циљу достизања вишег квалитета наставе и већих постигнућа ученика у школи, него и ради стварања претпоставки за безбедан боравак и рад ученика и запослених у школи.

Од оснивања школе до данас, наставу је походио велики број ученика, међу којима су многи постали значајне личности – лекари, професори, доктори наука, истраживачи, писци, песници, новинари, економисти, инжењери, успешни привредници, културни радници.

С' правом се може рећи да је друговачка школа за првих сто педесет година постојања постала не само добро организована и успешна образовна институција, него и понос села Друговца и незаобилазни чинилац сваке приче у области образовања и културе на подручју смедеревске општине и Подунавског округа.

Највећи број ученика школа је имала осамедесетих година прошлог века. Од тада, као и у целој држави, број ученика полако опада. Данас је то школа која броји око 150 ученика.

Данас је матична школа у Друговцу модерно опремљена зграда која поседује довољно пространих и прописно осветљених учионица, ученичку библиотеку, стручну библиотеку, довољно пространу и модерно опремљену физкултурну салу и терене за мале спортове (фудбал, рукомет, одбојку и кошарку) на којима је урађена расвета, модерно опремљену школску кухињу са трпезаријом, школски кабинет за информатику и природне науке. Школа има и подручна одељења у Бадљевици и Суводолу поред којих су изграђени терени за мале спортове.

Ученици су подељени у **10** одељења (**6** некомбинованих одељења, **4** комбинована одељења од којих се два комбинована одељења по два разреда налазе у Суводолу, једно комбиновано одељење од три разреда у Бадљевици и једно комбиновано одељење од два разреда у матичној школи у Друговцу. На почетку школске 2025/26. године уписано је **126** ученика.

5.3. УСЛОВИ СРЕДИНЕ У КОЈИМА ШКОЛА РАДИ

Школа сарађује са локалном самоуправом града Смедерева и Месном заједницом у Друговацу, Суводолу и Бадљевици. Школа прати и укључује се у дешавања и манифестације у локалној самоуправи и Месној заједници (Дан села, Дани пољопривреде и лова, Смедеревска јесен, сеоске летице). Сарадња школе је у великој мери оријентисана на Месну заједницу која излази школе у сусрет у складу са својим могућностима око организовања прослава и сарадње са школом из Брезичана, Република Српска. Такође и Локална самоуправа града Смедерева помаже око финансијских и материјалних потреба школе. као и

помоћи око прославе Савиндана. Ученици учествују у чишћењу спомен парка на „Пољани“, центра села, дворишта цркве. Ученици су често на фудбалском терену и чланови су ФК Друговац.

Школа сарађује са Удружењем жена Срма и локалним продавницама.

Школа сарађује и са локалним медијима који прате важније школске активности.

Школа сарађује са фабриком Фрувита из Луњевца при донацији бесплатних уџбеника

Са подручном школом из Суводола сарађујемо са удружењем Младих домаћина у разним активностима и манифестацијама.

Ученици из подручне школе у Суводолу су укључени у активности везане за цркву у Врбовцу, чијој парохији припадају.

Чланови Школског одбора и Савета родитеља редовно присуствују седницама пружајући помоћ у свим областима у којима могу. Сарадња се остварује са здравственим центром у граду Смедереву и сеоском амбулантом. Сарадња се остварује и са Центром за социјални рад Смедерево, са СУПом Смедерево, вртићем Наша радост, Центром за културу Смедерево, Народном библиотеком у Смедереву и другим школама у околини.

Сарадња са родитељима ученика је добра. Ова сарадња се одвија на различите начине, путем родитељских састанака, индивидуалним посетама, присуствовањем састанцима Савета родитеља и Тимова школе, учествовањем у школским манифестацијама, присуствовањем часовима на отвореним вратима наставника, као и отвореним вратима код директора школе, преко сајта школе, разних друштвених мрежа, прославама и слично.

5.5. МАТЕРИЈАНО-ТЕХНИЧКИ И ПРОСТОРНИ УСЛОВИ РАДА

Школа има објекте у три насеља и то:

- Матична школа у Друговцу у којој се одвија настава за ученике од првог до осмог разреда, као и продужени боравак за ученике 1. и 2. разреда
- Издвојена одељења у Бадљевици и Суводолу у којима се одвија настава само за ученике од првог до четвртог разреда,

У оквиру матичне школе налази се :пет учионица,кабинет природних наука, информатички кабинет,кухиња, трпезарија, једна мања просторија за одлагање алата и сл, сала за физичко васпитање , свлачионице, библиотека, канцеларије директора, секретара и педагога, зборница, портирница и тоалети за ученике и особље школе.

У дворишту школе се налазе спортски терени за одбојку, кошарку, фудбал и рукомет, као и котларница са скаладиштем за пелет.

.Испред главног улаза у школу налази се парк и паркинг за запослене.

Издвојена школа у Бадљевици има две учионице и и зборницу, док су тоалети у издвојеној згради у школском дворишту. У склопу школе је простор за групу предшколаца ПУ „Наша Радост“ у Смедереву.

Школа у Суводолу има две учионице, мокри чвор и зборницу, као и простор за предшколску групу деце. Обе подручне школе имају котларнице и простор за одлагање пелета, као и школска дворишта са спортским теренима.

6. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2026/2027. године до краја школске 2030/2031.године.

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Настава се реализује на српском језику. Школски програм се реализује на српском језику.

Школски програм се реализује у првом и другом циклусу. Први циклус траје од 1. до 4. разреда, други циклус од 5. до 8. разреда.

РАСПОРЕД ЗВОЊЕЊА

РАСПОРЕД ЗВОЊЕЊА У МАТИЧНОЈ ШКОЛИ У ДРУГОВЦУ

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

(старији разреди)

1. час од 7:15- до 8:00
2. час од 8:05- до 8:50
3. час од 9:10- до 9:55
4. час од 10:00- до 10:45
5. час од 10:50- до 11:35
6. час од 11:40- до 12:25
7. час од 12:30- до 13:15
8. час од 13:20- до 14:05

ПРЕПОДНЕВНА СМЕНА

(млађи разреди)

1. час од 7:15- до 8:00
2. час од 8:05- до 8:50
3. час од 9:10- до 9:55
4. час од 10:00- до 10:45
5. час од 10:50-до 11:35
6. час од 11:40-до 12:25

ПОПОДНЕВНА СМЕНА

(млађи разреди)

1. час од 13:30- до 14:15
2. час од 14:20- до 15:05
3. час од 15:25- до 16:10
4. час од 16:15- до 17:00
5. час од 17.10- до 17:55
6. час од 18:00- до 18:45

ПОПОДНЕВНА СМЕНА

(старији разреди)

1. час од 12:00- до 12:45
2. час од 12:50- до 13:35
3. час од 13:55- до 14:40
4. час од 14:45- до 15:30
5. час од 15:35- до 16:20
6. час од 16:25- до 17:10
7. час од 17:15- до 18:00

РАСПОРЕД ЗВОЊЕЊА У ПОДРУЧНИМ ШКОЛАМА-

СУВОДОЛ И БАДЉЕВИЦА

пре подне

- 1.час 8:15-9:00
- 2.час 9:05-9:50
- 3.час 10:10-10:55
- 4.час 11:00-11:45
- 5.час 11:50-12:35
- 6.час 12:40-13:25

а) План наставе и учења за први циклус

Обавезни предмети за први и за други разред основног образовања и васпитања су:

1. СРПСКИ ЈЕЗИК
2. СТРАНИ ЈЕЗИК (ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК)
3. МАТЕМАТИКА
4. СВЕТО ОКО НАС
5. ЛИКОВНА КУЛТУРА
6. МУЗИЧКА КУЛТУРА
7. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
8. ДИГИТАЛНИ СВЕТО

Обавезни предмети за трећи и четврти разред основног образовања и васпитања су:

1. СРПСКИ ЈЕЗИК
2. СТРАНИ ЈЕЗИК (ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК)
3. МАТЕМАТИКА
4. ПРИРОДА И ДРУШТВО
5. ЛИКОВНА КУЛТУРА
6. МУЗИЧКА КУЛТУРА
7. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
8. ДИГИТАЛНИ СВЕТО

Изборни предмети за први циклус основног образовања и васпитања су:

1. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
2. ВЕРСКА НАСТАВА,

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни предмети и активности

1. РЕДОВНА НАСТАВА
2. ДОПУНСКА НАСТАВА

3. ДОДАТНА НАСТАВА
4. НАСТАВА У ПРИРОДИ

Остали облици образовно – васпитног рада

1. ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ
2. ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ
3. ЕКСКУРЗИЈА

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ФОНДА ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски језик као нематерњи ²	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено	3	108	3	108	3	108	3	108

	васпитање								
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								
1	Верска настава/ Грађанско васпитање ³	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са	2	72	2	72	2	72	2	72
	елементима националне културе ⁴								
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*	1-3*	36-108*
УКУПНО: А + Б		21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни предмети и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	22-25*	792-900*	22-25*	792-900*
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава							1	36
4.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁶	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

б) План наставе и учења за други циклус

Обавезни предмети за други циклус основног образовања и вапитања су:

1. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ,
2. СТРАНИ (ЕНГЛЕСКИ) ЈЕЗИК,
3. ЛИКОВНА КУЛТУРА,
4. МУЗИЧКА КУЛТУРА,
5. ИСТОРИЈА,
6. ГЕОГРАФИЈА,
7. ФИЗИКА (за шести, седми и осми разред)
8. МАТЕМАТИКА,
9. БИОЛОГИЈА,
10. ХЕМИЈА (за седми и осми разред),
11. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА
12. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО
13. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Изборни предмети за други циклус основног образовања и вапитања су:

1. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ВЕРСКА НАСТАВА,
2. ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК (француски језик),

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

1. РЕДОВНА НАСТАВА
2. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ
3. ДОПУНСКА НАСТАВА
4. ДОДАТНА НАСТАВА

Остали облици образовно-васпитног рада

1. ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ
2. ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ
3. ИЗЛЕТИ И ЕКСКУРЗИЈЕ
4. ПОСЕТЕ ПОЗОРИШТИМА, МУЗЕЈИМА, ФЕСТИВАЛИМА И ДРУГИМ ДОГАЂАЈИМА ОД
5. ЗНАЧАЈА ЗА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РА

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА НАСТАВНИ ПЛАН
ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144
3.	Страни језик	2	72	2	72
4.	Историја	1	36	2	72
5.	Географија	1	36	2	72
6.	Биологија	2	72	2	72
7.	Математика	4	144	4	144
8.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
9.	Техника и технологија	2	72	2	72
10.	Ликовна култура	2	72	1	36
11.	Музичка култура	2	72	1	36
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72 + 54*	2	72 + 54*
13.	Физика	/	/	2	72
14.	Хемија	/	/	/	/
УКУПНО: А		24	918	25	954
	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1	Верска настава/ Грађанско васпитање**	1	36	1	36
2.	Други страни језик***	2	72	2	72
УКУПНО: Б		3	108	3	108
УКУПНО: А + Б		27	1026	2	1062

*Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

** Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

*** Ученик као други страни језик учи француски језик

Напомена: Ученик не бира други страни језик и ако спада у изборне предмете, јер школа у складу са својим кадровским могућностима може ученицима да понуди само као други страни француски језик.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062
2.	Слободне наставне активности*	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности**	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње	

*Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди и изучава је у току једне школске године.

** Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред . бро ј	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	4	144	4	136
3.	Страни језик	2	72	2	68
4.	Ликовна култура	1	36	1	34
5.	Музичка култура	1	36	1	34
6.	Историја	2	72	2	68
7.	Географија	2	72	2	68
8.	Физика	2	72	2	68
9.	Математика	4	144	4	136
10.	Биологија	2	72	2	68
11.	Хемија	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	102
	УКУПНО: А	28	1008	28	952
Ред.бр	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМ				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	34
2.	Други страни језик	2	72	2	68
	УКУПНО: Б	3	108	3	102

	УКУПНО: А+Б	31	1116	31	1054
--	-------------	----	------	----	------

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО– ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	31	1026	31	1054
2.	Слободне наставне активности	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

Слободне активности - У зависности од могућности школе на основу расположивости и норме наставника, школа ће сваке године понудити ученицима листу од три слободне наставне активности.

На листи ће се наћи избор од три понуђена предмета са списка:

-За 5. и 6. разред – Вежбањем до здравља, Животне вештине, Медијска писменост, Цртање, сликање, вајање, Чуvari природе, Музиком кроз живот, Сачувајмо нашу планету, Вредности и врлине као животни компас 1;

- За 7. и 8. разред – Предузетништво, Моја животна средина, Уметност, Филозофија са децом, Домаћинство, и Вредности и врлине као животни компас 2

У нашој школи, на иницијативу родитеља, уведен је **ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК** за ученике 1. и 2. разреда. Након редовне наставе ученици 1. и 2. разреда остају у продуженом боравку. Постоји једна група. Групу чине ученици 1. разреда, и 2.разреда.Са њима ради једнаучитељица.

наставни план за први циклус

7. ПРВИ ОБРАЗОВНИ ЦИКЛУС

ПРВИ РАЗРЕД

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovitom развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celoviti развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;

- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.
- 19) Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

2. ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Структура програма свих предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ наставе и учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај првог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

Рад са ученицима првог разреда захтева уважавање њихових узрасних карактеристика као и чињенице да је то њихов први сусрет са школом. Треба имати у виду да су та иста деца, сада ученици првог разреда, у предшколском периоду учила кроз игру, у интеракцији са социјалним и физичким окружењем. Они имају знања која су развили у свакодневним животним ситуацијама, умеју да изведу различите активности, умеју нешто да направе, неке задатке да реше, могу и желе да постављају питања, да саопште оно што знају, што су искусили и доживели. Та њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним знањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу. У том повезивању могуће је и потребно бирати садржаје и методе рада којима се стварају ситуације које су

погодне да се ученик води кроз зону наредног развоја у различитим областима знања и функционисања. Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва. Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине.

Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;

интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;

партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;

превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;

уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневног животу;

неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;

редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре, као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове. Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице. При планирању треба имати у виду да се исходи разликују. Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине). Интегрисаним приступом настави и учењу са фокусом на партиципативне и кооперативне активности ученика, наставнику се препоручује планирање разноврсних метода, приступа и техника учења и подучавања – истраживачке, пројектне, партиципативне, кооперативне итд.

Посебно значајна за развијање компетенција и остваривање исхода је пројектна настава, која се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

Пројектна настава од ученика захтева бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

С обзиром на узраст ученика првог разреда, примерено је да се реализују пројектни задаци где је наставник главни организатор активности, а самосталност ученика се испољава у сегментима пројекта где је то могуће. Наставник пружа подршку свим ученичким активностима у току пројекта, а у првом разреду често и помоћ. Повремене тешкоће у комуникацији и сарадњи су очекиване јер се ради о ученицима који су у фази адаптације на школу и о групи која се тек формира. Култивисање сарадње и начина на који се комуницира у групи су увек важни циљеви пројектне наставе, а у првом разреду су, може се рећи, и приоритетни јер доприносе јачању одељенске

кохезије. Такође, током реализације оваквог облика рада наставник има могућност да добро упозна ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмисли процес индивидуализације за оне којима је то потребно.

При планирању наставник треба да дефинише тему и циљ пројекта, очекиване исходе, садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројекта. За први разред, најпримеренији је полуструктурирани тип пројекта где наставник даје ограничен избор тема, у великој мери дефинише методологију рада и сам одређује које ће материјале дати ученицима, а које ће они сами пронаћи. Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.

Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација треба да буде увременејена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом оне које би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика

С Р П С К И Ј Е З И К

ЦИЉ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	15	20	15	15	4	17	7	/	/	/	45	48	93
2.	КЊИЖЕВНОСТ	1	/	1	4	3	1	8	11	14	7	38	12	50

3.	ЈЕЗИК	/	1	3	/	/	/	1	2	2	1	6	4	10
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	5	1	/	2	1	1	5	7	3	2	12	15	27
УКУПНО		21	22	19	21	8	19	21	20	19	10	101	79	180

* О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација

- Кључни појмови: почетно читање и писање, књижевност, језик и језичка култур

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: први

Р. БР .	ОБЛАСТ/ ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТ НЕ КОМПЕТЕНЦИЈ Е	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
---------------	-----------------------	---------------------------------------	------------------------------------	--------	---	---

1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема.</p>	<p>СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличног писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању.</p> <p>СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличног и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати.</p> <p>СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту.</p> <p>СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре.</p> <p>СРП.ОО1.О.3.2.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - гласно чита, правилно и са разумевањем; 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Појединачно шчитавање и логичко читање Читање хорски, само повремено (у циљу подстицања ученика који заостају у савладавању читања) Гласно читање уз аналитичку и критичку процену;</p>	<p>Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак Писана провера</p>
----	----------------------------------	---	---	---	---	---

			<p>Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце СРП.ОО1.С.1.9.</p> <p>Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. СРП.ОО1.Н.2.1.</p> <p>Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове.</p>	-пронађе информације експлицитно изнете у тексту		
2.	КЊИЖЕВНОСТ	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.</p>	<p>СРП.ОО1.О.1.6.</p> <p>Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова.</p> <p>СРП.ОО1.О.1.7.</p> <p>Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту</p> <p>СРП.ОО1.О.2.5.</p> <p>Издавају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима.</p> <p>СРП.ОО1.О.2.6.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације</p>	<p>Формативносв ак одневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Писана провера</p>

			<p>Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. СРП.ОО1.О.2.7.</p> <p>Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. СРП.ОО1.О.3.5.</p> <p>Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. СРП.ОО1.С.1.2.</p> <p>Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из</p>	<p>- препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна басну и разуме њено значење; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради.</p>	<p>евалуације и самоевалуациј</p>	
--	--	--	--	--	-----------------------------------	--

			<p>лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела. СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела.</p>			
3.	ЈЕЗИК	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема.</p>	<p>СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. СРП.ОО1.С.1.3.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају;</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају</p>	<p>Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера</p>

			<p>Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. СРП.ОО1.С.3.3.</p> <p>Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. СРП.ОО1.Н.1.1.</p> <p>Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - правилно употреби велико слово; - пише читко и уредно; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног. 	<p>ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини,</p>	<p>СРП.ОО1.О.1.3.</p> <p>Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. СРП.ОО1.О.1.4.</p> <p>Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. СРП.ОО1.О.2.3.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p>	<p>Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Писана провера</p>

		решавање проблема.	<p>Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. СРП.ОО1.О.3.1.</p> <p>Разговорно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. СРП.ОО1.О.3.3.</p> <p>Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. СРП.ОО1.О.3.4.</p> <p>Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули. СРП.ОО1.С.1.4.</p> <p>У кратким цртама образлажу своје идеје. СРП.ОО1.С.2.4.</p> <p>Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. СРП.ОО1.С.3.2.</p> <p>У свакодневној комуникацији користе</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; 	<p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	
--	--	-----------------------	--	--	---	--

			<p>одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. СРП.ОО1.С.3.3.</p> <p>Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. СРП.ОО1.Н.3.1.</p> <p>Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - примењује основна правописна правила; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту. 	
--	--	--	--	---	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ			
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање			
Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време

МАТЕМАТИКА

ЦИЉ наставе математике у основној школи је да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАД А	УТВРЂИВА ЊЕ	СВЕГ А
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ГЕОМЕТРИЈА – ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА	12									1	7	6	13
2.	ГЕОМЕТРИЈА – ЛИНИЈА И ОБЛАСТ	8									1	3	6	9
3.	ГЕОМЕТРИЈА – КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕДМЕТА ПРЕМА СВОЈСТВИМА	2	5									3	4	7
4.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100		18	18	22	9	15	22	19	18	3	54	90	144
5.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ									2	5	2	5	7
УКУПНО		22	23	18	22	9	15	22	19	20	10	69	111	180

*** О-обрада; у -утврђивање; п-провера знања; с-систематизација**

- Кључни појмови: односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење

Р • БР •	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
1.	<p>ГЕОМЕТРИЈА</p> <p>Предмети у простору и односи међу њима</p> <p>Линија и област</p> <p>Класификација предмета према својствима</p>	<p>Комуникација</p> <ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Дигитална компетенција - Одговорно учешће у демократском друштву - Естетичка компетенција - Сарадња - Предузетничка - За одговоран однос према здрављу - За одговоран однос према околини 	<p>МАТ.ОО1.О.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору.</p> <p>МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.</p>	<p>Ученик зна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине - именује геометријска тела - уме да сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика. - разликује унутрашњост и спољашњост; 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање ученика у различите</p>	<p>Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.</p> <p>Домаћи задатак.</p> <p>Писана провера</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - разликује у, на и ван - разликује праву, криву, изломљену, отворену и затворену линију; - уочава тачку; - спаја тачке правим и кривим линијама - црта праву линију и дуж помоћу лењира - групише предмете и бића са заједничким својствима; - упореди предмете и бића по висини и дужини; - упореди предмете и бића по ширини 	<p>ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Стваралачке игре с циљем одређивања положаја објеката према себи</p> <p>Концима у боји, лењиром уочавати, а затим цртати линије и спајати тачке</p> <p>Цртање линија кредом по табли, бојицама по папиру, фломастером по фолији.</p>	
2.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	<ul style="list-style-type: none"> - Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема 	МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их	<p>Ученик зна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме појам скупа и елемента скупа 	<p>Бројање и груписање стварних предмета (оловке, жетони, коцке).</p>	<p>Форматив но свакоднев но оцењивањ е усмених одговора ученика</p>

		<p>- Дигитална компетенција</p> <p>- Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>- Естетичка компетенција</p> <p>- Сарадња</p> <p>- Предузетничка</p> <p>- За одговоран однос према здрављу</p> <p>- За одговоран однос према околини</p>	<p>на датој бројевној правој.</p> <p>МАТ.ОО1.О.1.2.</p> <p>Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа.</p> <p>МАТ.ОО1.О.2.1.</p> <p>Правилно употребљавају математичке симболе.</p> <p>МАТ.ОО1.О.3.1.</p> <p>Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом.</p> <p>МАТ.ОО1.С.1.1.</p> <p>Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа.</p>	<p>- препознаје скупове са истим бројем елемената;</p> <p>- препознаје скупове са различитим бројем елемената;</p> <p>- пребројава елементе датог скупа;</p> <p>- развија појам броја преко појма скупа;</p> <p>- броји, упоређује бројеве у блоку бројева до 5;</p> <p>- користи знаке плус, минус и једнако;</p> <p>- користи појмове сабирање, сабирак, збир;</p> <p>- користи појмове одузимање, умањеник, умањилац, разлика;</p> <p>- одређује претходнике и следбенике;</p>	<p>Повезивање предмета са цртежима (тачке, слике животиња).</p> <p>Повезивање скупа са симболом, цифром и речју</p> <p>Уочавање скупа: формирање скупа којиима тачно толико елемената</p> <p>Придруживање симбола: Показивње како се тај број пише (цифра)</p> <p>Писање цифре: Вежбање правилног смера писања линија у свесци с квадратићима.</p> <p>Место у низу: Одређивање који број иде пре (претодник) и после (следбеник)</p> <p>Растављање броја: Састав броја од мањих компоненти</p> <p>Бројање унапред и уназад: Вежбати хорски, појединачно и кроз игре</p>	<p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Писана провера</p>
--	--	--	---	---	---	---

			<p>MAT.OO1.C.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис.</p> <p>MAT.OO1.C.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација.</p> <p>MAT.OO1.H.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усваја појам једноцифреног броја; - чита, записује, упоређује и броји једноцифрене бројеве; - пише и чита бројеве од 0 до 10; - сабира и одузима бројеве од 0 до 10; - усваја појам десетице и јединице; - одређује број десетица и јединица у датим бројевима; - користи бројевну праву приликом приказивања бројева, сабирања и одузимања; - користи редне бројеве; - користи својство замене места сабирака; 	<p>Бројање од задатог броја (не почињати увек од 1)</p> <p>Употреба рачуналки и блокова</p> <p>Истицање нуле: Нулу обрадити као кардинални број празног скупа (скуп безелемената), а не само као знак.</p> <p>Методичке игре за час:</p> <p>*Жива бројна права</p> <p>*Погоди ко недостаје</p> <p>*Детективи</p>	
--	--	--	--	---	---	--

				<ul style="list-style-type: none"> - користи својство здруживања сабирака; -користи својства сабирања као олакшицу приликом рачунања; - одређује за толико већи број; - одређује за толико мањи број; - одређује непознати број погађањем; - развија појам двоцифреног броја; - усваја појам прве и друге десетице; - разликује парне и непарне бројеве; - сабира и одузима бројеве датог облика; - чита, записује и упоређује десетице прве стотине; 		
--	--	--	--	---	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - сабира и одузима десетице; - чита и записује бројеве прве стотине; - упоређује бројеве прве стотине; - сабира и одузима бројеве до 100 без прелаза преко десетице - уочава правило и одређује следећи члан започетог низа - решава текстуалне задатке с једном операцијом 		
3.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Дигитална компетенција - Одговорно учешће у демократском друштву 	<p>МАТ.ОО1.О.2.4.</p> <p>Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандартном јединицом мере.</p>	<p>Ученик зна да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мери дужину задатом, нестандартном јединицом мере ; - разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност 	<p>У оквиру ове теме, кроз практичне активности треба упознати ученике са концептом мерења, без увођења стандардних јединица мере. Ученици треба да: измере задате дужине</p>	<p>Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Писана провера</p>

		<p>- Естетичка компетенција</p> <p>- Сарадња</p> <p>- Предузетничка</p> <p>- За одговоран однос према здрављу</p> <p>- За одговоран однос према околини</p>			<p>надовезивањем и пребројавањем јединичних мера, прикажу резултате мерења (табелом или дијаграмом) и упореде дужине. Решавају се задаци пресликавања (померања) тачке или фигуре у квадратној мрежи. Оваквим задацима се повезују знања о облицима, дужима и мерењу. Задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом аритметичких задатака, текстуалне задаткеу којимасу дати и подаци који нису битни за решавање задатка, логички задаци са одричним реченицама.</p>	
--	--	---	--	--	--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника -Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање -Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака Писане провере Ученици дају самопроцену оцено - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта

ПРЕДМЕТ: **СВЕТ ОКО НАС**

РАЗРЕД: **први**

ЦИЉ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈА И ДРУГИ	8	9	1	-	-	-	-	-	-	-	13	5	18
2.	СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	-	-	7	2	-	-	-	-	-	-	4	5	9
3.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	-	-	-	6	3	8	8	8	3	-	20	16	36
4.	ЧОВЕК СТВАРА	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	3	6	9
УКУПНО		8	9	8	8	3	8	8	8	8	4	40	32	72

Кључни појмови: оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГЊУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТ И ИСХОДА
1.	ЈА И ДРУГИ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, за одговорно	ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - препозна и исказе радост, страх, тугу и бес, уважавајући себе и друге; - правремено и примерено ситуацији исказе своје	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити	Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевал уац ија и евалуација на

		<p>учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, за рад са подацима.</p>	<p>ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима. ПД.ОО1.О.1.10. Наводе поступке за очување и унапређивање људског здравља. ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у тимском раду, ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других. ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице. ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе. ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке.</p>	<p>основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - препозна и поштује своја и туђа права и обавезе; - уважава различитости својих вршњака и других људи; - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - одржава личну хигијену и адекватно се одева ради очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са тротоаром и без њега и приликом преласка улице.</p>	<p>методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	<p>крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак Писана провера</p>
--	--	---	---	--	---	---

			<p>ПД.ОО1.Н.3.2.</p> <p>Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.</p>			
2.	СНАЛАЖЕЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.</p>	<p>ПД.ОО1.О.1.6.</p> <p>Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање</p> <p>ПД.ОО1.Н.2.1.</p> <p>Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; - одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра. 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p> <p>Постављање</p>	<p>Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевал уац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова.</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Писана провера</p>

					ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	
3.	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини, за одговоран однос према здрављу, предузетничка компетенција, естетичка компетенција.</p>	<p>ПД.ОО1.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада. ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања п природним и друштвеним појавама и процесима. ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. ПД.ОО1.С.1.2.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; - идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; - уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; - препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у свом свакодневном животу; - препознаје улогу чула вида, 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите</p>	<p>Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевал уац ија и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак Писана провера</p>

			Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници.	<p>слуха, мириса, укуса и додир у свом свакодневном функционисању и сазнавању окружења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; - не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; - учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења. 	ситуације евалуације и самоевалуације	
4.	ЧОВЕК СТВАРА	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, за рад са подацима, дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за</p>	<p>ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, хрпаво-глатко; - разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у</p>	<p>Форматив но свакоднев но оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова. Домаћи задатак</p>

		одговоран однос према здрављу, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.	промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу.		којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Писана провера
--	--	--	--	--	---	----------------

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ					
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање					
Шта пратимо		Поступак		Инструменти оцењивања	
Степен остварености циљева, исхода прописаних односно	Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање	Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности и постигнућа ученика на часу у свеску ученика и евиденције наставника - Комисија ученика и наставница - Усмено одговарање	Број јављања: - За јављање + - За јављање више пута ++ - За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +++ - Ко не зна одговор – запис датума	- Свакодневно бележење током године - Пресек стања по тромесечјима - На крају школске године и на крају полугодишта	

прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	научених Поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; -уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	-Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију -Прегледање свезака -Писане провере Ученици дају самопроцену оцене - Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Учесталост јављања на часу помесецима -Свеобухватност одговора -Хоризонтално и вертикално повезивање градива -Самосталност у одговарању -За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) -Степен залагања свих чланова групе -Процена резултата рада група (пано, табела...)	
--	---	--	--	--

ПРЕДМЕТ: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

РАЗРЕД: **први**

ЦИЉ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊ Е	УВЕЖБАВА ЊЕ	СВЕГА
		I X	X	X I	X II	I	II	III	I V	V	V I			
1 .	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		

2	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ													
.	1. Ходање и трчање	5	3	1					3	6		7	11	18
	2. Скакања и прескакања	3	1	3	3			1	3	1	1	7	9	16
	3. Бацања и хватања	1	3	2	1	3		2	1			6	7	13
	4. Пузања, вишења, упори и пењања	1	3	1				2	2	3		5	5	10
	5. Вежбе на тлу				1	4	4	2				6	5	11
	6. Вежбе равнотеже	2			1			4				3	5	8
	7. Вежбе са реквизитима		1	3	1	3		2	2	1	4	7	9	16
	8. Плес и ритмика		1	3	4		2		1		1	6	6	12
	9. Полигони		1		1			1		1		-	4	4
3	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА													
.	1. Култура вежбања и играња	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	2. Здравствена култура													
	УКУПНО	12	13	13	12	10	6	12	12	12	6	47	55	108

- Кључни појмови: васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА /МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМ ЕТНЕ КОМПЕТЕНЦ ИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКО	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
-----------	---------------------------	---------------------------------------	------------------------------------	--------	--	---

					УПУТСТВО)	
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНО СТИ	- компетенција за целоживотно учење - естетска компетенција	ФВ.1.1.1.Изводи покрете у задатом смеру ФВ.2.1.1.Остварује напредак у развоју моторичких способности у складу са индивидуално постављеним нормама ФВ.2.1.1.Правилно изводи вежбе обликовања са реквизитима ФВ.3.1.1.Примењује научени комплекс јутарње гимнастике уз подршку одраслих	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - примењује правилну технику дисања приликом вежбања;	Очигледност: деца у 1.разреду уче гледањем. Наставник мора јасно и правилно да демонстрира сваку вежбу. Игровни метод: све активности треба провући кроз причу, машту и елементе игре, како би се одржала висока мотивација. Индивидуализација:при лагодити захтеве деци које имају слабије развијене моторичке способности или здравствене проблеме. Безбедност на првом месту:пре почетка часа проверити исправност реквизита, справе и подлогу. Научити децу правила безбедног понашања у сали. Позитивна стимулација:истићи труд а не само успех. Избегавати рано увођење строгих	Подједнако, континуира но прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; –достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутости предвиђених исхода.

					такмичења које могу дестимулисати мању спретну децу.	
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - решавање проблема - естетска компетенција - вештина сарадње 	<p>ФВ.1.2.1.Разликује правилно од неправилног држања тела</p> <p>ФВ.1.2.2.Разликује различите форме природних облика кретања</p> <p>ФВ.1.2.3.Изводи најједноставније гимнастичке елементе</p> <p>ФВ.1.2.4.Усклађује своје кретање са кретањем реквизита у једноставним кретним задацима</p> <p>ФВ.1.2.5.Познаје основна правила у извођењу елементарних и штафетних игара</p> <p>ФВ.2.2.1.Памтомимом и покретом приказује појаве и ситуације из свакодневног искуства</p> <p>ФВ.2.2.2.Влада изабраним умењима из вежби на справама и тлу</p> <p>ФВ.2.2.3.Правилно хода</p>	<ul style="list-style-type: none"> - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; 	<p>Очигледност: деца у 1.разреду уче гледањем. Наставник мора јасно и правилно да демонстрира сваку вежбу.</p> <p>Игровни метод: све активности треба провући кроз причу, машту и елементе игре, како би се одржала висока мотивација.</p> <p>Индивидуализација:при лагодити захтеве деци које имају слабије развијене моторичке способности или здравствене проблеме.</p> <p>Безбедност на првом месту:пре почетка часа проверити исправност реквизита, справе и подлогу.</p> <p>Научити децу правила безбедног понашања у сали.</p> <p>Позитивна стимулација:истићи труд а не само успех.</p>	<p>Подједнако, континуира но прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; –достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутоги предвиђених исхода.</p>

			по правој линији ФВ.2.2.4.Изводи различите облике кретања по линији, обрнутој шведској клупи, или ниској греди, суножни окрет у чучњу и успону ФВ.3.2.1.Усклађује једноставне покрете уз музику у игри ФВ.3.2.2.Вешто изводи једноставне форме природних облика кретања		Избегавати рано увођење строгих такмичења које могу дестимулисати мању спретну децу.	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВ ЕНА КУЛТУРА	- вештина комуникације - вештина за живот у демократском друштву - естетска компетенција - вештина сарадње - брига за здравље	ФВ.1.3.1.Током вежбања и игре, пријатељски комуницира и сарађује са вршњацима ФВ.2.3.1.Ни на који начин у игри не угрожава оне који се од њега разликују ФВ.2.3.2.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.3.3.1.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри,	- користи основну терминологију вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу;	Очигледност: деца у 1.разреду уче гледањем. Наставник мора јасно и правилно да демонстрира сваку вежбу. Игровни метод: све активности треба провући кроз причу, машту и елементе игре, како би се одржала висока мотивација. Индивидуализација:при лагодити захтеве деци које имају слабије развијене моторичке	Подједнако, континуира но прати и вреднује: – стање физичких способности; – стање здравља и хигијенских навика; –достигнути ниво савладаности моторичких вештина; – однос према раду. Оцењивање се врши описно, на три нивоа, на основу достигнутости

			<p>уз подстицање свих учесника у игри</p> <p>ФВ.3.3.2.Уочава своје моторичке и друге способности и особине и сличности и разлике међу вршњацима</p>	<ul style="list-style-type: none"> - уочи промене у расту код себе и други; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом. 	<p>способности или здравствене проблеме. Безбедност на првом месту:пре почетка часа проверити исправност реквизита, справе и подлогу.</p> <p>Научити децу правила безбедног понашања у сали.</p> <p>Позитивна стимулација:истићи труд а не само успех.</p> <p>Избегавати рано увођење строгих такмичења које могу дестимулисати мању спретну децу.</p>	предвиђених исхода.
--	--	--	---	--	--	---------------------

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА
РАЗРЕД: први

ЦИЉ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Облици: Односи у видном пољу	4	5	4	3							10	6	16
2.	Линије и облици око нас: Обликовање				1	2	4	3				3	7	10
3.	Споразумевање							1	4	1		3	3	6
4.	Простор: Ликовна Култура и окружење									2	2	2	2	4
УКУПНО		4	5	4	4	2	4	4	4	3	2	18	18	36
Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА /МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ			СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋ А УЧЕНИКА		ИСХОДИ				НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТ И ИСХОДА	

					(ДИДАКТИЧКО -МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	
1.	Облици: Односи у видном пољу	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - да пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу предмета и објеката и облицима и окружења - да опише својим речима визуелне карактеристике по којима препознаје облике; - да разуме односе део – целина, велико – мало; - да разуме односе високо – ниско, широко – уско, дуго – кратко и примени их у раду; -да разуме односе светло – тамно и примени их у раду; -да разликује природне и вештачке изворе светлости и разуме настанак сенке, променљивост њеног облика и величине; -да разликује појмове обојено, необојено и примењује ово својство облика у раду; -да чулима вида и додира разликује карактеристике облика (меко, тврдо, глатко,	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Прикупљање информација из различитих извора: свакоднев на посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевања, повезивања, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника

				<p>храпаво) користећи претходно искуство и да уочена својства примени у ликовном раду изражавајући материјалом и техником своје замисли;</p> <p>-да одреди, самостално или у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;</p> <p>-да разликује кретање и покретљивост, да повеже појмове о врсти кретања бића и предмета и користи та знања у ликовном изражавању;</p> <p>-да разуме илузију величине облика у односу на удаљеност од посматрача и да је примени у свакодневном животу;</p> <p>- да изрази материјалом и техником по избору своје замисли, доживљаје, утиске и опажања.</p>		
2.	<p>Линије и облици око нас:</p> <p>Обликовање</p>	<p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Компетенција за учење</p> <p>Естетичка</p>		<p>По завршетку активности ученик ће бити у стању да:</p> <p>- да препозна и употребљава различите врсте линија;</p> <p>-усвоји основне појмове везане за цртање и биће у</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и</p>	<p>Прикупљање информација из различитих извора: свакодневно на посматрања, активност на часу,</p>

		компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву		<p>стању да црта на различитим подлогама и форматима папира користећи материјал и прибор у складу са инструкцијама;</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвоји основне појмове везане за сликање и упознаће изражајна својства боје у односу на материјал и прибор; - да обликује тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком и да их спаја правећи нове; - да схвати да од старих и одбачених предмета спајањем, обликовањем и лепљењем може добити нове, који могу имати другачији облик и функцију и поново се употребљавати; - примени стечено знање о линијама (врстама линија) и комбинује линије стварајући облике; - да наслика реалне облике у простору, самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; - да комбинује различите облике и спаја различите 	<p>облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>	<p>однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевањ е, повезивањ е, оригиналн ос т, вербално изражавањ е, употреба техника</p>
--	--	---	--	--	--	--

				материјале у оригиналну тродимензионалну скулптуру.		
3.	Споразумевање	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - да препозна, објасни и користи различите начине споразумевања; - да протумачи и разуме поруку илустрације; - да препозна стрип и усвоји елементарна знања технике стрипа; - да протумачи визуелну поруку на прави начин и да се служи различитим знаковима у споразумевању; - да препозна елементе народне ношње и поједине традиционалне обичаје; - да објасни шта значи појам споразумевање, као и да примени различите начине споразумевања.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу, однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавање, употреба техника
4.	Простор: Ликовна Култура и окружење	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - да разуме појам отвореног и затвореног простора и да опише својим речима карактеристике простора; - да разуме појам дизајн и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и	Прикупљање информација из различитих извора: свакодневна посматрања, активност на часу,

		компетенција Комуникација Одговоран однос према здрављу Одговорно учешће у демократском друштву		опише изглед предмета користећи знање из ликовне културе и лично искуство, као и да дизајнира неки употребни предмет користећи материјал у складу са упутствима; - упознати појмове везане за установе културе, уређење простора у њима и културу понашања и применити то знање у свакодневном животу и ликовном стварању; - да обликује фигуре и користи материјал и прибор у складу са инструкцијама	облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	однос према раду, однос према себи, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, вербално изражавањ е, употреба техника
--	--	---	--	--	--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање			
Шта пратимо	Поступак	Инструменти оцењивања	Време

Степен остварености циљева, исхода прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа току савладавања програма предмета	процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим уметничко изражавању; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака .	Проверавање постигнућа и напредовања ученика врш полазећи од ученикових способности, спретности и умешности. ученик нема развијенеспособности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Учешћу на конкурсима -пружању помоћи другим ученицима у току рада Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...) -Израда панора	Свакодневно бележење током године Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта
---	--	---	---	---

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: први

ЦИЉ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДОБРОДОШЛИЦА ЂАКУ ПРВАКУ	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7
2.	ЈЕСЕЊА ЧАРОЛИЈА	-	2	4	1	-	-	-	-	-	-	6	1	7
3.	РАСПЕВАНИ СНЕШКО	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	3	1	4
4.	ПРОЛЕЋНИ ПЛЕС	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	5	2	7
5.	ЛЕТЊА РЕГАТА	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	4	1	5
6.	ПРАЗНИЧНА ПАНОРАМА	-	-	-	3	1	1	-	1	-	-	6	-	6
УКУПНО		4	5	4	4	2	4	4	4	3	2	29	7	36
ОБЛАСТ/ТЕМА /МОДУЛ		МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ			СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋ А УЧЕНИКА		ИСХОДИ				НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА		НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА	

				(ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО УПУТСТВО)	
ДОБРОДОШЛИЦ А ЂАКУ ПРВАКУ	Дигитална компетенција, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, компетенција за одговоран однос према здрављу, компетенција за решавање проблема.		По завршетку области ученик ће бити у стању да: - искаже своје утиске о делу које је слушао; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - примењује правилан начин певања и договорена правила у групном певању; - разуме значење појмова глас и оглашавање; - изговара бројалицу у ритму уз покрет; - пева песму по слуху; - ствара звучне ефекте уз песму; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад уз помоћ наставника/наставнице - разликује одабране звукове и тонове; - ствара звучне ефекте; - препозна улогу чула слуха у свом свакодневном функционисању и	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикана Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду Обезбеђивање корелације са сродним предметима Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења	Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати континуира но, уважавајући интересовањ а и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуал ним развојним способности ма. Оцењивање се врши описно. Укол ико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовањ е у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу.

			<p>сазнавању окружења</p> <ul style="list-style-type: none"> - изведе кретања уз музичку пратњу (физичко васпитање); - поштује правила игре (физичко васпитање); - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима (српски језик); - разликује боју различитих певачких гласова; - лакше усваја правила безбедног понашања приликом преласка улице (СОН); - учтиво учествује у слободном и вођеном разговору; пажљиво и културно слуша саговорнике - објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - препозна поступну и скоковиту мелодију у делу које слуша; - уочи различите тонске висине у песми; - ствара покрете уз музику; 		<p>Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редовно прати напредовање.</p>
--	--	--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама (ликовна култура); - користи, уз помоћ одраслих, доступне носаче звука; - ствара ритмичку пратњу за песму помоћу тела; - препозна музички почетак и крај и понављање мотива у слушаном делу; - изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења 		
ЈЕСЕЊА ЧАРОЛИЈА	Компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција		<p>По завршетку области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - направи дечје ритмичке инструменте; - ствара звучне ефекте; - учествује у извођењу једноставних огледа којим 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање</p>	<p>Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима.</p> <p>Оцењивање се врши</p>

			<p>испитује начин настајања звука употребом различитих материјала (СОН);</p> <ul style="list-style-type: none"> - активно слуша и разуме садржај прочитане песме, учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (српски језик); - одабере самостално начин спајања најмање два материјала; преобликује, сâм или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену (ликовна култура); - примењује правилан начин певања и договорена правила у групном певању; - свира по слуху ритмичку пратњу уз песму - ствара музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама; - повезује ритам са графичким приказом; - учтиво учествује у слободном и вођеном разговору, пажљиво и културно слуша саговорнике, 	<p>наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p>	<p>описно. Укол ико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу. Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редоно прати напредовање.</p>
--	--	--	--	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> - изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (физичко васпитање); - повезује почетне тонове песама модела и једноставних наменских песама са бојама; - разликује боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - изговара у ритму уз покрет бројалицу; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - направи дечје ритмичке инструменте; - ствара покрете уз музику; - свира једноставне аранжмане, ритмичку пратњу уз бројалицу; - према литерарном садржају изабере одговарајући музички садржај; 	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - разликује музичка расположења; - искаже своје утиске о делу које је слушао; - повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; - усмено прича према слици и о доживљају (српски језик); - идентификује животиње на основу њиховог спољашњег изгледа (СОН); - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу. 		
РАСПЕВАНИ СНЕШКО	Компетенција за решавање проблема, за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција		<p>По завршетку области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; - искаже своје утиске о делу које је слушао; - разликује музичке 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p>	<p>Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима.</p>

			<p>изражајне елементе (темпо извођења);</p> <ul style="list-style-type: none"> - усмено прича према слици и о доживљају (српски језик); - разликује певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, боју различитих певачких гласова; - изговара у ритму бројалице; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору (српски језик); - објасни доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове; оркестар / једног свирача / групу свирача, боје различитих инструмената. 	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p>	<p>Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу. Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редовно прати напредовање.</p>
ПРОЛЕЋНИ ПЛЕС	<p>Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, компетенција за</p>		<p>По завршетку области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изговара у ритму уз покрет бројалице; - свира по слуху звучне илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице; - поштује договорена 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона Користити методе/технике и облике</p>	<p>Праћење и вредновање, оцењивање ученика треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у</p>

	сарадњу, естетичка компетенција.		<p>правила понашања при слушању музике;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; - искаже своје утиске о делу које је слушао; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у делу које слуша; - уочава разноврсност биљака на основу спољашњег изгледа (СОН); - повезује музичко дело према боји инструмента са карактером дела; - ствара покрете уз музику; - уочава разноврсност животиња на основу спољашњег изгледа (СОН); - објасни особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; 	<p>рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p>	<p>процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способности ма.</p> <p>Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу.</p> <p>Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редовно прати напредовање.</p>
--	----------------------------------	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - ствара ритмичку пратњу уз песму; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - одреди време својих активности помоћу временских одредница, одреди дане у недељи (СОН); - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, оркестар / једног свирача / групу свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад, црта на различитим подлогама и форматима папира (ликовна култура). 		
	Дигитална		<p>По завршетку области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поштује договорена правила понашања при слушању музике; 	<p>Комбиновање различитих дидактичког материјала: илустрација,</p> <p>врста</p> <p>шема,</p>	<p>Праћење и вредновање, оцењивање ученика треба обављати континуира</p>

ЛЕТЊА РЕГАТА	компетенција, компетенција за решавање проблема, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција.		<ul style="list-style-type: none"> - примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у делу које слуша; - повезује музичко дело према боји инструмента са карактером дела; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (физичко васпитање); - свира по слуху свирачке деонице у музичким играма; - пева по слуху уз покрет музичке игре; - користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носаче звука; - ствара мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука; - разликује одабране 	<p>графикона</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p>	<p>но, уважавајући интересовањ а и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способности ма.</p> <p>Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовањ е у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу.</p> <p>Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редоно прати напредовање.</p>
--------------	---	--	--	---	---

			<p>звукове и тонове, певање/свирање, хор / једног певача / групу певача, оркестар / једног свирача / групу свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; 		
ПРАЗНИЧНА ПАНОРАМА	Дигитална компетенција, компетенција за решавање проблема, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција.		<p>По завршетку области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примењује правилан начин певања (дисање, положај тела, дикција) и договорена правила у групном певању; - свира по слуху звучне 	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона</p> <p>Користити методе/технике и облике</p>	<p>Праћење и вредновање, оцењивање ученикатреба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у</p>

			<p>ономатопеје и илустрације, ритмичку пратњу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује почетне тонове песама модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - разликује музичке изражајне елементе (музички карактер); - ствара музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама; - разликује извођачки састав (хор / један певач / група певача), боју различитих певачких гласова и музичке изражајне елементе; - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору, обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима (српски језик). - изведе кретања и кратке саставе уз музичку пратњу уз помоћ наставника (физичко васпитање); - разликује боју различитих певачких 	<p>рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења</p>	<p>процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способности ма.</p> <p>Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на Сопствена, предходна постигнућа, могућности ангажовања ученика у наставном процесу.</p> <p>Наставник прво мора да упозна музичке способности сваког ученика а затим да редовно прати напредовање.</p>
--	--	--	--	--	--

			<p>гласова;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; - ствара звучне ефекте помоћу властитог тела; - препозна и искаже радост, тугу, препозна и употреби делове тела (труп, руке и ноге) (СОН); - користи самостално, или уз помоћ одраслих, доступне носаче звука; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - уочава разноврсност животиња на основу спољашњег изгледа (СОН); - изговара у ритму уз покрет бројалицу; - свира по слуху звучне илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - ствара звучне ефекте, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука. 		
--	--	--	--	--	--

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остваренос	- Праћење и вредновање, оцењивање	- Проверавање постигнућа и праћење напредовања	Број јављања: За јављање+	Свакодневно бележење током године

<p>Т и циљева, исхода и прописан их , односно прилагођ ен их стандард а постигну ћа у току савладава њ а програма предмета</p>	<p>ученикатреба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. Оцењивање се врши описно. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности и ангажовање ученика у наставном процесу..</p>	<p>ученика вршиће се - полазећи од: - ученикових способности, степена спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом процењивања узимаће се у обзир индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа, могућности - и ангажовање ученика у наставном процесу. Наставник редовно прати и бележи успешност рада ученика, а затим на крају програмске целине бележи успешност рада ученика.</p>	<p>За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања++ + Ко не зна одговор – запис датума Учесталост јављања на часу по месецима. Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању За недоношења домаћег – запис датума у евиденцију За редовно доношење домаћег задатка (направљен инструмент, ..) + Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато...) Степен залагања свих чланова групе Процена резултата рада група (пано, табела...)</p>	<p>Пресек стања по тромесечјима На крају школске године и на крају полугодишта</p>
---	--	---	--	--

Ангажовање ученика настави	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима.	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару -Пружању помоћи другим ученицима у току рада	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -ангажовање и квалитет учешћа у разним наставним и наставним активностима	Пресек стања по тромесечјима
-----------------------------------	---	--	--	------------------------------

ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

РАЗРЕД: први

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕСЕЦ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
-------------------	-------	--------	------------	-------

		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	4	4	4	4	2						11	7	18
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА						4	4				7	1	8
3.	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА								4	4	2	6	4	10
УКУПНО		4	4	4	4	2	4	4	4	4	2	24	12	36
Кључни појмови садржаја: дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам														
Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА /МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА		ИСХОДИ				УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО- МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА			НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА		

1.	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Компетенција за учење; Дигитална компетенција; Естетичка компетенција; Рад с подацима и информацијама; Сарадња		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); упореди дигитални и папирни уџбеник; упореди традиционалне видове	Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе. Програм наставе и учења за први разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода. Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: Дигитално друштво, Безбедно коришћење дигиталних уређаја и Алгоритамски начин размишљања.	У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом): самопроцена: програм
----	----------------------	--	--	---	--	---

				<p>комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; наведе неке од карактеристика „паметног” дигиталног уређаја; наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине.</p>		<p>наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин функционисања једноставних алгоритама (укључујући и оне које су сами креирали), тестирају их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних</p>
--	--	--	--	---	--	--

						<p>програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.);</p> <p>отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. Питања која почињу са „Зашто” или „Како” посебно су корисна: Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам? Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем?итд.;</p> <p>Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су</p>
--	--	--	--	--	--	--

						<p>научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.</p> <p>Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.</p>
2.	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Компетенција за учење; Дигитална компетенција;		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: наведе основна	Наставник треба да иницира хеуристички разговор – какав је начин живота савременог човека? Колико	У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и производи

		Естетичка компетенција; Рад с подацима и информацијама; Сарадња		правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; наброји основне податке о личности; објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са	се крећемо, каквим се активностима бавимо? Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању.Нагласити да проблеми који настају са видом и коштано-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса.Своју тврдњу треба да подупре нпр.приказивањем видео-записа хтп://бит.лу/КибернетскиПоремецај . Наставник треба да демонстрира и, заједно са ученицима примени начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље.Добро би било и да заједно излистају неке од здравствених ризика,	учења.Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом): самопроцена: програм наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин функционисања једноставних алгоритама
--	--	---	--	--	--	---

				<p>непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их.</p>	<p>разговарају о дужини утрошеног времена испред екрана, направе одговарајући постер и окаче га у учионици. Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине. Наставник може од ученика да тражи да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада. Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање ученицима. (У случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја,</p>	<p>(укључујући и оне које су сами креирали), тестирају их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.); отворена питања: знање</p>
--	--	--	--	--	--	--

					<p>наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима. Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видео-снимак предавања стручњака.)</p> <p>Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета. У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету).</p> <p>Крађа:</p> <p>http://бит.лу/Опљацкани</p> <p>Лажни идентитет:</p> <p>http://бит.лу/ЛажниИдентитет</p> <p>Од изузетног значаја је да</p>	<p>ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. Питања која почињу са „Зашто” или „Како” посебно су корисна: Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам? Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем? итд.; Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а</p>
--	--	--	--	--	--	--

					<p>ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним на интернету. Више информација о безбедном коришћењу интернета код деце узраста 4-8 година (стручне текстове, цртане филмове за децу, итд.) наставник може да пронађе на: хттпс://дигитални-водиц.уцпд.рс/застита-лицних-података-и-приватности-на-интернету/. Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности).Наставник треба да покрене дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу.Затим, треба да помогне ученицима да</p>	<p>наставник за процену њихових постигнућа. Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење.Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора.Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан).Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.</p>
--	--	--	--	--	--	---

					<p> формирају вредносне ставове који се поједнако односе на комуникацију у онлајн и офлајн свету. Такође, наставник треба да подстакне ученике да наведу ситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн свету. Неопходно је да, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу у сличним ситуацијама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту: 1. родитељ/други законски заступник наставник, педагог, психолог, директор 3. хттпс://паметноибезбедно.го в.рс/ Телефон: 19833 Форма: хттпс://паметноибезбедно.го </p>	
--	--	--	--	--	--	--

					<p>в.рс/пријава-нелегалног-садржаја/ Кориштан извор: хттпс://www.цоммонсенсе.орг/едукацион/дигитал-цитиZENсхип/лессон/путтинг-а-стоп-то-онлине-меаннесс Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа. Ученике треба упознати са неколико важних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима, штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.). Поред физичке заштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа. Препоручени број часова је 8.</p>	
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН	Компетенција за учење;		По завршетку разреда ученик ће	Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета	У настави оријентисаној на процес учења и достизање

3.	РАЗМИШЉАЊА	Дигитална компетенција; Естетичка компетенција; Рад с подацима и информацијама; Сарадња		бити у стању да: - анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; протумачи симболе познатог/договорен ог значења и спроведе поступак описан њима; уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.	и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак – поступак који треба да анализирају и предложе кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низ сличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Наставник треба да уведе термин алгоритам и да га ученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Свако инсистирање на дефиницијама није прихватљиво. Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим. Потребно је да наставник осмисли симболе које ученици треба да дешифрију и изврше предвиђени поступак. У другој фази, наставник	исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом): самопроцена: програм наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин
----	------------	--	--	--	---	---

					<p>треба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак. Након успешне реализације задатка, наставник треба да им укаже да су били у ситуацији у којој се сваки дигитални уређај налази – извршава наредбе (упутства), не знајући са којим циљем, али ипак савршено тачно и на корист својим корисницима.</p> <p>Тестирање ваљаности алгоритма, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења. (Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.) У том смислу, наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређених задатака, да у</p>	<p>функционисања једноставних алгоритама (укључујући и оне које су сами креирали), тестирају их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика;</p> <p>вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести</p>
--	--	--	--	--	---	--

					<p>више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најјефикаснијег решења. Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, наставник треба да им прикаже једноставан алгоритам (на табли), а затим и да им демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом. У циљу досезања предвиђеног исхода, најбоље је да наставник користи унапред програмираног робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) и демонстрира ученицима његово понашање. Уколико наставник располаже роботима или, за узраст ученика одговарајућим физичким дигиталним уређајима, препоручено је да и ученици искусе управљање њиховим понашањем, у складу са</p>	<p>у учионицу.); отворена питања: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. Питања која почињу са „Зашто” или „Како” посебно су корисна: Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам? Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем? итд.; Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам: коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да</p>
--	--	--	--	--	---	---

					<p>симболима исказаним алгоритмом.Ако су ученицима на располагању рачунари, рад у програму на адреси хтпс://сратцх.мит.еду/прој ептс/19685257/ може да допринесе досезању дефинисаног исхода. Препоручени број часова је 10.</p>	<p>користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа. Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење.Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора.Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан).Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.</p>
--	--	--	--	--	--	---

ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: I

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: **Циљ** наставе и учења *страног језика* јесте да ученик усвајањем функционалних вештина и знања о језичком систему и култури развије комуникативну компетенцију и општу, функционалну и дигиталну писменост и оспособи се за усмену, писану и мултимодалну комуникацију; изгради свест о поштовању културних и индивидуалних различитости, формира критичко мишљење и вредносне ставове, унапређује креативност и стратегије учења и рада у контексту целоживотног учења.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставна тема	Стандарди образовних постигнућа		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Стандарди се протежу кроз свих девет тема.	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици - CJ1.OO.O.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина,	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици – CJ1.OO.C.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) – CJ1.OO.H.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских

	<p>интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.</p>	<p>повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију.</p>	<p>правила (акцената, акценатских дужина, интонације).</p>
	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици</p>

	<p>– CJ1.OO.O.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p>	<p>– CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p>	<p>– CJ1.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације.</p>
	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици</p> <p>– CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици</p>

	<p>контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.5. Разумеју основни смисао и појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у кратким и једноставнијим рекламним порукама на познате теме, уколико не садрже игру речи или неко</p>	<p>– CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.5. Разумеју основни смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и</p>	<p>– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме.</p> <p>– CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p>
--	--	--	---

	<p>конотативно / скривено / метафорично значење.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.6. Разумеју појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у популарној музици.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставнијих извора информација.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз</p>	<p>телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/ скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.6. Разумеју општи смисао и фреквентне фразе, формулације и изразе у текстовима популарне музике.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.9. Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза,</p>	
--	--	---	--

	<p>помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.</p>	<p>повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.</p>					
Тема	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
Број часова по теми			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
	- поздравља	– разуме најједноставније поздраве приликом					

1. Лични идентитет; Србија, моја домовина 7	ње -представ љање себе и других (име, земља порекла) - глагол to be - личне заменице I, he, she - присвојни придеви my, your, his, her.... - питања са what, where	састајања и растајања и реагује на њих користећи прикладна вербална и/или невербална средства; – упуту најједноставније поздраве приликом састајања и растајања; – препозна најосновнија правила учтивости приликом поздрављања и отпоздрављања; -разуме најједноставније изразе који се односе на представљање себе и других; – представи себе и друге користећи најосновнија језичка средства; – разуме најједноставнија питања личне природе и одговори на њих користећи прикладна вербална и/или невербална средства (име, земља порекла); – постави најосновнија питања личне природе (име, земља порекла);	Методе: дијалогска, илустративна Облик рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални Наставна средстава: Уџбенички комплет Smart junior 1 (уџбеник, радна свеска, флеш- картице, интерактивни це-де, дигитални уџбеник)	Слушање и реаговање на упутства наставник а на енглеском језику или са аудио- записа. Рад у паровима, малим и великим групама (мини- дијалози, игра по улогама, симулациј е итд.). Мануелне активност и (израда паноа, презентац ија, зидних новина, постера и	Прилагођа ва говор узрасту ученика. Осмишља ва контексте за примену језика. Ствара атмосферу заједништ ва и међусобне сарадње. Врши евалуацију · Похваљује · Усмерава.	Слушање и разумевање се проверава кроз: тестове; задатке у уџбенику и радној свесци; реаговање на усмени захтев. Говор се проверава кроз учешће у: дијалозима у којима ученик даје захтев, поставља питање или одговара на њега; игровним активностима и пројектима.	компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву, естетска компетенција, брига за здравље, дигитална компетенција, одговоран однос према околини
---	--	--	---	---	--	--	---

2. Школа и школски живот 9	-школски прибор и објекти у учионици -боје -питања са what, -глагол to be -показне заменице this, that	-разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (окружење учионице); – разуме најједноставније исказе у вези с најосновнијим карактеристикама ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (боје предмета из окружења учионице); – именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (окружење учионице); – наведе најосновније карактеристике ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског		сл.). Игре примерен е узрасту и дидактичк ом захтеву. Класирањ е и упоређива ње (по количини, облику, боји, годишњи м добима, волим/не волим, компарац ије...) Решавање "текућих проблема " у разреду, тј. договори и мини- пројекти. "Превође ње" исказа у			

		спектра користећи најједноставнија језичка средства (боје предмета из окружења учионице);					
3. Породица; Лични идентитет; Љубимци; Рођендан 9	- чланови породице и кућни љубимци -бројеви до 10 -честитање рођендана -глагол to be -показне заменице this, that -питања са who и How old	-разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (чланови породице, кућни љубимци); – разуме најједноставније исказе у вези с најосновнијим карактеристикама ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (боје кућних љубимаца); – именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно		гест и геста у исказ.			

		<p>примереног тематског спектра (чланови породице, кућни љубимци);</p> <p>– наведе најосновније карактеристике ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно</p> <p>примереног тематског спектра користећи најједноставнија језичка средства (боје кућних љубимаца);</p> <p>– разуме најједноставније изразе који се користе приликом честитања рођендана и најзначајнијих Празника (рођендан);</p> <p>– одговори на честитање користећи најосновнија вербална и/или невербална средства (рођендан);</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>– упути најједноставније изразе честитања у познатим и увежбаваним ситуацијама користећи најосновније</p> <p>моделе учтивости (рођендан);</p>					
<p>4.</p> <p>Потребе и осећања; Физичке карактеристике; Божич и Нова година</p> <p>9</p>	<p>-придеви за описивање физичког изгледа</p> <p>-придеви за изражавањ е потреба и осећања;</p> <p>-честитање Нове године</p> <p>-животиње</p> <p>-глагол to be</p>	<p>– разуме уобичајене, познате и увежбаване изразе у вези са основним потребама, осетима и осећањима,</p> <p>исказане најједноставнијим језичким средствима;</p> <p>– реагује на уобичајене, познате и увежбаване изразе у вези са основним потребама, осетима и</p>					

	<p>-личне заменице I, he, she, it -питања са what -показне заменице this, that</p>	<p>осећањима, користећи прикладна вербална и/или невербална средства којима исказује подршку и емпатију;</p> <p>– изрази најосновније потребе, осете и осећања користећи уобичајена, позната и увежбавана језичка средства;</p> <p>– разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра;</p> <p>– разуме најједноставније исказе у вези с најосновнијим карактеристикама ствари, бића и места из</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (величина, висина, дебљина, боја);</p> <p>– именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра;</p> <p>– наведе најосновније карактеристике ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра користећи најједноставнија језичка средства (величина, висина, дебљина, боја);</p> <p>– разуме најједноставније изразе који се користе приликом честитања рођендана и најзначајнијих празника (Божих, Нова</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

		<p>година);</p> <p>– одговори на честитање користећи најосновнија вербална и/или невербална средства;</p> <p>– упуту најједноставније изразе честитања у познатим и увежбаваним ситуацијама користећи најосновније</p> <p>моделе учтивости (Божих, Нова година);</p>					
<p>5. Разнода; Игре за децу</p> <p>7</p>	<p>-играчке</p> <p>-императи в</p> <p>-питања са who</p> <p>-глагол to be</p> <p>-глагол have got за изражавањ е</p>	<p>– разуме најједноставнија, кратка и позната упутства и налоге уз евентуалну визуелну подршку и/или</p> <p>гестикацију и реагује на њих;</p> <p>– упуту кратка и најосновнија имитативно</p>					

	<p>поседовањ а -Модални глагол <i>can</i> за изражавањ е предлога - Let's</p>	<p>усвојена упутства; – разуме кратке, најједноставније формулисане позиве за учешће у заједничкој активности и реагује на њих користећи прикладна вербална и/или невербална средства; – упути позиве за учешће у заједничкој активности и реагује на позиве које добива од других, користећи најосновнија језичка средства и моделе учтивости у познатом и увежбаваном контексту; – разуме најједноставније формулисане молбе, изразе захвалности и извињења у узрасно примереним комуникативним ситуацијама и реагује на</p>					
--	---	--	--	--	--	--	--

		<p>њих користећи прикладна вербална и/или невербална средства;</p> <p>– упути најједноставније молбе, изразе захвалности и извињења користећи најосновније моделе учтивости;</p> <p>– разуме најједноставније исказе у вези с припадањем и поседовањем и по потреби реагује на њих;</p> <p>– формулише најосновније исказе у вези с припадањем и поседовањем користећи позната, увежбавана језичка средства;</p>					
6. Физички	<p>-делови лица и тела</p> <p>-придеви за описивање</p>	<p>– разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског</p>					

изгл ед - дело ви тела	-бројеви -глагол to be за давање описа -глагол have got за давање описа -императив	спектра (делови тела); – разуме најједноставније исказе у вези с најосновнијим карактеристикама ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (величина и број делова тела); – именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (делови тела); – наведе најосновније карактеристике ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра користећи најједноставнија језичка средства (величина и број					
8							

		делова тела);					
7. Исхрана; Васкрс 8	-храна -здрава исхрана допадање/ недопадање Модални глагол <i>can</i> за изражавањ е молбе -Васкрс -глагол <i>to</i> <i>be</i> -глагол <i>like</i> - правилна множина именица	– разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (храна); именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (храна); разуме најједноставније формулисане исказе којима се изражава допадање и недопадање; – изрази допадање и недопадање користећи најосновнија, позната и увежбавана вербална и/или одговарајућа невербална средства.					

		<p>– разуме најједноставније формулисане молбе, изразе захвалности и извињења у узрасно примереним комуникативним ситуацијама и реагује на њих користећи прикладна вербална и/или невербална средства (тражење/куповина хране);</p> <p>– упути најједноставније молбе, изразе захвалности и извињења користећи најосновније моделе учтивости (тражење/куповина хране);</p>					
8.	-одевни предмети -боје -питања са	– разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно					

		предмета);					
9. Мој дом 7	- делови куће -просторије у дому -намештај -боје -прилошке одредбе за место in, on, under -питања са where -глагол to be -личне заменице	- разуме називе ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (делови куће, просторије у дому, намештај); – разуме најједноставније исказе у вези с најосновнијим карактеристикама ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (боја намештаја); – именује ствари, места и бића из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра (делови куће, просторије у дому, намештај);					

		<p>– наведе најосновније карактеристике ствари, бића и места из познатог, увежбаваног и узрасно примереног тематског спектра користећи најједноставнија језичка средства (боја намештаја);</p> <p>-разуме најједноставније исказе у вези с положајем ствари и бића у простору;</p> <p>– тражи и пружи најједноставнија обавештења у вези с положајем у простору користећи позната, увежбавана језичка средства</p> <p>- изговори с релативном тачношћу већину гласова, гласовних комбинација, интонацијских и ритмичких</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

		<p>схема циљног језика;</p> <p>– понови говор наставника и језичке садржаје из аутентичних (аудио и аудио-визуелних) извора,</p> <p>поштујући већину најједноставнијих артикулацијских, интонацијских и прозодијских правила;</p> <p>– изражајно рецитије имитативно увежбане кратке (римоване) стихове и најкраће поетске форме;</p> <p>разуме глобални садржај најједноставнијих рецитација, песмица и прича за децу, уз вербална и невербална појашњења наставника;</p> <p>– користи ограничени спектар најфреквентнијих, узрасно адекватних и комуникационо примерених</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		напамет научених лексичких целина и фраза на познате теме, из домена личног искуства.					
--	--	---	--	--	--	--	--

Енглески језик - допунска настава, 1. разред

Почетак реализације	септембар
Начин идентификације ученика	иницијално тестирање, праћење напредовања на редовним часовима
Временска динамика	једном недељно
Начин реализације	уживо, на даљину по потреби
Начин праћења напредовања	у педагошкој свесци и у е дневнику кроз активности

Извештавање и процена ефикасности	на тромесечјима, на крају првог и другог полугодишта

ПРЕДМЕТ: Српски језик-допунска настава

РАЗРЕД: **први**

Циљеви и задаци: Да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности

– разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; – влада основном техником читања и писања ћириличног текста; – разуме оно што прочита; – активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; – препозна песму, причу и драмски текст; – одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; – уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; – изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; – препозна загонетку и разуме њено значење; – препозна басну и разуме њено значење; – разликује слово, реч и реченицу; – правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; – правилно употреби велико слово; – учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; – обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; – усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; – усмено описује ствари из непосредног окружења; – бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; – напамет говори краће књижевне текстове; – учествује у сценском извођењу текста; – пажљиво и културно слуша саговорнике; – слуша, разуме и парафразира поруку; – слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно; – писмено одговара на постављена питања; – спаја више реченица у краћу целину; – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; – гласно чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; – пронађе информације експлицитно изнете.

Редни број теме	Назив наставне теме
1.	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ
2.	КЊИЖЕВНОСТ
3.	ЈЕЗИК
4.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Почетак реализације	септембар
Начин идентификације ученика	иницијално тестирање, праћење напредовања на редовним часовима
Временска динамика	једном недељно
Начин реализације	уживо, на даљину по потреби

Начин праћења напредовања	у педагошкој свесци и у е дневнику кроз активности
Извештавање и процена ефикасности	на тромесечјима, на крају првог и другог полугодишта

	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ/ТЕМЕ
1.	Школски прибор - разговор
2.	Моторичке вежбе (за развијање и опуштање руке и шаке, као увод у почетну наставу писања)
3.	Моторичке вежбе (за развијање и опуштање руке и шаке, као увод у почетну наставу писања)
4.	Гласови и шчитавање слова
5.	Писање и читање штампаних слова
6.	Писање обрађених писаних слова
7.	Писање слова и читање
8.	Преписивање штампаног текста писаним словима
9.	Писање писма Деда Мразу
10.	Писање текстова писаним словима

11.	Писање реченица – преписивање штампаног текста писаним словима
12.	Стихови које си научио напамет
13.	Читање текста „Коза и седам јарића”
14.	Читање обрађених текстова
15.	Састављање и писање реченица на тему „Пролеће”
16.	Читање текстова који су обрађени на часовима српског језика
17.	Читање текстова из читанке
18.	Преписивање текстова писаним словима

Напомена: Планирање допунске наставе је функционално и засновано на праћењу постигнућа ученика.

ПРЕДМЕТ: Математика -допунска настава

РАЗРЕД: **први**

Циљеви и задаци су пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Задаци :

- Да препознају, разликују и исправно именују облике предмета ,површи,линије .
- Посматрањем и цртањем упознају тачку и дуж и стекну умешност руковања лењиром
- На једноставним ,конкретним примерима из своје околине уочавају односе међу предметима по облику,боји и величини .
- Успешно одређују положај предмета према себи и према предмету.
- Уочавају разне примере скупова и елементе скупа и користе те појмове усвајајући значења везивањем за примере из непосредног окружења.
- Да науче да броје ,читају и записују бројеве до 100 као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости .

-Савладају сабирање и одузимање до 100 без преласка преко десетице, разумеју поступке на којима се заснивају ове операције, схвате појам нуле и уочавају њено својство у сабирању и одузимању .

Редни број теме	Назив наставне теме
1.	ГЕОМЕТРИЈА – ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА
2.	ГЕОМЕТРИЈА – ЛИНИЈА И ОБЛАСТ
3.	ГЕОМЕТРИЈА – КЛАСИФИКАЦИЈА ПРЕДМЕТА ПРЕМА СВОЈСТВИМА
4.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100
5.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Почетак реализације	септембар
---------------------	-----------

Начин идентификације ученика	иницијално тестирање, праћење напредовања на редовним часовима
Временска динамика	једном недељно
Начин реализације	уживо, на даљину по потреби
Начин праћења напредовања	у педагошкој свесци и у е дневнику кроз активности
Извештавање и процена ефикасности	на тромесечјима, на крају првог и другог полугодишта

	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ/ТЕМЕ
1.	Вежбе оријентације у простору

2.	Линија, тачка, дуж, врста линије
3.	Предмети облика круга, правоугаоника и квадрата
4.	Задаци за вежбање у оквиру скупова
5.	Задаци за вежбање у оквиру бројева
6.	Задаци за вежбање у оквиру бројева
7.	Знаци $+$, $-$, $=$
8.	Сабирање и одузимање на бројевној правој
9.	Сабирање и одузимање до 5
10.	Бројеви прве десетице
11.	Сабирци и збир; умањеник, умањилац и разлика; Замена места и здруживање сабирака
12.	Сабирање и одузимање у оквиру прве десетице
13.	Сабирање и одузимање у оквиру прве десетице
14.	Сабирање и одузимање бројева до 20
15.	Сабирање и одузимање бројева до 20
16.	Писање и читање бројева до 100
17.	Сабирање и одузимање бројева до 100
18.	Сабирање и одузимање бројева до 100. Јединице за дужину

ФОНД ЧАСОВА		ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:	ОБРАДА	23
Недељно:	1		ОСТАЛО	13
Годишње:	36		СВЕГА	36

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРВИ РАЗРЕД

САДРЖАЈ ПРОГРАМА ПО ТЕМАМА

Р. бр. теме	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ТИП ЧАСА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
	Упознавање	1	2	3
	Заједница као основ живота	3	1	4

	Заједница љубави Бога, човека и природе	4	2	6
	Неизмерна љубав Божија	3	2	5
	Црква - заједница са Богом	7	2	9
	Христова љубав према човеку и свету	2	1	3
	Наша брига о свету (творевини Божијој)	3	3	6

Циљеви и задаци предмета:

Циљеви и задаци Верске наставе усмерени су на целовит духовни, морални и личносни развој ученика, кроз упознавање са основама православне вере, хришћанским вредностима, животом Цркве и подстицање на активно учествовање у богослужбеном животу Цркве.

У првом разреду примарни циљеви и задаци Верске наставе су:

- ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице;
- пружити ученицима елементарно знање о Богу као Бићу заједнице;
- пружити основ за упознавање односа који владају између Бога и човека;
- омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин;
- пружити ученицима неопходно знање о доласку Спаситеља у свет;
- пружити ученицима неопходно знање о лику и делу Светог Саве;
- указати ученицима на величину Христове љубави према људима и свету;
- пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу;
- подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи;
- мотивисати ученике за активно учешће у богослужбеном животу Цркве.

Компетенције које развија:

Верска настава развија бројне компетенције код ученика, које обухватају духовни, морални, интелектуални и социјални развој личности. Међу најважнијим компетенцијама су:

- развијање духовног и верског идентитета;
- усвајање хришћанских моралних вредности и врлина;
- неговање љубави, поштовања, праштања и солидарности;

- развијање одговорног односа према себи, другима и свету;
- оспособљавање за дијалог, толеранцију, и уважавање различитости;
- разумевање значаја Цркве као заједнице;
- развијање критичког и самосталног мишљења;
- стицање знања о Светом Писму, богослужењу, црквеној историји и православној традицији;
- неговање националне и културне баштине;
- развијање способности за сарадњу и живот у заједници...

Тема	Бр. часова	Наставни садржаји	Корелација	Исходи По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Упознавање	3	- упознавање са садржајем програма и начином рада	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	- успостави основну комуникацију у групи и развија осећај припадности заједници на часу веронауке - препознаје основне појмове православне вере и повезује их са свакодневним животом кроз обнављање градива.
Заједница као основ живота	4	- приче и слике које приказују породицу - може и прича о „малој	српски језик, музичка култура, ликовна	- препознаје породицу као примарну заједницу љубави и разуме важност поштовања родитеља

		породици“(деца са једним родитељем или старатељем) - садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); односи у заједници, правила понашања	култура, свет око нас, грађанско васпитање	- развија свест о важности другарства и узајамне помоћи у школском окружењу - схвата Цркву као велики заједницу
Заједница љубави Бога, човека и природе	6	- приче које говоре о томе да када некога волимо, онда га и слушамо - како можемо да помогнемо другоме; љубављу чинимо добра дела - садржаји који говоре и приказују лепоту створеног света - песмица: „Ал је леп овај свет“, Ј.Ј. Змај - Бог је цео свет створио из љубави	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	- разуме да је послушност према родитељима и Богу природан израз љубави и поверења - препознаје радост даривања као начин показивања пажње и грађења пријатељства са другима - схвата да је читава природа дар Божије љубави којичовек треба да чува и негује - зна текст молитве Господње и разуме је као непосредан разговор са Богом Који је Отац свих нас
Неизмерна љубав Божија	5	- Новозаветно сведочанство о Христовом рођењу (препричано и прилагођено)	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас,	- препознаје празник Божић као долазак Бога у свет и разуме значај прославе Божића у кругу породице али и Цркве

		<ul style="list-style-type: none"> - Божићна песма: „Божић, Божић благи дан“ - Свети Сава - остварени син Бога Оца (кроз љубав и заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава) - Химна Светом Сави 	грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - познаје животни пут Растка Немањића и разуме како се кроз љубав према Богу и људима постаје светитељ - схвата да је пут Светог саве пут љубави и заједништва, те препознаје значај прославе школске славе
Црква - заједница са Богом	9	<ul style="list-style-type: none"> - Библијско казивање о стварању света - Живот првих људи - Божја жеља да све буде Црква - Човек не прихвата Божије дарове- непослушност и себичност - Прича: „Где је љубав, ту је Бог“, Л.Н.Толстој - Прва Литургија (Христови ученици), ц. Нина Неранчић и Ана Савковић 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје свет као дар Божије љубави и Бога као Творца - разуме улогу човека у очувању природе као заједничког дома - схвата значај несебичности и јединства људи са Богом у Цркви - описује Христову вечеру са апостолима и препознаје Литургију као радосну заједницу - разуме пост као промену понашања и чињење добрих дела, а не само исхрану.
Христова љубав према човеку и свету	3	<ul style="list-style-type: none"> - Јеванђељска прича Милостиви Самарјанин - Песмица „Знаш ли ко те љуби силно“ 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет	<ul style="list-style-type: none"> - разуме причу о Милостивом Самарјанину и учи да препозна ближњег у сваком човеку коме је потребна помоћ

Кључни појмови
(дар), Човек
Црква, Љубав,
Молитва, Исус
Божји, Васкрс,

ДОДАТНА НАСТАВЕ

РАЗРЕД: I

		<ul style="list-style-type: none"> - Новозаветно сведочанство о Христовом васкрсењу (препричано и прилагођено) - Прича „Добро дрво“ Ш. Силвер Стејн 	око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје лепоту несебичног давања и безусловне љубави кроз причу „Добро дрво“ - познаје новозаветна сведочанства о Христовом васкрсењу и разуме радост овог празника као победу живота
Наша брига о свету (творевини Божијој)	6	<ul style="list-style-type: none"> - Разне приче које говоре о служењу човека човеку - Човекова брига за очување природе, биљака и животиња - Прича Свети Герасим и Лав Јордан - Приче и слике о кућним љубимцима 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разуме улогу човека као брижног чувара природе који кроз служење другима изражава радост живота - повезује љубав према људима и природи са директном љубављу према Богу - препознаје Христов живот и однос према другима као врхунски пример који треба следити у свакодневном понашању - повезује кључне појмове научене у првом разреду у целину, потврђујући разумевање православне вере као заједнице љубави

садржаја: Бог Творац, Свет (домаћин), Заједница, Даривање, Милосрђе, Христос, Свети Сава, Литургија, Пост...

НАСТАВА ИЗ ВЕРСКЕ

Циљ додатне наставе из верске наставе јесте продубљивање и проширивање знања ученика из области православне вере, духовности и црквеног живота. Кроз овај вид наставе ученицима се пружа могућност да, у складу са својим интересовањима, способностима и потребама, стекну шира

знања од оних предвиђених редовним наставним програмом, као и да развијају критичко мишљење, истраживачки дух и љубав према духовним вредностима.

Додатна настава намењена је ученицима који показују посебно интересовање за садржаје верске наставе, желе да прошире своја знања о Светом Писму, богослужењу, историји Цркве, хришћанској етици и православној култури, као и ученицима који желе да се припремају за такмичења, пројекте, литерарне и ликовне радове.

Рад ће се реализовати кроз различите облике и методе рада: разговор, истраживачке задатке, анализу текстова, презентације, радионице, израду паноа и пројеката, као и кроз повезивање наставних садржаја са свакодневним животом и активним учешћем ученика у животу Цркве и школе. Посебна пажња посветиће се развијању хришћанских врлина, културе дијалога, заједништва, одговорности и међусобног поштовања.

Годишњи фонд часова: 36 часова.

САДРЖАЈИ И ОРИЈЕНТАЦИОНИ БРОЈ ЧАСОВА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	НАЧИН ВРЕДНОВАЊА РЕЗУЛТАТА	ОБЛИК РАДА	МЕТОДЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
<p>- Прича о стварању света кроз слике; чување природе (Бог нам је поверио биљке и животиње); моја породица као дар од Бога; цртамо свет који волимо. (6 часова)</p> <p>- Нојева барка (поверење и животиње); Давид и Голијат (храброст малих); прича о изгубљеној овчици (Бог нас све воли); библијске бојанке и мали играчки. (8 часова)</p> <p>- Исус као дете (детињство у Назарету); Исус воли децу („Пустите</p>	<p>- кроз истраживачки рад ученика</p> <p>- кроз употребу савремених технологија</p> <p>- кроз коришћење додатне теолошке литературе</p> <p>- кроз тумачење оригиналних списа и дела светих Отаца</p> <p>- кроз редовна похађања богослужења</p>	<p>- описно праћење</p> <p>- портфолио ученика</p> <p>- самовредновање кроз игру</p> <p>- критеријуми за успех: 1. активност 2. креативност 3. однос према другима 4. препознавање појмова</p>	<p>- фронтални облик (кроз причу)</p> <p>- индивид. рад (стваралачки)</p> <p>- рад у паровима</p> <p>- групни рад</p> <p>- амбијентална настава</p>	<p>- метода живе речи (приповедање)</p> <p>- метода разговора</p> <p>- метода демонстрације и илустрације</p> <p>- метода игре и драматизације</p>	<p>Додатна настава ће се одржавати континуирано током целе школске године.</p>

<p>децу да прилазе мени“); Божићна радост (правимо витлејемску пећину); Васкрс - празник победе и радости (фарбање јаја). (8 часова)</p> <p>- Како се понашамо у цркви (тишина и лепота); моја прва молитва (Анђеле чувару); иконе - прозори ка небу; шта све видимо у цркви (свеће, мирис тамјана, звона...).</p> <p>(7 часова)</p> <p>-Шта значи бити добар друг?; дељење ужине и играчака (хришћанска љубав); Свети Сава - школски заштитник и учитељ доброте; како да обрадујемо родитеље и баке/деке. (6 часова)</p> <p>- Изложба дечијих цртежа насталих током године и мала прослава. (1 час)</p>				<p>- метода практичних и ликовних радова</p> <p>- метода слушања и певања</p>	
--	--	--	--	---	--

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Разред	први
Недељни фонд часова	1 час
Годишњи фонд часова	36 часова
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ТЕМА и кључни појмови садржаја програма
<ul style="list-style-type: none"> – наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; – уочи међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; – се понаша на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; – препозна код себе и других основна осећања и правилно их именује; – препозна примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; – преиспита своје поступке и прихвати да не мора увек да буде у праву; – тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; – разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима, дигиталном окружењу; 	<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Ја и други у одељењу</p> <p>Лични идентитет.</p> <p>Моје особине (врлине, таленти, интересовања).</p> <p>Наше сличности и разлике.</p> <p>Осећања.</p> <p>Препознавање и именовање осећања.</p> <p>Права детета.</p>
<p>комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме;</p> <p>слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвати да други могу имати другачије мишљење;</p> <p>сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму;</p> <p>договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима;</p> <p>својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници;</p> <p>препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати;</p>	<p>Жеље, потребе и права.</p> <p>Кршење и заштита права.</p> <p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Одељење/група као заједница</p> <p>Одељење као заједница. Вредности одељења.</p> <p>Правила у одељењу и њихова функција.</p> <p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p>

учествује у изради плана једноставне акције; са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује изведену акцију.	Комуникација и сарадња Слушање/неслушање. Изношење мишљења. ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења Акција Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи.
---	---

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Грађанско васпитање, као предмет, део је ширег концепта образовања за демократију и грађанско друштво и конципиран је у складу са 20 компетенција за демократску културу које се односе на ставове, вредности, знања и вештине. Смернице за остваривање овог програма дате су у Општем упутству за остваривање програма наставе и учења за први разред основне школе и у овом дидактичко-методичком упутству које изражава његове специфичности. Ова два упутства се допуњују и заједно дају наставнику целовиту слику о овом програму, начину планирања и остваривања, као и о праћењу и вредновању напредовања ученика. Осим тога, додатну помоћ наставници могу добити консултујући следеће материјале који су доступни у електронској форми на сајтовима Министарства просвете и Завода за унапређивање образовања и васпитања. То су сет од 3 књиге Савета Европе Референтни оквир компетенција за демократску културу (РОКДК); Приручник за наставнике грађанског васпитања у првом циклусу основног образовања и васпитања; приручник Образовање за дигитално грађанство; материјали за реализацију грађанског васпитања разврстани по врстама права, као и приручник за наставнике Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености.

Програм предмета грађанско васпитање, у првом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по моделу спирале што значи да су кључни појмови садржаја у сва четири разреда дати у четири исте области: Људска права, Демократско друштво, Процеси у савременом свету и Грађански активизам. Све четири области су једнако важне, а наставник их, у непосредном раду са ученицима, интегрише јер између њих постоји природна веза. Оне се спирално развијају, односно садржаји се из разреда у разред проширују и продубљују, а исходи се надограђују или се, ако је у питању вештина, даље развијају. Типичан пример таквог исхода су они који се односе на комуникацију која ће се доследно развијати у свим разредима и кроз све садржаје. Слично је и са јачањем осетљивости за потребе и права других, поштовање различитости, препознавање сопствених и туђих осећања, различитих видова дискриминације, јачање сарадљивости као и са другим исходима који се не могу брзо и лако остварити обрадом само једног програмског садржаја.

Кључни појмови по темама за прва четири разреда конципирани су аналогно предмету свет око нас у коме се ученици у процесу сазнавања полако воде од непосредног окружења (породица, одељење) ка широј друштвеној средини (школа, окружење, држава, свет).

У програму су наведени кључни појмови садржаја које наставник може да допуњује према конкретним потребама одељења и плану сопственог рада, али увек имајући у виду исходе које треба остварити, јер они исказују дубину и ширину рада на неком садржају. Редослед наведених исхода не исказује њихову важност јер су сви од значаја за постизање општег циља предмета. Између исхода, како у оквиру једне, тако и у више

области, постоји повезаност. Остваривање једног исхода доприноси остваривању других исхода. Многи исходи су процесни и представљају резултат кумулативног дејства образовно-васпитног рада, током дужег временског периода и на њима ће се радити и у разредима који следе. Највећи број исхода се односи на вештине. На пример, од ученика се очекује да на крају првог разреда уме, на једноставан начин, да вреднује изведену акцију или да даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење или да разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима, дигиталном окружењу.

Остваривање исхода захтева примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника. Наставници су у прилици да бирају: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције као и да сами осмисле неке друге активности. Имајући у виду да ученици првог разреда долазе са искуством из припремног предшколског програма где је доминантно сазнавање кроз игру и овде треба методску окосницу предмета да чине интерактивне радионице, структуриране игровне активности обједињене око главне теме. Радионице треба да започињу причом која је блиска искуству ученика, а садржи неку врсту заплета (моралну дилему или сукоб потреба и/или вредности) као повод за дискусију у пару или у мањој групи, а завршава разменом у целој групи. Циљ је да се пружи могућност сваком ученику да преиспита своје мишљење и деловање због појаве конфликта између његове тачке гледишта и тачке гледишта која је различита од његове. Зато се може рећи да активности на часу треба тако да теку да обезбеде искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи, а не преношење готових знања, туђих увида или готових предлога. Нагласак је на процесу откривања и сазнавања о себи и другима кроз размену. Осим тога, важно је да постоји игровни контекст који помаже ученицима да се опусте и ослободе, да пробају различите видове изражавања и симболизације унутрашњих искустава, и да кроз игру истражују разноврсна, дивергентна решења за проблеме са којима се суочавају. С обзиром на узраст ученика добро је у току часа комбиновати различите активности и осмислити такву динамику рада којом се одржава њихова пажња и мотивација за учествовањем. За овај предмет важно је обезбедити такав начин седења ученика који омогућава свим учесницима да виде једни друге, окренути лицем у лице.

Посебну пажњу треба обратити на последњу област програма у којој се претходно стечена знања и вештине интегришу и практикују. Ученици треба унапред да се упознају са корацима у планирању и извођењу акције а то су избор теме / проблема / активности којом ће се бавити акција; одређивање циља и израда плана акције (подела улога, договор о роковима, начину реализације); извођење и документовање акције (видео, фотографије, текстови и сл.); промоција акције на нивоу школе (приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу); вредновање акције (чиме смо задовољни, шта је могло бити боље). Акција треба да буде мала и изводљива, али да има све кораке. Ученике треба охрабривати када наиђу на тешкоће да наставе са радом и јасно указивати да су и неуспеле акције добре јер њиховом анализом долазимо до увида који су кораци били погрешни. Ово је посебно важно за први разред јер се очекује да ученици, из разреда у разред, напредују у примени наученог кроз реализацију тематске целине која се односи на грађански активизам. Бројни су примери тема у оквиру којих се могу осмислити једноставне акције у корист права детета, а на нивоу одељења/групе. На пример, вршњачка подршка је важан сегмент укупне подршке инклузивног образовања, тако да је укљученост ученика у овај сегмент живота и рада школе веома значајан. Он се огледа управо у заједничком промишљању наставника и ученика на тему како осмислити план подршке, како га најуспешније реализовати, водећи рачуна о потребама сваког ученика обухваћеног инклузивним образовањем.

Као што је већ речено, грађанско васпитање као предмет је део ширег концепта образовања за демократију и грађанско друштво и у том смислу је тесно повезано и са другим предметима, ваннаставним активностима и етосом школе који такође треба да допринесу развоју компетенција за демократску културу. Најјача корелација је са српским језиком и предметом свет око нас где се може користити тематско планирање. Сарадња се може остварити и са предметом дигитални свет јер програм грађанског васпитања за први разред предвиђа и садржај и исход који се односи на комуникацију у дигиталном окружењу.

Како је грађанско васпитање изборни предмет он се најчешће реализује са ученицима из различитих одељења и зато је потребно уложити додатни напор да се направи групна кохезија. Многи садржаји програма су погодни за јачање добрих односа у групи, а посебно активности на планирању и извођењу заједничких акција.

У овом предмету продукти ученичких активности имају посебан значај. Они могу бити различите врсте као што су постери, аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања и друго. Могу се користити при интеграцији или рекапитулацији обрађених садржаја, процени напредовања ученика, као и самопроцени наставника колико успешно ради. Продукти се могу користити и ван групе, на пример на изложби у холу школе, у школским новинама, сајту школе.

За реализацију предмета и остваривање дефинисаних исхода врло је важна улога наставника. Он је модел који својим понашањем доприноси стварању демократске атмосфере која је погодна за размену и аргументовање идеја и мишљења међу ученицима, он је тај који даје повратну информацију и подстиче ученике на разумевање односа у групи. Он подржава ученике када им је тешко да се изразе, помаже им у избору правих речи. Подстицајним питањима може да наведе ученике да сагледају ситуацију из друге перспективе што је озбиљан захтев за ученике првог разреда који су још увек у великој мери фокусирани на сопствене потребе, мисли, осећања. Конструктивна комуникација и демократске процедуре нису само циљ већ и начин да се остваре жељени исходи. Наставник треба да обезбеди да се на часу сваки ученик осећа уважено, прихваћено и добродошло у својој различитости уз обавезу поштовања и уважавања других и другачијих погледа и мишљења.

Оцењивање ученика у грађанском васпитању је усаглашено са Правилником о оцењивању у основној школи и ученицима првог разреда је блиско јер се описно оцењују из свих предмета.

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЦИЉ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Садржаји ЧОС реализоваће се на часовима кроз разговоре, радионице, преко учешћа у хуманитарним акцијама, у сарадњи са локалном заједницом, родитељима, присуствовањем позоришним и филмским представама, израдом заједничких плаката и постера и сличним начинима прилагођеним узрасту ученика и тематици

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
45minuta	Ја и други	1 Ово сам ја	Ученици, учитељ
	I	Моје име	Ученици, учитељ
	I	Мој знак	Ученици, учитељ
	I	Наши дланови	Ученици, учитељ, родитељи
	I	Ово смо ми	Ученици, учитељ
	I	Заједничка кућа	Ученици, учитељ
	I	Домаћи задатак	Ученици, учитељ, родитељи
	I	Моја омиљена играчка	Ученици, учитељ
	I	Моја омиљена игра	Ученици, учитељ
	Бонтон	Бонтон није бадминтон	Ученици, учитељ
	II	Ђачка торба, а у њој...	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	II	Реци ми реци огледалце....	Ученици, учитељ
	II	Наша соба	Ученици, учитељ
	II	Наша радна соба	Ученици, учитељ
	II	Наш радни сто	Ученици, учитељ
	II	Наша учионица	Ученици, учитељ
	II	У школи	Ученици, учитељ
	II	На улици – Ја сам пешак	Ученици, учитељ
	II	У биоскопу ,позоришту	Ученици, учитељ
	II	У продавници	Ученици, учитељ
	II	За столом	Ученици, учитељ
	Моја осећања и ја	Обрадуј маму, баку	Ученици, учитељ
	III	Више рада више знања	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	III	Динар по динар	Ученици, учитељ
	III	Тужакање	Ученици, учитељ
	III	„Лепа реч гвоздена врата отвара”	Ученици, учитељ
	III	Љубомора	Ученици, учитељ
	III	Кривица	Ученици, учитељ
	III	Нећу–хоћу	Ученици, учитељ
	III	Шта нас вређа	Ученици, учитељ
	III	Другарство је...	Ученици, учитељ
	III	Наш цвет другарства	Ученици, учитељ
	III	Шта ценим код друга	Ученици, учитељ
	III	Шта ценим код себе	Ученици, учитељ
	III	Научио сам...	Ученици, учитељ

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
	III	Желим да се представим	Ученици, учитељ, родитељи

ДРУГИ РАЗРЕД

1. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Фонд часаова за други разред и предмети

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Страни језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	2	72

6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
У К У П Н О: А		21	756
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ³	1	36
У К У П Н О: Б		1	36
У К У П Н О: А + Б		22	792

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	22	792
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатна настава	-	-
4.	Настава у природи**	7–10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње	

СВРХА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ЗА II РАЗРЕД

–Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.

–Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученике да успешно задовољава сопствене потребе и интересе. Развија сопствену личност и потенцијал, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК РАЗРЕД: ДРУГИ

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Компетенције које развија: Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема.

Годишњи фонд часова: 180

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
УЧЕЊЕ ДРУГОГ ПИСМА	45	Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица.	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – влада основном техником читања и писања латиничког текста; пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника и др. -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и

					самостално писање -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна, илустративна
КЊИЖЕВНОСТ	70	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма: Да вампевам што истина није/Мишја моба Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/ Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролетница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи „Шумских новина“ (одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима) Проза Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> – разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; 	<p>Читање и разумевање текстова из читанке;</p> <p>-Читање и разумевање информативних и популарних текстова из часописа за децу;</p> <p>-Читање текстова у наставцима;</p> <p>- Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике истих: песма, прича драмски текст;</p> <p>- Уочавање ликова у тексту, хронолошког низа догађаја, места и времена дешавања радње;</p> <p>-Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају;</p> <p>-Изводе драмски текст на сцени;</p> <p>-Стичу читалачке навике читањем домаће лектире;</p>

		<p>малим дететом Народна прича: Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду Гроздана Олујић: Шаренорепа Градимир Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ђани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору) Драмски текстови Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.) ДОМАЋА ЛЕКТИРА Избор из кратких народних умотворина (загонетке,</p>		<p>– изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; износи своје мишљење о тексту;</p>	<p>Илуструју одређени мотив из текста. - Богађење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови - Место извођења: учионица</p>
--	--	---	--	---	---

		<p>пословице, брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеца на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки,</p> <p>Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика) Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама Ма шта ми рече (Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца)</p> <p>Драгомир Ђорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Битипекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик) 6.</p>			
--	--	---	--	--	--

		Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо			
ЈЕЗИК	40	Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писањеречце ли и речце не	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> – разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; поштује и примењује основна правописна правила;	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника, и др. - објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста); -направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом; -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: фронтални, групни,

					индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Место извођења: учионица
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	25	План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. – План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. – Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоци-јације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. – Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> – користи различите облике усменог и писменог изражавања препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и – споји више реченица у краћу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); изражајно чита ћирилички текст.	<ul style="list-style-type: none"> -упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника и др. -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Место извођења: учионица

Кључни појмови садржаја :књижевни текст,песма,прича,басна,лик,догађај,порука текста,читање са разумевањем,усмено изражавање препричавање,описивање,дијалог,реч,реченица,именице,глаголи,упитна реченица,обавештајна реченица,узвична реченица

СТАНДАРДИ:

УЧЕЊЕ ДРУГОГ ПИСМА

1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста

1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста

1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста

1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; кој и део текста треба прочитати брже, а који спорије

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту

1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)

1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова

1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације

1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице и латинице

1CJ.1.3.2. уме да се потпише

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;

1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије

1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, џ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)

КЊИЖЕВНОСТ

1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме

1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)

1CJ. 1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевно уметничком тексту

1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме

1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице)

1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми

1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевно уметничком тексту

1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту)

1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст

1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту

ЈЕЗИК

1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком

1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих назива школе)

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;

1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике

1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања

1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“

1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља

1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације

1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју

1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став

1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)

1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава српског језика у другом разреду основне школе усмерена је на развијање језичке, комуникативне, читалачке и културне писмености ученика. Наставни процес треба организовати тако да ученик активно учествује у учењу, повезује наставне садржаје са свакодневним искуством и постепено развија самосталност у говору, читању, писању и тумачењу текстова.

Програм се реализује кроз наставне области:

- Књижевност

- Језик
- Језичка култура

Наставу је потребно заснивати на: разговору, истраживачким активностима, игровним поступцима, читању и тумачењу текстова, функционалним вежбањима, сарадничком учењу, подстицању креативног изражавања.

Ученици треба да: читају са разумевањем, уочавају основне елементе текста, развијају правилно усмено и писмено изражавање, примењују правописна правила у једноставним ситуацијама, богате речник и негују културу говора.

Приликом реализације наставе потребно је: уважавати индивидуалне разлике међу ученицима; користити различите облике рада (фронтални, групни, рад у пару, индивидуални рад); комбиновати наставна средства (илустрације, картице, презентације, аудио и видео садржаје); подстицати ученике на постављање питања, описивање, причање и аргументовање; развијати љубав према читању и књизи.

У области Књижевност акценат је на доживљају текста, разумевању прочитаног и оспособљавању ученика да уоче:

- ликове, место и време радње, редослед догађаја, главну поруку текста.

У области Језик ученике треба постепено уводити у: основне граматичке појмове, правилну употребу речи и реченица, примену правописних правила у свакодневној комуникацији.

У области Језичка култура потребно је континуирано развијати: културу усменог изражавања, правилан изговор, лепо и уредно писање, способност слушања и разумевања саговорника.

Провера напредовања ученика треба да буде континуирана, заснована на: посматрању активности, усменом изражавању, читању, писаним радовима, учешћу у разговору и сарадњи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик-допунска настава

РАЗРЕД: Други

Циљ

Циљ допунске наставе из Српског језика је пружање подршке ученицима у усвајању основних језичких и књижевних садржаја, развијању вештине читања, писања, разумевања и усменог изражавања, као и јачање језичке културе и комуникацијских способности.

Задаци

- отклањање потешкоћа у читању, писању и разумевању текста;
- увежбавање правилног читања и писања;
- развијање способности усменог и писменог изражавања;
- богаћење речника ученика;
- усвајање и примена основних правописних правила;
- развијање разумевања прочитаног текста;
- подстицање интересовања за читање и књижевност;
- развијање пажње, концентрације и језичке културе;
- јачање самопоуздања и мотивације ученика за рад и учење.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ИСХОДИ
Језик	10	Слог → реч → реченица Научио сам да пишем правилно и лепо Главни делови реченице Писање штампаних слова латинице Читање текстова написаних латиницом Читање и писање латиничним словима Како писати писмени састав Именице и глаголи Диктат Писање назива улица Писање бројева словима	правилно изговарагласове, речи иреченице - поштује тачку, упитник и узвичник - правилно употребљава велико слово на почетку реченице у писању имена и презимена

Језичка култура	4	Писање писма, честитке, разгледнице Придеви Писање речце ли и речце не Писање писаним словима латинице Вежбе говора Анализа текста Рецитовање песама које су ученици самостално написали	влада основном техником читања и писања латиничког текста; – користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); – изражајно чита ћирилички текст
Књижевност	4	-чита текстове - увежбава логичко читање	– разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота;

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Допунска настава из Српског језика намењена је ученицима којима је потребна додатна подршка у усвајању садржаја из области читања, писања, језичке културе, граматике и књижевности. Циљ наставе је развијање основних језичких способности и оспособљавање ученика за успешну усмену и писану комуникацију.

Наставу је потребно организовати у складу са индивидуалним потребама ученика, кроз постепено усвајање садржаја, честе вежбе и стално подстицање ученика на активност и самосталност у раду.

У реализацији наставе потребно је: користити различите облике читања и разумевања прочитаног; подстицати правилно усмено и писмено изражавање; примењивати језичке игре, разговор и рад на тексту; користити илустрације, наставне листове и очигледна средства; вежбати правилно писање слова, речи и реченица; развијати пажњу, концентрацију и језичку културу.

Посебну пажњу треба посветити: техници читања и разумевању прочитаног; правилном писању штампаних и писаних слова;

богаћењу речника ученика; састављању реченица и краћих текстова; основним правописним правилима; препознавању врста речи и основних језичких појмова предвиђених програмом.

Наставник треба да ствара подстицајну и безбедну атмосферу у којој ће ученици слободно постављати питања, износити своја запажања и постепено развијати сигурност у употреби језика.

Вредновање треба да буде континуирано, описно и усмерено на напредовање ученика, уз уважавање индивидуалних способности и постигнућа.

ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: II

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставна тема	Стандарди образовних постигнућа		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Стандарди се протежу кроз свих девет тема.	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици - CJ1.OO.O.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици – CJ1.OO.C.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) – CJ1.OO.H.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских

	<p>и комуникацију. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе</p>	<p>отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију.</p>	<p>правила (акцената, акценатских дужина, интонације).</p>
--	--	--	--

	и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.		
	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.О.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости.</p> <p>– СЈ1.ОО.О.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите)</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.С.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.Н.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених</p>

	<p>културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p>		<p>видова комуникације.</p>
	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.C.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.2.</p>

	<p>информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.5. Разумеју основни смисао и појединачне</p>	<p>интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори</p>	<p>Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом.</p>
--	--	--	--

	<p>речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у кратким и једноставнијим рекламним порукама на познате теме, уколико не садрже игру речи или неко конотативно / скривено / метафорично значење.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.6.</p> <p>Разумеју појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у популарној музици.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.11.</p> <p>Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставнијих извора информација.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.12.</p> <p>Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка</p>	<p>разговетно и умереним темпом.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.5.</p> <p>Разумеју основни смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/ скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.6.</p> <p>Разумеју општи смисао и фреквентне фразе,</p>	
--	---	---	--

	<p>средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.13.</p> <p>Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.14.</p> <p>Постављају једноставна питања о</p>	<p>формулације и изразе у текстовима популарне музике.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.9.</p> <p>Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.12.</p> <p>Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући</p>	
--	---	--	--

	<p>темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– СЈ1.ОО.О.3.15.</p> <p>Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.</p>	<p>неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>– СЈ1.ОО.С.3.13.</p> <p>Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.</p>	
--	--	---	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик, Математика, Музичка култура, Ликовна култура, Свет око нас,Верска настава

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Лични идентитет; Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења 7	- поздрављање -представљање себе и других (име, календарски узраст, број телефона, земља порекла) -посредовање при упознавању - глагол to be - личне заменице I, he, she - присвојни придеви my, your, his, her.... - питања са what, - исказивање извињења, молбе и захвалности	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања о имену, узрасту, броју телефона и земљи порекла и одговара на њих; - у окружењу учионице исказе и прихвати молбу, захвалност и извињење на једноставан начин;	Методе: дијалогска, илустративна Облик рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални Наставна средства: Уџбенички комплет Smart junior 1	Слушање и реаговање на упутства наставника на енглеском језику или са аудио-записа. Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације	Прилагођава говор узрасту ученика. Осмишљава контексте за примену језика. Ствара атмосферу заједништва и међусобне сарадње. Врши евалуацију. Похваљује. Усмерава.	Слушање и разумевање се проверава кроз: тестове; задатке у уџбенику и радној свесци; реаговање на усмени захтев. Говор се проверава кроз учешће у:	компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву, естетска компетенција, брига за здравље, дигитална

	- језик комуникације у учионици	-разуме кратка и једноставна упутства и налоге из окружења учионице и реагује на њих;	(уџбеник, радна свеска, флеш-картице, интерактивни це-де, дигитални уџбеник)	итд.). Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.). Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву. Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...). Решавање "текућих проблема"		дијалозима у којима ученик даје захтев, поставља питање или одговара на њега; игровним активностима и пројектима	компетенција, одговоран однос према околини
2. Школа и школски живот 9	-школски прибор и објекти у учионици -боје -облици -питања са what -глагол to be -показне заменице this, that, these	препозна и именује предмете из непосредног окружења (школски прибор и објекти у учионици); - разуме једноставне описе предмета; - опише предмете користећи једноставна језичка средства					
3. Породица и уже друштвено окружење; Обичаји и празници (рођендан) 8	-препознавање и именовање чланова породице -календарски узраст браће и сестара -бројеви до 20 -честитање рођендана -глагол to be	- представи друге; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих - препозна и именује жива бића из непосредног					

	<p>-показне заменице this, that</p> <p>-питања са who и what</p> <p>-позив и реаговање на позив</p> <p>-модални глагол can за изражавање предлога</p>	<p>окужења (чланови породице);</p> <p>-разуме позив и реагује на њега (позив за рођендан)</p> <p>-разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих (честитање рођендана);</p> <p>-упути једноставне честитке (честитање рођендана)</p> <p>-разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих (честитање рођендана);</p> <p>-упути једноставне честитке (честитање рођендана)</p>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	</
--	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

	-глагол to be -глаголи за изражавање радње -глагол can за изражавање способности -глагол can/may за учтива питања -личне заменице I, he, she, it -питања са what -показне заменице this, that -конструкција How many (animals) can you see? -честитање Нове године	једноставна језичка средства; -разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; -изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; -разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; -упути кратке и једноставне молбе; -разуме једноставне исказе који се односе на изражавање способности; -тражи информације о туђим способностима и саопшти шта он/она или неко други може/не може/уме/не уме да уради -разуме једноставно исказане честитке и					
--	--	--	--	--	--	--	--

		одговара на њих (Нова година, Божих); - упути једноставне честитке (Нова година, Божић);					
5. Млади – живот деце и омладине; Слободно време и забава 7	играчке -императив -питања са who и how many -глагол to be -глагол to have за исражавање поседовања -Let's	- разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; -препозна и именује предмете из непосредног окружења (играчке); - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад ање (играчке) поседовање/непоседа вање и реагује на њих (играчке); - тражи и даје једноставне исказе					

		<p>којима се изражава припадање/неприпадање (играчке), поседовање/непоседовање</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине</p>					
<p>6.</p> <p>Лични идентитет;</p> <p>Живи свет</p> <p>8</p>	<p>-делови лица и тела</p> <p>-придеви за описивање</p> <p>-глагол to be за давање описа</p> <p>-глагол to have за давање описа</p>	<p>- препозна и именује бића из непосредног окружења;</p> <p>- разуме једноставне описе живих бића;</p> <p>- опише жива бића користећи једноставна језичка средства;</p> <p>- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;</p>					
<p>7.</p> <p>Исхрана и гастрономске навике;</p> <p>Васкрс</p> <p>8</p>	<p>-храна</p> <p>-исказивање жеље везане за храну</p> <p>-изражавање допадања/недопадања</p>	<p>- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих (наколоност према храни);</p>					

	<p>-идентификовањ е хране која је добра за здравље -разврставање хране по хранљивој вредности -Васкрс -глагол to be -глагол like -глагол want -множина именица</p>	<p>- препозна и именује предмете (храна) из непосредног окружења;</p> <p>- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама;</p> <p>- изрази основне потребе кратким и једноставним језичким средствима;</p> <p>- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадањ а (храна) и реагује на њих;</p> <p>- изражава допадање/недопадањ е (храна) једноставним језичким средствима.</p> <p>-разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих;</p> <p>-упути кратке и једноставне молбе;</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>-искаже и прихвати захвалност на једноставан начин (куповина хране);</p> <p>- разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих (Васкрс);</p> <p>- упути једноставне честитке (Васкрс);</p>					
8. Мода и облачење 8	<p>-одевни предмети</p> <p>-боје</p> <p>-питања са what и whose</p> <p>-глагол to be</p> <p>-личне заменице</p> <p>-показне заменице this, these</p> <p>-метеоролошко време</p> <p>-материјали</p>	<p>- препозна и именује предмете из непосредног окружења (одећа);</p> <p>- разуме једноставне описе предмета (одећа);</p> <p>- опише предмете из непосредног окружења (одећа);</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на метеоролошко време</p> <p>-разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад</p>					

		<p>ање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>-тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p>					
<p>9. Становање; Путовања 7</p>	<p>места у граду -намештај -прилошке одредбе за место in, on, under -питања са what и where -глагол to be -личне заменице - егзистенцијално There is, There are - дани у недељи</p>	<p>- препозна и именује предмете и места из непосредног окружења;</p> <p>-разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих;</p> <p>-тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору -разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве (употреба</p>					

		<p>егзистенцијалног There is/are)</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко време (дани у недељи)</p> <p>-разуме позив и реагује на њега; -упути позив на заједничку активност (Let's);</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Српски језик – кроз граматичке садржаје (једнина и множина; личне заменице; придеви)

Математика - бројеви до 20

Музичка култура – песмице

Ликовна култура - цртање и бојење

Свет око нас – учтиво понашање, породица, живи свет, одевање, становање, рођендан, Нова година, исхрана, Верска настава – Божић, Васкрс

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	<p>Ученици усвајају страни језик на сличан</p> <p>начин на који се усваја матерњи језик - енглески језик</p> <p>користе искључиво у комуникацији и у ситуацијама које</p> <p>су блиске њиховим интересовањима.</p> <p>- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у</p> <p>атмосфери заједништва и међусобне сарадње;</p> <p>- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима</p> <p>ученика;</p>
---	---

	<p>-настава се заснива и на социјалној интеракцији;</p> <p>- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз</p> <p>разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а</p> <p>без детаљних граматичких објашњења, осим уколико ученици на</p> <p>њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује</p> <p>на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.</p>
Најефикасније методе и облици рада	<p>Дијалошка, илустративна</p> <p>Индивидуални, групни, рад у пару</p>
Избор наставних средстава	<p>- наставни материјали из уџбеника су један од извора</p> <p>активности и они су праћени употребом додатних</p>

	аутентичних материјала;
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	_/_
Активности и стратегије за мотивисање ученика	<p>-динамично смењивање тактивности које не би требало да трају</p> <p>дуже од 15 минута;</p> <p>-слушање и реаговање на упутства наставника на енглеском језику</p> <p>или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи, нацртај,</p> <p>исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.);</p> <p>-рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози,</p> <p>игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>-мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина,</p> <p>постера и сл.):</p> <p>-вежбе слушања (према упутствима наставника или са</p> <p>аудио-записа повезати појмове, додати делове</p>

	<p>слике, утврдити</p> <p>хронологију и сл.);</p> <p>-игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање,</p> <p>развијање пажње и концентрације, јачање мотивације,</p> <p>увођење нове језичке грађе или пак утврђивање);</p> <p>-класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим</p> <p>добима, волим/не волим, компарације...);</p> <p>-решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и</p> <p>мини-пројекти;</p> <p>-"превођење" исказа у гест и геста у исказ;</p> <p>-заједничко прављење илустрованих материјала (планирање</p> <p>различитих активности, извештај/дневник</p> <p>са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације);</p>
--	--

Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	До краја првог полугодишта реализовати у потпуности четврту тему.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	<p>Праћење напредовања ученика се врши континуирано, на сваком часу.</p> <p>После сваке теме напредовање се формулише кроз формативну оцену.</p> <p>Као саставни део праћења напредовања планирани су иницијални, полугодишњи и годишњи тестови.</p> <p>Прати се напредак у остваривању прописаних исхода и активности.</p>
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	/

МАТЕМАТИКА

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ДРУГИ

Циљ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ФОНД ЧАСОВА: 180

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
Бројеви до 100	148	Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, CM. Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Српски језик	<ul style="list-style-type: none"> – одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег 	<p>Облик рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару -графички радови <p>Методе рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> -индивидуализована метода -ИКТ метода -метода писаних

		<p>дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање</p>		<p>рачунања; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом;</p>	<p>радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића Наставна средства: -уџбеник -радна свеска -е-уџбеник - модели</p>
--	--	---	--	---	---

				<ul style="list-style-type: none"> – уочи правило и одреди – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком опера- цијом; уочи правило и одреди следећи члан започетог низа 	
Геометрија	26	Дуж, права и полуправа. Тачка и	Свет око нас, Ликовна	<ul style="list-style-type: none"> – нацрта правоугаоник, 	-Облик рада: -фронтални

		<p>права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи.</p> <p>Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно).</p>	<p>култура, Музичка култура, Српски језик</p>	<p>квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву</p>	<p>-индивидуални -групни -рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка-графички радови -индивидуализована метода -ИКТ метода - писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића, Наставна средства: -геометријски прибор -квадратна и тачкаста мрежа -предмети из окружења -уџбеник -радна свеска -материјал за практичан рад (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери...)</p>
Мерење и мере	6	<p>Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).</p>	<p>Свет око нас, Ликовна култура, Музичка</p>	<p>– чита и запише време са часовника; користи јединице за време у једноставним</p>	<p>За упознавање метарског система мера треба користити Очигледна средства и</p>

			култура, Српски језик	ситуацијама	давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.). Исто тако, неопходно је и да се ученици вежбају да процењују одока (нпр. Раздаљину између два предмета, масу и сл.), па да по завршеном таквом мерењу утврђују израчунавањем колику су грешку учинили. Облик рада: -фронтални -индивидуални-групни -рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -пројектна -хеуристичка -графички радови -ИКТ метода -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића, Наставна средства: Уџбеник, Рана свеска Наставни листићи,

					Постери за математику Нестандардне јединице
--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ:

Бројеви до 100 – први део

1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој;

1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине;

1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;

1МА.1.1.5. уме да решава једноставнеједначине у оквиру прве стотине;

1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза;

1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције;

1МА.2.1.5. уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем

1МА.1.1.3. уме да множи и дели без остатка у оквиру прве стотине;

1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;

1МА.1.1.5. уме да решава једноставнеједначине у оквиру прве стотине;

1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ;

1МА.1.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине (где је $0 < n \leq 10$)

1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције;

1МА.2.1.5. уме да решава задатке са непознатим чиниоцем, дељеником или делиоцем

Геометрија

1МА.1.2.1. уме да именује геометријске облике у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник и тачка);

1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине (m, cm, dm) и њихове односе;

1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине линије приказане на слици;

1MA.3.2.1. претвара јединице за мерење (m, cm, dm) из већих у мање

1MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

Мерење и мере

1MA.2.4.2. зна јединице за време (минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Природни бројеви до 100

- Проширење бројевног простора: Ученици постепено усвајају бројеве до 100 кроз десетице и јединице. Користити очигледна средства (рачунаљке, жетоне, новчиће).
 - Сабирање и одузимање: Савладавање рачунских операција у првој стотини, прво без прелаза, а затим са прелазом преко десетице.
 - Нагласак је на усменом рачунању и објашњавању поступка.
 - Множење и дељење: Појам множења уводити као узастопно сабирање истих сабирака, а дељење као дељење на једнаке делове.
 - Обавезно је аутоматизовати таблицу множења до 10.

Текстуални задаци (Проблемске ситуације)

- Математичка писменост: Превођење животних ситуација у математички израз.
- Постепеност: Анализа задатка са једном операцијом, а затим прелазак на сложеније задатке са две операције (нпр. "за (xx) већи/мањи" или "израчунај вредност израза са заградама").

Геометрија

- Дуж и права: Разликовање праве, полуправе и дужи. Цртање и мерење дужи лењиром (у центиметрима и дециметрима).
- Правоугаоник и квадрат: Препознавање, уочавање елемената (странице, темена) и цртање ових фигура на квадратној мрежи.
- Границе и унутрашњост: Разликовање отворених, затворених, правих и кривих линија и уочавање области које оне образују.

Мерење и мере

- Јединице за дужину: Увођење метра (m), дециметра (dm) и центиметра (cm), као и разумевање њихових међусобних односа ($1m = 10dm = 100cm$).
- Новац: Коришћење динара (кованице и новчанице до 100 динара) кроз симулацију куповине ради практичне примене сабирања и одузимања.
- Време: Читање времена на часовнику (часови, минути, пола сата, четврт сата) и разумевање временских одредница (дан, седмица, месец, година).

ДОПУНСКА НАСТАВА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика-допунска настава

РАЗРЕД: Други

Циљ

Циљ допунске наставе из Математике је пружање додатне подршке ученицима у савладавању основних математичких садржаја, развијању логичког мишљења, математичких вештина и навика, као и оспособљавање ученика за примену стечених знања у свакодневним животним ситуацијама.

Задаци

- отклањање потешкоћа у усвајању наставних садржаја;
- утврђивање и увежбавање основних математичких појмова;
- развијање способности сабирања, одузимања и решавања текстуалних задатака;
- подстицање логичког и функционалног мишљења;
- развијање прецизности, упорности и самосталности у раду;
- оспособљавање ученика за правилну примену математичких поступака;
- развијање позитивног односа према математици и самопоуздања ученика;

- подстицање активног учешћа ученика у раду и сарадње са вршњацима.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	ИСХОДИ
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100	10	Природни бројеви до 100 Сабирање и одузимање природних бројева до 100 (с прелазом преко десетице) Таблица множења Множење и дељење природних бројева до 100	одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; усмено множи и дели у оквиру првестотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца прекоразличитих апоена; – прочита број записан римским

			цифрама и напише дати број римскимцифрама;прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи чланзапочетог низа;
ГЕОМЕТРИЈА	4	Геометријска тела и фигуре Предмети облика лопте, ваљка, квадра и коцке Упоредивање предмета по облику, ширини, висини и дебљини Дуж, полуправа и права	-разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије(графички и рачунски); – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	4	Мере за дужину: метар, дециметар, центиметар Мере за време: час, минут, дан, седмица, недеља, месец	

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Допунска настава из Математике организује се за ученике којима је потребна додатна подршка у савладавању наставних садржаја и развијању математичких знања, вештина и способности. Циљ наставе је да ученици, уз прилагођен темпо рада и различите облике подршке, успешно усвоје основне програмске садржаје и стекну сигурност у примени математичких поступака.

Наставу је потребно реализовати кроз индивидуализован приступ, уважавајући способности, предзнања и темпо напредовања сваког ученика. Посебну пажњу треба посветити разумевању основних математичких појмова, поступности у раду и повезивању математичких садржаја са примерима из свакодневног живота.

У раду је потребно: користити очигледна наставна средства, дидактички материјал и илустрације; примењивати игру, разговор, демонстрацију и практичан рад; подстицати ученике на самостално решавање задатака; користити задатке различитог нивоа тежине; развијати навику проверавања тачности решења; охрабривати ученике и јачати њихово самопоуздање у раду.

Посебну пажњу треба посветити: усвајању појма броја и бројевног низа; сабирању и одузимању; решавању текстуалних задатака; сналажењу у простору и времену; мерењу и употреби јединица мере; развијању логичког мишљења.

Вредновање рада ученика треба да буде подстицајно и формативно, усмерено на праћење напредовања, ангажовања и труда ученика.

СВЕТ ОКО НАС

ПРЕДМЕТ: СВЕТ ОКО НАС

РАЗРЕД: ДРУГИ

ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ наставе и учења предмета Свет око нас: Упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему; развијање интересовања за изучавање природе и љубави према природи; подстицање на истраживање, учење и стваралаштво; оспособљавање за живот и рад у колективу и развијање сарадње и толеранције

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
ДРУГИ И ЈА	13	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура,	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама 	Часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи) Разговор, посматрање илустрација у уџбенику и разговор

		појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.	Математика	<p>којима припада;</p> <ul style="list-style-type: none"> • прихвати последице када прекрши правила понашања; • се понаша тако да уважава различитости других људи; • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; • идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; • разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; • повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са 	<p>(породица, празници, дечја права...) Игра, квизови, загонетне личности (занимања), дебате (зашто волим- не волим да идем у школу, никада-или понекад треба слагати...); Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи</p>
--	--	---	------------	--	---

				<p>очувањем здравља;</p> <ul style="list-style-type: none"> повеже резултате рада са уложеним трудом; <p>одржава личну хигијену-руку, зуба и чулних органа.</p>	
КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	16	<p>: Символи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град.</p> <p>Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број obroka, боравак у природи и физичка активност.</p> <p>Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства).</p> <p>Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза.</p> <p>Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.</p>	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> одреди тип насеља на основу његових карактеристика; оствари права и обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; сарађује са другима у групи на заједничким активностима; се понаша тако да уважава различитости других људи; примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и 	<p>Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава</p> <p>Методе рада:</p> <p>Дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална</p> <p>Наставна средства:</p> <p>Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије</p> <p>Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи); час у кабинету за информатику (Рачунар као средство комуникације, а не играчка); учешће у еколошкој акцији у сарадњи са локалном средином</p>

				<p>превозним средствима у насељу са околином;</p> <ul style="list-style-type: none"> • именује занимања људи у свом насељу са околином; • пронађе тражени објект у насељу помоћу адресе/ карактеристичних објеката; • разликује облике рељефа у свом насељу и околини; <p>разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини.</p>	
КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ	17	<p>Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице:</p>	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> • одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; • понаша се тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • наводи примере различитих облика 	<p>-Практичан рад ученика (кретање у различитим срединама и по различитим подлогама) Истраживачке активности утицај подлоге и облика предмета на кретање (глатка и храпава подлога...); Игра Деца се договоре који дан у недељи ће представљати и формирају круг. Учитељ каже име једног дана и ученици који имају то име иступе корак уназад. Ко погрешно-испада. Затим са</p>

		минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.		кретања у окружењу; <ul style="list-style-type: none"> измери растојање које тело пређе током свог кретања; одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; повеже резултате рада са уложеним трудом; изведе једноставне огледе пратећи упутства. 	десне стране стају ученици који носе назив дана који је био јуче, а са леве сутра...Посматрање илустрација и разговор (временске одреднице: сада, пре, после, седмица ...) Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица
РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	20	Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; сарађује са другима у групи на 	- Осмишљени часови у природи, излети и посете Посматрање ангажованости на часу Продукти ученичких активности Игре: 1. Погађалица живих бића-

		<p>појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала).</p> <p>Површинске воде у насељу и околини.</p> <p>Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства).</p> <p>Функције (улога) делова тела живих бића.</p> <p>Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске).</p> <p>Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи).</p> <p>Значај биљака и животиња за човека.</p> <p>Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p> <p>Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и</p>		<p>заједничким активностима; живих бића са условима живота;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; • изведе једноставне огледе пратећи упутства; • препозна примере повезаности живих бића са условима живота; • разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; • изведе једноставне огледе пратећи упутства; • разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; • повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/ улогама; • негује и својим понашањем не угрожава биљке и 	<p>Ученици седе у кругу, водитељ наводи једно од станишта и показује играча који треба да каже назив биљке или животиње која живи у станишту, затим броји до 10, уколико учен не одговори или одговори погрешно испада из игре. Следећи играч не сме навести исту биљку или животињу. Победник је онај ко остане последњи и он је водитељ у новом такмичењу</p> <p>Истраживачке активности (особине воде, растворљивост материјала, особине ваздуха, основна својства земљишта, понашање материјала у води) Прављење збирки и албума - Огледи, последице загревања воде (водена пара), последице хлађења воде(лед), кружење воде у природи, струјање ваздуха ветар, сенка</p> <p>Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава</p> <p>Методе рада:</p>
--	--	--	--	---	---

		земљиште – неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.		<p>животиње у окружењу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; • повеже резултате рада са уложеним трудом; • повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; • безбедно поступа пре и током временских непогода; • штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; • разврста отпад на предвиђена места; • се понаша тако да уважава различитости других људи. 	<p>Дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица, осмишљени часови у природи, излети и посете</p>
ЧОВЕК СТВАРА	6`	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског	Српски језик, Ликовна култура, Музичка	<ul style="list-style-type: none"> • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • одабере материјале 	<p>Груписање објеката на основу једноставних својстава материјала; - Уочавати како својства материјала одређују њихову</p>

		рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала. Занимања људи у граду и селу.	култура, Математика	<p>који својим својствима највише одговарају употреби предмета;</p> <ul style="list-style-type: none"> • истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; • именује занимања људи у свом насељу и околини; • повеже резултате рада са уложеним трудом; • штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; • пронађе нову намену коришћеним предметима; <p>разврста отпад на предвиђена места.</p>	<p>употребу</p> <p>Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава</p> <p>Методе рада:</p> <p>Дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална</p> <p>Наставна средства:</p> <p>Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије</p> <p>Место извођења: учионица</p>
--	--	--	---------------------	---	--

СТАНДАРДИ:

ДРУГИ И ЈА

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови

1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу

1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу

1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља.

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу

њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група

међусобно допуњују **КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА**

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови

чланови 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици,

школи и насељу 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и

њихову улогу

1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ВРЕМЕНУ

1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама

1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични

објекти 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век

1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела.

РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа

људског рада 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу

1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића

1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување

природе 1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на

очигледним примерима 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих

бића

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних

ресурса 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним

примерима 1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела

живих бића **ЧОВЕК СТВАРА**

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рад

1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава предмета **Свет око нас** у другом разреду основне школе има за циљ да ученицима омогући разумевање непосредног природног, друштвеног и културног окружења, развијање радозналости, истраживачког духа, критичког мишљења и одговорног односа према себи, другима и окружењу. Наставни процес треба организовати тако да ученик буде активан учесник у учењу, а не пасиван прималац информација. Програм се остварује кроз интегрисан приступ учењу, повезивање животног искуства ученика са наставним садржајима и стално подстицање посматрања, истраживања, закључивања и практичне примене знања.

У реализацији наставе потребно је полазити од: претходних искустава и знања ученика; непосредног окружења ученика; животних ситуација које су ученицима блиске и разумљиве; активног учешћа ученика у процесу учења; повезивања садржаја са свакодневним животом; развоја функционалног знања; неговања сарадње, толеранције и међусобног уважавања.

Наставник има улогу организатора, модератора, подстидача и водича кроз процес учења.

Посебно је важно да се ученици оспособљавају да постављају питања, износе претпоставке, траже доказе, пореде, класификују, анализирају и самостално долазе до закључака.

Ученици млађег школског узраста најуспешније уче кроз непосредно искуство, посматрање и практичне активности. Зато је неопходно користити: конкретне предмете; природне материјале; фотографије; моделе; илустрације; видео-записе; демонстрације; огледе и експерименте; наставу у природи.

Настава треба да буде организована тако да ученик активно учествује у: постављању питања; истраживању; експериментисању; решавању проблема; дискусији; сарадничком раду; доношењу закључака.

Избегавати дуга предавања и монолошки приступ.

Сви наставни садржаји треба да буду повезани са свакодневним искуством ученика. Потребно је уважавати: различите способности ученика; различит темпо учења; интересовања ученика; претходна искуства; стилове учења.

Наставник треба да припрема: задатке различитих нивоа сложености; додатне подстицаје за напредније ученике; подршку ученицима којима је потребна помоћ.

Садржаје предмета **Свет око нас** потребно је повезивати са другим предметима: настави је пожељно комбиновати више метода.

Ученици: изводе огледе; праве моделе; цртају; класификују; мере; бележе резултате.

Игролике активности су веома значајне за овај узраст.

Кроз мање пројекте ученици истражују тему током више часова.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ПРЕДМЕТ:ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД:ДРУГИ

ФОНД ЧАСОВА:72

Циљ учења предмета је да се ученик развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практичан рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа; развијање способности за стваралачки ликовни рад различитим материјалима и медијима.

Компетенције: Рад с подацима и информацијама,Решавање проблема,Сарадња,Компетенција за учење,Естетичка компетенција,Комуникација

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
Облици	32	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).	Свет око нас, Свет око нас, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом 	<p>Примена материјала и техника у сликању и вајању различитих облика које ученици познају (животиње, предмети, људи...) - Анализом свог рада -Анализом радова осталих ученика - Цртањем употребних предмета</p> <p>- Час у природи посматрање ближе околине; школског дворишта; објеката)</p> <p>Цртањем простора у коме ученици бораве свакодневно (своје собе, куће, школе) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Посета</p>

				<p>окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу.</p>	<p>оближњим продавницама, (посматрање производа на рафовима) Одељенским изложбама радова. Уређивањем паноа са радовима (уочавање и постављање радова са светлијим, тамнијим бојама, мањим, већим облицима, положеним или усправним) Стварањем сенки уз помоћ руку. Игре светлом и сенком уз промене облика сенке у зависности од светлосног извора. Посматрањем светла и сенке напредметима у учионици у зависности од светлосног извораЦртањем предмета, бојење истог, његово преобликовање; додавање других елемената. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна, дијалошка, илустративна,</p>
--	--	--	--	--	--

					истраживачка, практичан рад
Простор	14	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).	Свет око нас, Свет око нас, Музичка култура, Математика	Повезује и примењује стечена знања из различитих области, да уређује простор у коме живи и да води рачуна о њему Повезује уметничко занимање сценографа, костимографа и одговарајуће продукте; Изражава говором, мимиком, и телом различита расположења, покрете и дешавања; Упореджује свој и туђ естетски доживљај простора, изрази, одабраним материјалом и техникама замисли; Тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу и користи их као подстицај за стваралачки рад користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин	Посета значајних објеката из најближег окружења Посета библиотеци Час у природи (посматрање ближе околине; школског дворишта; објеката) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Анализа ученичких радова Доживљај током боравка на планини, мору... описивање, илустрација Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна

				изрази, одабраним материјалом и техникама	
Споразумевање	14	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	Свет око нас, Свет око нас, Музичка култура, Математика	– тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; -користи информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; -тумачи једноставне визуелне информације-- користи материјал и прибор на безбедан, одговоран и креативан начин; -изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли	-Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа; стицање знања о настанку цртаног филма; његове намене) Формирањем целине од више делова (илустровање приче, бајке кроз слике.) Читање стрипа (његово посматрање, анализа, разумевање постојања истог, његове намене) Претварање текста приче, песме у стрип. Обликовање кореографије за луткарску представу Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалошка, илустративна
Ликовне игре	12	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).	Свет око нас, Свет око нас, Музичка култура, Математика	-изрази бојом, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, осећања и замисли	- Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна

				вајањем у глини изрази своје емоције, машту, осећања и замисли – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; -користи информације као подстицај за стваралачки рад; разматра, у групи, где та знања може применити	
--	--	--	--	--	--

Кључни појмови садржаја: простор, облик, линија, боја.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава Ликовне културе у другом разреду основне школе има за циљ развијање креативности, маште, естетског осећаја и способности визуелног изражавања ученика. Кроз различите ликовне активности ученици упознају основне елементе ликовног језика и стичу искуства у коришћењу различитих материјала, техника и поступака. Настава треба да буде заснована на игри, истраживању, посматрању и непосредном искуству ученика.

У процесу реализације наставе потребно је ученике подстицати да:

- слободно изражавају своја осећања, доживљаје, идеје и машту;
- развијају визуелно опажање и уочавају облике, боје, линије и односе у простору;
- користе различите цртачке, сликарске, вајарске и комбиноване технике;
- развијају моторичке способности и координацију покрета;

- негују самосталност, истрајност и сарадњу у раду;
- развијају позитиван однос према уметности, културном наслеђу и окружењу.

Наставне садржаје потребно је реализовати кроз практичан рад ученика, уз што мање репродуктивних активности и шаблонских решења. Треба подстицати оригиналност и индивидуалност у изражавању, без наметања готових модела. Важно је створити подстицајну и пријатну атмосферу у којој ће сваки ученик имати прилику да се ликовно изрази у складу са својим могућностима.

У настави је пожељно користити:

- разговор и демонстрацију;
- посматрање предмета, природе, илустрација и уметничких дела;
- игру и истраживачке активности;
- рад у пару, групни и индивидуални рад;
- корелацију са другим наставним предметима и свакодневним животом ученика.

Ученици треба да се упознају са различитим ликовним техникама и материјалима, као што су:

- оловка, фломастери, дрвене боје, темпере, водене боје;
- папир различитих врста и текстура;
- пластелин, глина и природни материјали;
- колаж, деколаж и комбиноване технике.

Посебну пажњу потребно је посветити развоју еколошке свести и функционалној употреби материјала, као и подстицању ученика да користе рециклажне и природне материјале у свом раду.

Наставник има улогу организатора, мотиватора и подршке ученицима током рада. Потребно је уважавати индивидуалне разлике међу ученицима и прилагођавати активности њиховим могућностима, интересовањима и темпу напредовања.

Вредновање рада ученика треба да буде континуирано и пре свега формативно. У процени ученичких постигнућа вреднују се:

- активност и ангажовање ученика;
- креативност и оригиналност;
- труд и упорност;
- напредовање у односу на претходни рад;
- однос према раду, материјалу и сарадницима.

Није потребно упоређивати ученичке радове, већ пратити индивидуални напредак сваког ученика и подстицати развој самопоуздања и позитивног односа према ликовном стваралаштву.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА РАЗРЕД:ДРУГИ ФОНД ЧАСОВА:36

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
Увод у свет музике	1	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука. - користи различите облике усменог и писменог	Избор најупечатљивијих музичких примера -активно слушање композиција -у току часа преовлађују активности којима се развијају знања и ставови -упућивање ученика на коришћење интернета е-уџбеника, енциклопедија... -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: фронтални,групни, индивидуални,упару Методерада: вербална,демонстративна илустративна
Поново у школи	7	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура,	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног	-избор најупечатљивијих музичких примера -активно слушање композиција

			Музичка култура, Математика	<p>утицаја натело;</p> <ul style="list-style-type: none"> - издвоји основне музичке изражајне елементе; изговара бројалице у ритму,уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - повезује ритам са графичким приказом; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;деонице у музичким играма; 	<p>-у току часа преовлађују активности којима се Развијају знања и ставови</p> <p>-упућивање ученика на коришћење интернета е-уџбеника, енциклопедија.</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p> <p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални,у пару</p> <p>Методе рада: вербална,демонстративна</p>
Распевани кишобрани	4	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - направи деље ритмичке инструменте; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним 	<p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални,упару</p> <p>Методе рада: вербална,демонстративна илустративна</p>

				<p>могућностима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује ритам са графичким приказом; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - деонице у музичким играма; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука 	
Звуци кристалне дворане	4	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - издвоји основне музичке изражајне елементе; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у 	<p>-Обликрада: фронтални, групни, индивидуални,упару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна илустративна</p>

				<p>групном певању и свирању;</p> <ul style="list-style-type: none"> - свира по слуху ритмичку пратњу уз песму; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - свира ритмичку пратњу уз бројалице и песме; - повезује ритам са графичким приказом; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; 	
Распевана фарма	10	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује почетне тонове песама и једноставних са бојама; - повезује ритам са графичким приказом; - осмисли одговор на музичко питање; - свира по слуху ритмичку 	<p>Обликрада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна</p>

				пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - изводи уз покрет музичке игре; - изводи уз покрет традиционалне игре; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи различите облике усменог и писменог	
На путу до дуге	6	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	На крају часа ученик ће бити у стању да: - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује почетне тонове песаме и једноставних са бојама; - повезује тонове једноставних наменских песама са бојама; - повезује ритам са графичким приказом;	Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна

				<ul style="list-style-type: none"> - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - направи децје ритмичке инструменте; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за песму помоћу различитих извора звука; - направи децје ритмичке инструменте; свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; учествује у школским приредбама и манифестацијама; 	
Празнични воз	4	Слушање музике Извођење музике Музичко стваралаштво	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; учествује у школским приредбама и манифестацијама; - осмисли покрете уз музику; - осмисли једноставну мелодију; - поштује договорена правила 	<p>Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада: вербална, демонстративна илустративна</p>

				<p>понашања прислушању и извођењу музике;</p> <ul style="list-style-type: none"> - повезује музичко дело са њему блиским ситуацијама; - повезује ритам са графичким приказом; - искаже своје утиске о делу које слуша; - објасни својим речима утиске о слушаном делу; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; 	
--	--	--	--	--	--

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава Музичке културе усмерена је на развијање музичких способности, интересовања и љубави према музици кроз певање, слушање музике, музичке игре и стваралачке активности. Ученицима треба омогућити активно учешће у свим облицима музичког изражавања, уз подстицање радости, креативности и сарадње.

У реализацији наставе потребно је:

- подстицати правилно и изражајно певање;
- развијати осећај за ритам, мелодију и музички слух;
- упознавати ученике са различитим музичким делима и децјим песмама;

- користити музичке игре, покрет и ритмичке вежбе;
- подстицати музичко стваралаштво и импровизацију;
- развијати културу слушања музике и позитиван однос према уметности.

Настава треба да буде заснована на активности ученика, игри, покрету и непосредном музичком доживљају. Вредновање је формативно и усмерено на ангажовање, напредовање и учешће ученика у раду.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ПРЕДМЕТ:ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД:ДРУГИ

ФОНДЧАСОВА:108

Циљ наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада. Концепција Физичког и здравственог васпитања заснива се достизање исхода овог васпитно-образовног подручја које се састоји из три предметне области: физичке способности, моторичке вештине, физичка и здравствена култура.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	НА СВИМ ЧАСОВИМА	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	српски језик математика свет око нас ликовна култура	- примени једноставне двоставне опште припремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно дише током вежбања; - разликује правилно од неправилног држања тела; успостави правилно држање тела;	Примена диференцираних облика рада прилагођених узрастним могућностима и телесним способностима -примена тренажне методе (континуирани,понављајући метод) -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: ронтални,групни, индивидуални,рад у пару Методе рада: демонстративна,дијалошка, метода практичног вежбања, метода усменог излагања Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности,

					палице,лопте,реквизити, клупа, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига, ластиш, ЦД, шведска клупа,канап,трака, картони са бројевима, мараме,шал,санке,грудве, вратило, козлић, сандук, обруч и касета,вијаче,лоптица, табла, листови хартије, штоперица
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ 1. Ходање и трчање 2. Скакања и прескакања 3. Бацања и хватања 4. Пузања, вишења,упори и пењања 5. Вежбе на тлу 6. Вежбе равнотеже 7. Вежбе са реквизитима Плес и ритмика 9.Полигони	108	Ходање: – Кратким корацима, – Дугим корацима, – У различитом ритму, – ходање опружањем стајне ноге, – ходањеса реквизитом, – ходање са променом правца и смера, – ходање комбиновано са различитим покретима, – ходање преко ниских препрека, – елементарне игре са ходањем. Техника трчања: – трчање преко препрека, – трчање са променом ритма,трчање са променом правца и смера, – брзо трчање стартом из	српски језик математика свет око нас ликовна култура музичка култура		Изводити трчање и ходање уз правилно постављање стопала и рад руку -изводити игре уз коришћење различитих облика скакања,прескакања, бацања и додавања -усвојене моторичке вештине примењивати у свакодневним и специфичним животним ситуацијама -радити тренажне методе (континуирани,понављајући метод) -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: Фронтални, Групни,Индивидуални

		<p>различитих почетних положаја, трчање 30m – елементарне игре са трчањем. Скакања и прескакања</p> <p>Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања. Бацања и хватања</p> <p>Ходање и трчање са котрљањем лопте. Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис без и са окретом за 3600. Вођење лопте једном и другом руком у месту и кретању. Додавање лопте једном и другом руком. Вођење лопте у ходању и</p>			<p>Методе рада: Демонстративна, дијалошка, метода практичног вежбања, метода усменог излагања</p> <p>Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности, палице, лопте, реквизити, клупа, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига, ластиш, ЦД, шведска клупа, канап, трака, картони са бројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило, козлић, сандук, обруч и касета, вијаче, лоптица, табла, листови хартије, штоперица</p>
--	--	---	--	--	--

		<p>трчању. Гађање лоптом у импровизовани кош, ниски кош и гол.</p> <p>Елементарне игре са вођењем,</p> <p>Додавањем и гађањем лоптом у циљ. Штафетне игре и друге елементарне игре лоптом (вођење, хватање, додавање).</p> <p>Пузања, вишења, упори и пењања Помицање на дохватном вратилу са погрченим ногама у вису предњем. Помицање у вису предњем окретањем за 1800, са укрштеним хватом.</p> <p>Њихање уз помоћ.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Узмак корацима уз косу површину.</p> <p>Бочно пењање уз лестве са Наизменичним прехватањем и опирањем истовремено обема ногама.</p> <p>Вежбе на тлу</p> <p>Основни садржаји</p> <p>Два повезана колута напред.</p> <p>Колут напред и скок</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>пруженим телом. Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Колут назад. Састав од научених елемената. Игре усвојених вежби. Проширени садржаји Колут напред из упорастојећег опружених ногу. Колут преко лопте. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби. Вежбе равнотеже Основни садржаји Мала вагана тлу, клупи и ниској греди. Ходање привлачењем на целом стопалу и успон. Ходање опружањем стајне и предножењем замајне ноге. Ходање уназад на греди.</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Састав из првог разреда допунити наученим вежбама. Проширени садржаји Наскок кораком на греду. Чучањи окрет у чучњу за 900 и 1800. Састав из првог разреда допунити вежбама ходањем уназад и окретом у чучњу за 1800. Одељенско такмичење. Вежбе са реквизитима Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Прескакање вијаче на различите начине. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом. Плес и Ритмика Основни садржаји Народно коло и дечији плес по избору. Повезивање елемената из првог разреда у композицију– састав. Основни ритмички покрети</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>са реквизитима. Проширени садржаји Прескакање вијаче уназад. Комбиновано прескакање вијаче напред-назад. Ходање и трчање са бацањем и хватањем лопте и обруча. Вежба са вијачом Полигони Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).</p>			
<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕН А КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња Здравствена култура</p>	<p>НА СВИМ ЧАСОВИМА</p>	<p>Култура вежбања и играња Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам пристојно. Здравствено васпитање Моје здравље и вежбање. Мишићи, зглобови и кости мога тела. Телесни развој. Лична хигијена. Хигијена простора за вежбање. „Шарени-разноврсни</p>	<p>српски језик математика свет око нас ликовна култура</p>		<p>-уознавање ученика са терминологијом и правилима понашања - на примерима објаснити значај различитих вежбања за здравље -примењивати диференциране облике рада прилагођених узрасним могућностима и телесним способностима -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; Облик рада: Фронтални, Групни, Индивидуални Методе рада: Демонстративна, дијалогска,</p>

		оброк”– правилна исхрана. Значај воде за организам и вежбање.			метода практичног вежбања, метода усменог излагања Наставна средства: Разни предмети, објекти непосредне стварности, палице,лопте,реквизити, клуба, греда, струњаче, разне справе, столице, кутије, школске торбе, књига,ластиш,ЦД,шведска клуба,канап,трака,картони са бројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило, козлић, сандук, обручи, касета,вијаче,лоптица, табла, листови хартије, штоперица
--	--	--	--	--	---

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава Физичког и здравственог васпитања има за циљ правилан физички развој ученика, развијање моторичких способности, здравих животних навика и позитивног односа према физичкој активности и здрављу.

У реализацији наставе потребно је:

- подстицати правилно држање тела и развој моторичких способности;
- развијати координацију, снагу, брзину, спретност и издржљивост;
- примењивати елементарне игре, вежбе обликовања и полигоне;
- развијати навике редовне физичке активности и личне хигијене;
- подстицати сарадњу, фер-плеј, дисциплину и одговорност;

- обезбедити безбедно и подстицајно окружење за рад.

Наставу треба организовати кроз игру, кретање и активности прилагођене узрасту ученика. Потребно је уважавати индивидуалне способности и могућности сваког ученика, уз континуирано праћење напредовања.

Вредновање треба да буде подстицајно и усмерено на труд, ангажовање, редовност и напредак ученика.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

ПРЕДМЕТ: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

РАЗРЕД: ДРУГИ

ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	19	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	Српски језик; Математика; Свет око нас; Ликовна култура; Музичка култура; Физичко и здравствено васпитање.	<ul style="list-style-type: none"> – Упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење(уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику(самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал на мење познатој 	У области дигиталног друштва ученици се оспособљавају да препознају улогу дигиталних технологија у свакодневном животу, разликују начине комуникације и развијају одговорност у дигиталном окружењу. Потребно је подстицати ученике да уочавају предности и ризике употребе дигиталних уређаја и да развијају критички однос према информацијама.

				публици; својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет;	
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	7	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.	Српски језик; Свет око нас; Физичко и здравствено васпитање; Ликовна култура; Музичка култура	– наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који	У области безбедног коришћења дигиталних уређаја акценат је на правилном и здравом коришћењу уређаја, заштити личних података, препознавању непримерених садржаја и понашања, као и на развијању свести о значају тражења помоћи од одраслих у потенцијално ризичним ситуацијама.

				не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;	
АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	10	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језикуи тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.	Српски језик; Свет око нас; Ликовна култура.	– предложи начине одлагања електронског отпада који неугрожавају животну средину; – својим речима објасни појама лгоритам; – анализира једноставан – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креирану визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.	У области алгоритаМСког начина размишљања ученици кроз игру, покрет, цртање, симболе и једноставне дигиталне алате развијају способност уочавања редоследа корака, давања упутстава и решавања једноставних проблема. Активности треба организовати постепено – од конкретних примера ка једноставним облицима алгоритаМСког размишљања.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Настава предмета Дигитални свет усмерена је на развијање дигиталних компетенција ученика, безбедно и одговорно коришћење дигиталних уређаја и разумевање основних принципа дигиталне комуникације и рада у дигиталном окружењу.

У реализацији наставе потребно је:

- подстицати правилну и безбедну употребу дигиталних уређаја;
- развијати основне вештине коришћења дигиталних алата;
- упознавати ученике са правилима безбедног понашања на интернету;
- подстицати сарадњу, комуникацију и одговорност у дигиталном окружењу;
- развијати логичко размишљање и поступност у решавању проблема;
- користити дигиталне садржаје у функцији учења и стваралаштва.

Настава треба да буде практична, занимљива и прилагођена узрасту ученика, уз примену игре, истраживања и практичних активности. Потребно је повезивати садржаје са свакодневним животом ученика и другим наставним предметима. Вредновање је формативно и заснива се на праћењу активности, ангажовања, самосталности и одговорности ученика у раду.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

ВЕРСКА НАСТАВА - ДРУГИ РАЗРЕД

ФОНД ЧАСОВА		ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:	ОБРАДА	20
Недељно:	1		ОСТАЛО	16
Годишње:	36		СВЕГА	36

САДРЖАЈ ПРОГРАМА ПО ТЕМАМА

Р. бр.	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ТИП ЧАСА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
1.	Моје место у Цркви	5	3	8
2.	Литургијске службе и њихов смисао	4	2	6
3.	Живот у Цркви - лепота празника	3	2	5
4.	Трпеза Господња	4	2	6
5.	Света Литургија - прослава Васкрсења	2	3	5
6.	Икона - прозор у вечност	3	3	6

Циљеви и задаци предмета:

Циљеви и задаци Верске наставе усмерени су на целовит духовни, морални и личносни развој ученика, кроз упознавање са основама православне вере, хришћанским вредностима, животом Цркве и подстицање на активно учествовање у богослужбеном животу Цркве.

У другом разреду примарни циљеви и задаци Верске наставе су:

- омогућити ученицима раумевање крштења као уласка у Божију породицу;

- омогућити ученицима да разумеју појмове: Црква, Литургија и храм;
- указати ученицима да је учешће у Литургији засновано на слободи;
- ученицима пружити основно знање о литургијским службама;
- ученицима пружити основно знање о великим празницима Цркве;
- указати ученицима да се празници прослављају литургијски – на заједничкој молитви;
- пружити ученицима неопходно знање о томе да у Литургији свет приносимо Богу;
- упознати ученике са основним елементима славе и њеној повезаности са Литургијом;
- приближити ученицима појмове „свети“ и „иконе“;
- мотивисати ученике за активно учешће у богослужбеном животу Цркве.

Компетенције које развија:

Верска настава развија бројне компетенције код ученика, које обухватају духовни, морални, интелектуални и социјални развој личности. Међу најважнијим компетенцијама су:

- развијање духовног и верског идентитета;
- усвајање хришћанских моралних вредности и врлина;
- неговање љубави, поштовања, праштања и солидарности;
- развијање одговорног односа према себи, другима и свету;
- оспособљавање за дијалог, толеранцију, и уважавање различитости;
- разумевање значаја Цркве као заједнице;
- развијање критичког и самосталног мишљења;
- стицање знања о Светом Писму, богослужењу, црквеној историји и православној традицији;
- неговање националне и културне баштине;
- развијање способности за сарадњу и живот у заједници...

Тема	Бр. часова	Наставни садржаји	Корелација	Исходи По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
------	------------	-------------------	------------	---

Моје место у Цркви	8	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање са садржајем програма и начином рада - икона Христовог крштења - Библијска прича о Ноју - Нојева барка - брод спасења - народна приповетка „Седам прUTOва“ - слике различитих православних храмова (слике спољашњости и унутрашњости) - Новозавтено сведочанство о свадби Царевог Сина (препричано и прилагођено) 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да крштењем постаје члан Цркве - схвати важност заједништва и храм као место окупљања - препознаје Литургију као најважнији радосни догађај Цркве - познаје молитву „Царе небески“ и доживљава Цркву као заједницу слободе
Литургијске службе и њихов смисао	6	<ul style="list-style-type: none"> - садржаји који се односе на различите службе људи у свету - прича „Отац управља бродом“ - садржаји који се односе на службе у Цркви (примери светитеља и њихових служби) - разне илустрације епископа, свештеника, ђакона - слике са Литургије - слике монаха, монахиња - прича „Велики монаси најсличнији анђелима“ - манастири - извори љубави и светлости - слике манастира 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разликује улоге епископа, свештеника, ђакона и народа као делове једне Цркве - препознаје епископа као онога који предводи Литургију и представља Христа у заједници - разуме ко су монаси и њихову специфичу службу у Цркви - схвати да различите службе заједно чине складну заједницу
Живот у Цркви - лепота празника	5	<ul style="list-style-type: none"> - Пресвета Богородица - Ваведење и Благовести - Богородичини празници - Молитва „Богородице Дјево“ - Рођење Христово, Прича: „Мали 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - познаје основне празнике посвећене Мајци Божијој и молитву „Богородице Дјево“ - разуме значај Христовог рођења и прославља га уз радосни поздрав и

		<p>Данило сведок Христовог рођења“</p> <ul style="list-style-type: none"> - Божићна песма „Витлејеме славни граде“ - Крштење Христово - Казивање о Св Сави и Св Симеону - Песме Св. Николаја: „Брижни син“ и „Хиландар“ 		<p>празничне песме</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје празник Богојављење у којем се Христос открива као Син Божији - познаје животни пут и нераскидиву везу између Светог Саве и Светог Симеона као утемељивача наше духовности
Трпеза Господња	6	<ul style="list-style-type: none"> - прича о литургијским даровима: вино и хлеб - слике литургијских предмета: дискос, путир, кашчица... - слике славе 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - схвати Литургију као узвратни дар Богу и познаје основне литургијске предмете који се том приликом користе - разуме да је причешће духовна храна за вечни живот и централни део хришћанског заједништва - препознаје значај прославе крсне славе у својој породици као вид захвалности Богу - систематизује знање о Литургији као највећем дару који заједница приноси Богу
Света Литургија - прослава Васкрсења	5	<ul style="list-style-type: none"> - причешће, храна љубави - прича из књиге „Мали анђео“ Н. Витошевић - „Корица хлеба“ из житија Св Онуфрија - „Божије старање“ о томе како је у сиромашном манастиру аве Теодосија понестало хлеба и вина, а ава се уздао у Божију помоћ. Бог се постарао да монаси добију све што је потребно за Св Литургију 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - доживљава да је Христос присутан у Литургији као жива заједница са верним народом - развија лични однос према причешћу и препознаје његов значај у сопственом животу - описује радост прославе Васкрса кроз обичаје и празнично богослужење - схвати да је Васкрсење темељ вере и да кроз њега читава заједница задобија нови живот

Икона - прозор у вечност	6	<ul style="list-style-type: none"> - основни делови храма - иконе Господа, Богородице, светитеља и анђела - прилагођена и препричана житија светих 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - познаје основне делове православног храма и разуме његову намену у животу заједнице - препознаје икону као прозор у Царство Божије и разуме њен значај за молитву и богослужење - развија креативан однос према вери кроз позив да својим животом и делима постане иконописац доброте - схвата да су светитељи живи сведоци Царства Божијег и пример који треба следити у свакодневном животу
--------------------------	---	---	---	--

Кључни појмови садржаја: Крштење, Слога, Православни храм, Литургија, Службе, Монаси, Причешће, Литургијски предмети, Богородица, Божић, Богојављење, Васкрсење, Свети Сава и Симеон, Крсна слава, Икона, Светитељи, Молитва...

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред : други

Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Компетенције: Компетенција комуникација, Компетенција одговорно учешће у демократском друштву, Компетенција сарадња, Компетенција предузетништво.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	Начини и поступци остваривања програма
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	12	Групни идентитет Ко смо ми – сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи. Осећања Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како	Српски језик, свет око нас, ликовна култура	По завршетку теме, ученик ће моћи да: разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; препозна и уважи осећања и потребе других;	Интерактивна радионица Представљање покретом, цртежом Прављење беца, стрипа Игровне активности Искуствено учење кроз размену у групи Играње улога Облик рада: - фронтални - индивидуални - рад у пару групни Методе рада: - дијалошка - илустративно-демонстративна интерактивна - истраживачка - игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Корелација:

		<p>их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима.</p> <p>Потребе и права Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Веза са правима. Права детета Конвенција о деčјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког. Кршење и заштита права Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ.</p>		<p>– наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о деčјим правима;</p> <p>прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости;</p> <p>препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;</p>	<p>Свет око нас: Ја и други, Породични дом, школа . Српски језик: Разговорне, ситуационе и језичке игре. Сценска импровизација. Вођени и слободни разговор.</p> <p>Музичка култура: Кад си срећан.</p> <p>Ликовна култура: Ликовна култура и окружење. Односи у видном пољу</p> <p>Место извођења: учионица</p>
<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Школа као заједница</p>	10	<p>Школа као заједница</p> <p>Вредности школе као заједнице – равноправност, одговорност, солидарност, брига за</p>	<p>Српски језик, свет око нас, ликовна култура</p>	<p>По завршетку теме, ученик ће моћи да: се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се</p>	<p>Интерактивне радионице Искуствено учење кроз размену у групи</p> <p>Представљање покретом Цртање на задату тему Прављење панорама Игровне активности Играње улога Облик рада:</p>

		<p>друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба.</p>		<p>понаша у складу са њима; наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; – саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; – даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;</p>	<p>- фронтални - индивидуални - рад у пару - групни Методе рада: - дијалогска, илустративно-демонстративна, интерактивна, истраживачка, игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Корелација: Свет око нас: Породични дом, школа Српски језик: Разговорне, ситуационе и језичке игре. Сценска импровизација. Вођени и слободни разговор. Музичка култура: Другарство. Физичко васпитање: Бацања и хватања. Место извођења: учионица</p>
<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно место</p>	7	<p>Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у</p>	<p>Српски језик, свет око нас, ликовна култура</p>	<p>По завршетку теме, ученик ће моћи да: представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика</p>	<p>Интерактивне радионице Искуствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада:</p>

		<p>школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе</p> <p>– на излету и на настави у природи.</p> <p>Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.</p>		<p>његове школе; се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика;</p> <p>– наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи;</p> <p>препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета;</p>	<p>- фронтални</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуални - рад у пару - групни <p>Методе рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дијалошка - илустративно- демонстративна - интерактивна - истраживачка игра улога <p>Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал</p> <p>Корелација: Српски језик: Вођени и слободни разговор. Разговорне, ситуационе и језичке игре. Сценска импровизација.</p> <p>Ликовна култура: Ликовна култура и окружење.</p> <p>Односи у видном пољу.</p> <p>Место извођења: Учионица</p>
<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p> <p>Школа као безбедно местоза све</p>	7	<p>Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције. Кораци у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/ активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и</p>	Српски језик, свет око нас, ликовна култура	<p>По завршетку теме, ученик ће моћи да: – сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; – износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који</p>	<p>Избор теме/проблема/ активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акцијена нивоу школе –</p>

		израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео- снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље		могу унапредити безбедност ученика у школи; – учествује у изради плана једноставне акције; са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује изведену акцију.	приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље. Облик рада: фронтални- индивидуални - рад у пару- групни Методе рада: - дијалогска, илустративно – демонстративна, интерактивна, истраживачка игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Корелација: Српски језик: Сценско извођење текста. Писање обавештења, писма. Свет око нас: Човек ствара. Ликовна култура: Ликовна култура и окружење. Место извођења: учионица
--	--	--	--	--	--

Кључни појмови садржаја: група, школа као заједница, безбедност у школи.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Изборни програм Грађанско васпитање за други разред организован је, као и програм за први разред, по моделу спирале што значи да су садржаји дати у исте четири области (Људска права, Демократско друштво, Процеси у савременом свету и Грађански активизам) али се они проширују и продубљују, а исходи се надограђују или се, ако је у питању вештина, даље развијају. Све четири области су једнако важне, а наставник их, у непосредном радуса ученицима, интегрише јер између њих постоји природна веза.

У програму су наведени садржаји које наставник може да допуњује, проширује и мења према конкретним потребама и плану

сопственог рада али увек имајући у виду исходе које треба остварити. Они су тако дати да одговарају узрасту ученика и да су проверљиви, односно наставник може, пратећи активности ученика, лако да утврди да ли их они остварују и у којој мери. Најчешће су на нивоу примене што значи да се знање и разумевање подразумевају јер без тога нема примене. Такав приступ одговара концепту Грађанског васпитања од кога се очекује да код ученика развија когнитивну, вољну компоненту која долази до изражаја у понашању. Редослед наведених исхода не исказује њихову важност јер су сви од значаја за постизање општег циља предмета и развоја међупредметних компетенција. Између исхода постоји повезаност. Остваривање једног исхода доприноси остваривању других исхода. Многи исходи су процесни и представљају резултат кумулативног дејства образовно-васпитног рада, током дужег временског периода што се препознаје у томе да се неки исходи у истој или сличној формулацији налазе у програмима за више разреда.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЦИЉ РАДА ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ: Подстицање целовитог развоја ученика кроз развијање позитивних животних вредности, социјалних и комуникацијских вештина, одговорног понашања, сарадње, толеранције, здравих стилова живота и безбедног окружења у складу са Планом наставе и учења за други разред основне школе.

ЗАДАЦИ ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ:

- развијање осећаја припадности одељењу и школи;
- подстицање међусобног уважавања, сарадње и толеранције;
- развијање културе понашања и комуникације;
- подстицање одговорности према обавезама и раду;
- развијање способности препознавања и изражавања осећања;
- подстицање ненасилног решавања конфликта;
- развијање свести о здравим стиливима живота;
- оспособљавање ученика за безбедно понашање;
- развијање еколошке свести;
- подстицање хуманости, солидарности и другарства;
- праћење напредовања ученика и јачање самопоуздања.
-

ТЕМА	Наставна јединица		ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ РАДА	НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА
ПРИПАДНОСТ ОДЕЉЕЊУ И ШКОЛИ	1.	Упознавање са правилима рада и понашања	<ul style="list-style-type: none"> • индивидуалн и рад; • рад у пару; • групни рад; 	<ul style="list-style-type: none"> • метода разговора; • метода игре; • метода демонстрације; 	<ul style="list-style-type: none"> • праћење активности и учешћа ученика; • посматрање понашања и сарадње;
	2.	Моје одељење – другарство и сарадња			
	3.	Моја права и обавезе у школи			
	4.	Чувамо школску имовину			

РАЗВОЈ СОЦИЈАЛНИХ ВЕШТИНА	5.	Лепе речи и културно понашање	<ul style="list-style-type: none"> • радионичарски рад; • фронтални рад. 	<ul style="list-style-type: none"> • радионичарска метода; • метода практичног рада; • метода решавања проблемских ситуација. 	<ul style="list-style-type: none"> • разговор са ученицима; • самопроцена ученика; • праћење развоја социјалних и комуникацијских вештина.
	6.	Како слушамо друге			
	7.	Решавамо сукобе мирним путем			
	8.	Разумевање и прихватање различитости			
	9.	Тимски рад и међусобно помагање			
ЕМОЦИОНАЛНИ И РАЗВОЈ	10.	Препознајем своја осећања			
	11.	Како показујемо радост, тугу и љутњу			
	12.	Шта радим када сам уплашен/а			
	13.	Самопоуздање – верујем у себе			
ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ	14.	Лична хигијена			
	15.	Здрава исхрана			
	16.	Значај физичке активности			
	17.	Безбедност у саобраћају			
	18.	Безбедно коришћење интернета и дигиталних уређаја			
	19.	Коме се обраћамо када нам је потребна помоћ			
ОЧУВАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	20.	Чувамо природу			
	21.	Рециклажа и разврставање отпада			
	22.	Штедим воду и струју			
	23.	Моје двориште и моја улица			
КУЛТУРА СЕЋАЊА И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАЖНИХ ДАТУМА	24.	Дечја недеља			
	25.	Свети Сава – школска слава			
	26.	Дан жена – поштовање и пажња			
	27.	Дан планете Земље			
	28.	Васкрс и обичаји			

РАДНЕ НАВИКЕ И ОДГОВОРНОСТ	29.	Дан породице			
	30.	Моје обавезе код куће и у школи			
	31.	Како успешно учим			
	32.	Организација времена			
	33.	Одговорност за своје поступке			
ХУМАНОСТ И ДРУГАРСТВО					
	34.	Помажемо другима			
	35.	Хуманост и солидарност			
	36.	Анализа рада одељења и планови за наредни период			

ТРЕЋИ РАЗРЕД

СРПСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова : 180

Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
--------	-------------	----------

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> - чита са разумевањем различите текстове; - опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; - изнесе своје мишљење о тексту; - разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); - разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; - разуме идеје књижевног дела; - уочи основне одлике народне бајке; - разликује народну од ауторске бајке; - представи главне особине јунака; - уочи основне одлике народне епске песме; - уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; - разликује опис од приповедања у 	КЊИЖЕВНОСТ	<p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА</p> <p>Лирска поезија</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Душан Костић: Септембар 2. Григор Витез: Какве је боје поток/Десанка Максимовић: Вожња 3. Душан Васиљев: Зима 4. Мирослав Антић: Шта је највеће/Ф. Г. Лорка: Луцкаста песма 5. Драган Лукић: Свакога дана/Шта је отац 6. Бранислав Црнчевић: Љутито мече/Љубивоје Ршумовић: Аждаја своме чеду тепа 7. Милован Данојлић: Љубавна песма 8. Љубивоје Ршумовић: Домовина себрани лепотом 9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: Занимање Марка Краљевића <p>Епска поезија</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Народне песме: Марко Краљевић и бег Костадин, Орање Марка Краљевића <p>Проза</p>

<p>књижевном делу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - уочи хумор у књижевном делу; - чита текст поштујући интонацију - реченице/стиха; - изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - изводи драмске текстове; - разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; - одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; - примењује основна правописна правила; - јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; - споји више реченица у краћу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; - извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - варира језички израз; - попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; - разликује формални од неформалног говора 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ла Фонтен: Цврчак и мрав/Езоп: Корњача и зец 2. Народна приповетка: Свети Сава и сељак без среће 3. Народна бајка: Чардак ни на небу ни на земљи 4. Народна приповетка: Свијету се не може угодити 5. Бранко Ћопић: Изокренута прича 6. Оскар Вајлд: Себични цин 7. Светлана Велмар Јанковић: Златно јагње (одломак) 8. Бранко В. Радичевић: Прича о дечаку и Месецу 9. Ијан Маџуен: Реч-две о Питеру (одломак) 10. Јохана Шпири: Хајди (одломак) 11. Народна бајка: Баш-Челик (читање у наставцима) 12. Јасминка Петровић: Од читања се расте (читање у наставцима) <p>Драмски текстови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Душан Радовић: А зашто он вежба 2. Александар Поповић: Лед се топи 3. Јованка Јоргачевић: Никад два добра
---	--	--

<p>(комуникације);</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника. 		<p>4. Лаза Лазић: Суђење</p> <p>Популарни и информативни текстови</p> <p>Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна личност и др.</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Бранко Ћопић: Доживљаји Мачка Тоше</p> <p>2. Избор из поезије Душана Радовића (Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ђачке исповести, Здравница, Плави зец и друге песме)</p> <p>3. Браћа Грим: Бајке (по избору)</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лирска песма, - химна, - епска песма, - народна бајка, - роман, - поређење,
---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - персонификација (на нивоу препознавања), - опис, - дијалог, - приповедање, - епски јунак, - драмска радња
	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИК</p> <p>Граматика, правопис и ортоепија</p>	<p>Врсте речи:</p> <p>именице (градивне, збирне);</p> <p>придеви (присвојни, градивни); род и број придева;</p> <p>заменице (личне заменице);</p> <p>глаголи; лице и број глагола.</p> <p>Подела речи на крају реда (граница на самогласник).</p> <p>Управни говор (први и други модел). Неуправни говор.</p> <p>Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа;</p> <p>Писање присвојних придева изведених од властитих имена</p>

		<p>(суфикси: -ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки).</p> <p>Речца не уз именице и придеве.</p> <p>Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа).</p> <p>Сугласник ј (између самогласника и-о и о-и).</p> <p>Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).</p>
	<p>ЈЕЗИЧКА</p> <p>КУЛТУРА</p>	<p>Краћи и дужи текстови - књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови.</p> <p>Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано).</p> <p>Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) - усмено и писано.</p> <p>Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.).</p> <p>Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире).</p>

		<p>Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат.</p> <p>Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.</p> <p>Лексичко-семантичке вежбе: речи које припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго.</p> <p>Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...).</p> <p>Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл.</p>
--	--	--

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	КЊИЖЕВНОСТ	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална	КЊИЖЕВНОСТ Основни ниво 1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - чита са разумевањем различите текстове; - опише свој доживљај прочитаних

		компетенција, решавање проблема	<p>одлика поезије, прозе и драме; 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну); 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту; 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту.</p> <p>Средњи ниво</p> <p>1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме; 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице); 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми; 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту); 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и</p>	<p>књижевних дела; - изнесе своје мишљење о тексту; - разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); - разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; - разуме идеје књижевног дела; - уочи основне одлике народне бајке; - разликује народну од ауторске бајке; - представи главне особине јунака; - уочи основне одлике народне епске песме; - уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; - разликује опис од приповедања у књижевном делу; - покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - уочи хумор у књижевном делу.</p>
--	--	---------------------------------	--	---

			<p>дијалога; 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту.</p> <p>Напредни ниво</p> <p>1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст; 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту; 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст.</p>	
2.	ЈЕЗИК	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема</p>	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Основни ниво</p> <p>1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица); 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; - одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; - примењује основна правописна правила.

			<p>(потврдне и одричне).</p> <p>Средњи ниво</p> <p>1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе);</p> <p>1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве);</p> <p>1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу;</p> <p>1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго;</p> <p>1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне);</p> <p>1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику.</p> <p>Напредни ниво</p> <p>1CJ.3.4.1. именује врсте и</p>	
--	--	--	---	--

			<p>подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе).</p> <p>ЛЕКСИКОЛОГИЈА</p> <p>Основни ниво</p> <p>1CJ.1.4.4. препознаје антонимију; 1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.).</p> <p>Средњи ниво</p> <p>1CJ.2.4.8. препознаје синонимију; 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава.</p> <p>Напредни ниво</p> <p>1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и</p>	
--	--	--	--	--

			фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени.	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, одговоран однос према околини, решавање проблема	ГОВОРНА КУЛТУРА Основни ниво 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике; 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања; 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања”; 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља; 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације;	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - изводи драмске текстове; - јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; - споји више реченица у краћу и дужу целину; - препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; - извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - варира језички израз; - попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; - разликује формални од неформалног говора (комуникације); - учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.

			<p>1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање;</p> <p>1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју;</p> <p>1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став.</p> <p>ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>Основни ниво</p> <p>1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице;</p> <p>1CJ.1.3.2. уме да се потпише;</p> <p>1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком;</p> <p>1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе;</p> <p>1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;</p> <p>1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме;</p> <p>1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи);</p> <p>1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава;</p> <p>1CJ.1.3.9. пише кратку поруку</p>	
--	--	--	---	--

			<p>(о томе куда иде, зашто касни, и сл.);</p> <p>1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије).</p> <p>Средњи ниво</p> <p>1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу);</p> <p>1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању;</p> <p>1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...);</p> <p>1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју</p>	
--	--	--	---	--

			<p>поткрепљује одговарајућим детаљима; 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној); 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст; 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст; 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање); 1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке); 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење); 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира.</p> <p>Напредни ниво</p> <p>1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и</p>	
--	--	--	--	--

			<p>сложене; 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса; 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста; 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст; 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст); 1CJ.3.3.6. издваја пасусе.</p> <p>ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ</p> <p>Основни ниво</p> <p>1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.); 1CJ.1.2.3. препознаје да ли је</p>	
--	--	--	--	--

			<p>тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту;</p> <p>1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник);</p> <p>1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста;</p> <p>1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста;</p> <p>18 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста;</p> <p>1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли мусе допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате.</p> <p>Средњи ниво</p> <p>1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије;</p>	
--	--	--	---	--

			<p>1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле);</p> <p>1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација;</p> <p>одређује след догађаја у тексту;</p> <p>1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детаљ који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму);</p> <p>1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену;</p> <p>1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту;</p> <p>1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.);</p> <p>1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/ не допада, због чега му је</p>	
--	--	--	---	--

			<p>занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова; 1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни; 1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације.</p> <p>Напредни ниво</p> <p>1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста; 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ); 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста и мишљења учесника у догађају); 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст; 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној</p>	
--	--	--	---	--

			форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм); 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.); 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста).	
--	--	--	---	--

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

КЊИЖЕВНОСТ

У настави књижевности најважније је код ученика развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела. Ученике треба навикавати да опишу доживљај прочитаних књижевних дела и изнесу мишљење о њима. Читање захтева време, истрајност и посвећеност, а неговане ових карактеристика представља основ за сва даља учења. Кроз читање књижевноуметничких текстова и у разговору о њима на часу гради се критичко мишљење, јер ученици треба да имају суд о поступцима и особинама ликова, као и о различитим догађајима у тексту. Посебно је важно што књижевност код ученика интензивно развија емпатију, тиме што од читалаца тражи да се ставе на место другог и да разумеју најразличитије особине и поступке ликова. Настава књижевности јача национални и културни идентитет ученика, кроз упознавање своје књижевности и културе, као и књижевности и културе других народа.

Школска лектира је разврстана по књижевним родовима - лирска и епска поезија, проза, драмски текстови за децу и обогаћена избором научнопопуларних и информативних текстова. Обавезни део школске лектире састоји се, углавном, од дела која припадају основном националном корпусу, али и репрезентативна дела за децу из светске књижевности (Оскар Вајлд: Себични цин, Ијан Макјуен: Реч-две о Питеру, Јохана Шпири: Хајди (одломак).

Домаћа лектира обухвата значајна поетска и прозна дела деце књижевности (Браћа Грим: Бајке (три бајке по избору), Бранко Ћопић: Доживљаји Мачка Тоше, избор из поезије Душана Радовића.

Избор дела школске и домаће лектире примерен је узрасту ученика.

Поједина дела из обавезног корпуса су изборна. Учитељу се пружа могућност да изабере да ли ће на часовима обрађивати:

- Ла Фонтенову басну Цврчак и мрав или Езопову басну Корњача и зец;
- Шта је највеће Мирослава Антића или Луцкасту песму Ф. Г. Лорке;
- Свакога дана или Шта је отац Драгана Лукића;
- Какве је боје поток Григора Витеза или Вожња Десанке Максимовић;
- Љутиито мече Бранислава Црнчевића или Аждаја своме чеду тепа Љубивоја Ршумовића.

Изборност допушта наставнику већу креативност у достизању исхода. Програмом се подстиче упознавање ученика са значајним личностима српског језика, књижевности, науке и културе (Свети Сава, Милева Ајнштајн, Михајло Пупин).

Током обраде књижевних текстова ученици развијају прва литерарно-естетска искуства и формирају своје ставове о делу које слушају или читају. Учитељ подстиче ученике да износе своје ставове и аргументују их примерима из текста.

Поређење као стилску фигуру ученик овог узраста треба првенствено да уочи, а потом и да разуме његову улогу у тексту. Ученици усвајају основне облике казивања (форме приповедања) тумачећи текстове из школске и домаће лектире. Ученик треба да разликује опис од приповедања у књижевном делу и уочи дијалог у песми, причи и драмском тексту.

Приликом обраде лирских, епских и драмских текстова за децу ученици се мотивишу на читав низ стваралачких активности које настају поводом дела (изражајно рецитовање лирске песме, читање прозног текста интерпретативно, сценски наступ - извођење драмског текста, драмска игра, драмски дијалози, гледање деце позоришне представе, снимање и коментарисање драматизованих одломака).

Развијање књижевних појмова код ученика не подразумева учење дефиниција, већ именовање и описно образлагање појма; уочавање улоге одређеног појма у књижевноуметничком тексту.

Важно је нагласити да ученици треба да читају оригиналне текстове аутора, а не оне који су из разних разлога и на различите начине прекрајани и мењани претходних деценија, као што је то био случај са бајком "Себични џин" Оскара Вајлда. Ова бајка завршава се смрћу џина у дубокој старости, уз хришћанске мотиве који су битни за разумевање и самог краја и дела у целини.

Књижевна дела која су доживела екранизацију (Хајди, Баш-Челик и друге народне и ауторске бајке) могу послужити за компаративну анализу и уочавање разлике између књижевности и филма, чиме ученици могу доћи до закључка о природи два медија и развијати своју медијску писменост. Часови књижевности могу се употпунити коришћењем дигиталних садржаја. Наставницима и ученицима могу бити од велике помоћи аудио записи, на којима се чује како глумци изражајно и интерпретативно казују изабране текстове. Такође, у наставу треба увести разноврсне стваралачке активности којима се врши систематизација обрађених садржаја (игре асоцијација, креативне слагалице, интерактивни задаци и квизови).

ЈЕЗИК

У настави језика ученици овладавају писаним и усменим стандардним српским језиком. Програм је усмерен на усвајање основних граматичких правила и њихову адекватну примену у писаној и говорној комуникацији.

Грамматика

У програму су наведени само нови садржаји из граматике, али се подразумева да се градиво повезује са садржајима обрађеним у првом и другом разреду.

Основна знања из морфологије проширују се у вези са именицама, придевима и глаголима, а уводи се нова врста речи: заменице (само личне). Две нове именичке подврсте, градивне и збирне именице, треба увести тек пошто се понове властите и заједничке именице. Нову подврсту придева - градивне и присвојне треба увести тек пошто се понове описни придеви. Важно је да ученици повежу градивне именице као основу за извођење градивних придева, а да не мешају ове две врсте речи. Кад су у питању присвојни придеви, градиво из граматике треба што више повезивати са правописом. Да би се одредио род и број придева, треба поновити род и број именица и указати ученицима на слагање придева са именицом у роду и броју, без увођења нових термина. Увођење личних заменица подразумева само основне облике и њихово повезивање са глаголским лицем, односно бројем, што ће представљати основу за уочавање слагања субјекта и предиката у наредном разреду.

Врсте речи уочавати најпре на изолованим примерима (у основном облику), а затим увежбавати и у оквиру реченице.

Наставу граматике треба повезивати са наставом књижевности тако што књижевни текстови из Читанке могу послужити за граматичку анализу и послужити као пример употребе врста речи у реченици и различитих врста реченица по облику и значењу. Водити рачуна о томе да примери буду једноставни за анализу. Учитељ може и прилагодити текст, тако да примери буду типични.

Правопис

Правописна правила ученици треба да усвајају постепено, уз понављање и вежбање већ наученог и уз усвајање нових садржаја, и то путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице.

Писање вишечланих географских назива потребно је повезати са наставом природе и друштва - завичајном географијом.

Пожељно је направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице. Пошто се градиво из математике проширује великим бројем јединица мере, требало би, на овом нивоу, скренути пажњу на њихово писање само латиничким писмом.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Област Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање.

Усмено изражавање ученика треба развијати у разговору у којем их учитељ усмерава да јасно, прецизно и разговетно изговарају реченице, поштујући интонацију и правилно акцентовање у реченицама. У вођеном разговору о књижевном или неуметничком тексту или о одређеној теми, ученици одговарају на питања, постављају питања, износе своја мишљења и ставове. Ученици се охрабрују да обликују усмену поруку у којој ће изнети информације на примерима из свакодневног живота. Учитељ треба да ствара прилике и подстиче ученике да говоре, износе информације, своја мишљења, осећања итд.

У трећем разреду требало би подстицати ученике да препричавају, причају и описују и на сажет и на опширан начин како усмено, тако и писмено.

Препричавање мора да има свој циљ и да буде плански и усмерено. Потребно је усмеравати ученике како да одаберу чињенице, како да одвоје главно од споредног и мање битног и како да следе хронолошки ток садржаја. Требало би водити рачуна о томе да се препричавају само они садржаји који испуњавају програмске захтеве и који су ученицима претходно протумачени/анализирани, предочени, објашњени.

Причање представља стваралачко изражавање без обзира на то да ли је у питању стварност или фантазија, тј. да ли је реч о репродуковању неког доживљаја, догађаја и замишљеног садржаја (из света дечије маште). Најчешће се почиње са причањем доживљаја, па потом догађаја. Потребно је указати ученицима да занимљиво причање треба да буде динамично, као и да могу слободније да износе личне доживљаје, ставове, да буду маштовити и оригинални, да се емоционално и сликовито изражавају.

Описивање - треба оспособљавати ученике да пажљиво посматрају, уочавају, откривају, запажају, упоређују, па тек онда дату предметност да мисаоно заокруже и језички уобличе. Ученици би требало да локализују оно што описују (временски, просторно, узрочно), да одаберу битна својства (односно спољашњег и условно унутрашњег) и да изнесу лични став/односно према датој појавности. Будући да се описивање често доводи у блиску везу са читањем и тумачењем текста (посебно књижевноуметничког), потребно је стално усмеравати пажњу ученика на она места у овој врсти текстова која обилују описним елементима (опис предмета, ентеријера, биљака и животиња, књижевних ликова, пејзажа и сл.), јер су то и најбољи обрасци за спонтано усвајање описивања као трајне вештине у језичком испољавању. Циљеве и задатке ове врсте вежбања требало би постепено усложњавати - од једнолинијске дескрипције видљивог до промишљеног, аналитичког изражавања доживљаја стварности у којој ће бити истакнута самосталност и индивидуалност ученика.

Извештавањем се на јасан, објективан и сажет начин говори о неком догађају. На овом узрасту је потребно само указати ученицима на основне одлике овог облика изражавања: на тачност преношења података, на аутентично презентовање чињеница, на једноставност, на одсуство личног коментара, субјективног доживљаја и имагинарног. Није потребно задати ученицима да напишу извештај, већ би их требало подстицати да сажето усмено извести о себи (нпр. о обављеном задатку код куће) у виду одговора на питања која ће учитељ поставити. На овај начин ће ученици вежбати да буду економични и прецизни приликом изражавања.

Варирање језичког израза односи се на специфичан одабир и комбинацију језичких средстава. Помоћу књижевних и некњижевних текстова ученицима би требало указати на различите могућности употребе речи, синтагми и реченица у формалним/неформалним језичким ситуацијама, као и на промену њиховог значења у зависности од контекста. Током практичне наставе језичке културе ученицима би требало указати да је неопходно говорити онако како то захтева комуникативна ситуација и са њом ускладити језичке механизме.

Током наставе језичке културе требало би оспособити ученике да правилно попуне различите једноставне обрасце; на пример, образац за учлањивање у библиотеку или у спортски клуб, писање позивнице за рођендан и слично.

На овом узрасту реализују се различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке и говорне вежбе).

Правописне вежбе представљају најбољи начин да се правописна правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. У овом узрасту требало би примењивати просте правописне вежбе које су погодне за савлађивање само једног правописног правила из једне правописне области. Приликом савлађивања правописних начела погодне могу бити следеће правописне вежбе: диктат, аутодиктат, вежбе допуњавања и избора правилног облика речи.

Језичка култура ученика негује се и кроз игровне активности, посебно кроз језичке вежбе, на пример, разговор са књижевним ликом, затим ситуационе игре, односно стварне ситуације, на пример, разговор у продавници, разговор код лекара и слично. Могу се одабрати и проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице и слично.

Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих израза у њиховом речнику. Развијању смисла за прецизно изражавање и разумевање значења речи и

израза доприносе различите вежбе, на пример: навести речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значења али исте врсте и истог рода и броја; промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго.

Говорне вежбе код ученика подстичу машту и креативност због чега би их требало чешће примењивати у настави језичке културе. Говорне вежбе су у функцији изграђивања доброг језичког укуса, елоквентности и флуентности у изражавању. На овом узрасту најпогодније могу бити следеће говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и слично.

Ниједан школски писмени задатак се не израђује у трећем разреду.

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова :180

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); - изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); - подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; - процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; - одреди десетице и стотине најближе датом броју; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; - уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$); 	БРОЈЕВИ	<p>Бројеви прве хиљаде.</p> <p>Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак).</p> <p>Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак).</p> <p>Зависност резултата од промене компонената.</p> <p>Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$.</p> <p>Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$.</p> <p>Римске цифре D, M.</p> <p>Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$).</p> <p>Упоредивање разломака са једнаким имениоцима.</p> <p>Децимални запис броја са једном децималом.</p>
		<p>Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу).</p> <p>Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима; - резултат мерења дужине 	ГЕОМЕТРИЈА	Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); - изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); - подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; - процени вредност израза са једном рачунском операцијом; - израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; - одреди десетице и стотине најближе датом броју; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења 	БРОЈЕВИ	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$). Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.

<p>неједначине са сабирањем и одузимањем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; - уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$; - упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима; - резултат мерења дужине 		
	ГЕОМЕТРИЈА	<p>Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.</p>

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенције су комбинација знања, вештина и ставова који су потребни свакој особи за лично испуњење и развој и друштвено укључивање и запошљавање (припрема ученика за живот). Међупредметне компетенције развијају се кроз све наставне предмете.

Опште међупредметне компетенције су:

- компетенција за учење;
- одговорно учешће у демократском друштву;
- естетичка компетенција;
- комуникација;
- одговоран однос према окоolini;
- одговоран однос према здрављу;
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- рад са подацима и информацијама;
- решавање проблема;
- сарадња;
- дигитална компетенција.

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

Табела која следи садржи образовне стандарде постигнућа за ученике трећег разреда основне школе за предмет математика, као и наставну област и тему, шифре и исказе који описују шта ученик/-ца зна и уме на одређеном нивоу. Ова табела представља предлог образовних стандарда и урађена је према Општим стандардима постигнућа – образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања.

НАСТАВ НА ОБЛАС Т	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
БРОЈЕВИ	1.МА.1.1.1. Зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој.	1.МА.2.1.1. Уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројевни систем.	1.МА.3.1.1. Уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака.

1.МА.1.1.2. Рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине.	1.МА.2.1.2. Уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју.	1.МА.3.1.2. Зна својства сабирања и одузимања и уме да их примени.
1.МА.1.1.3. Уме да множи и дели без остатка у оквиру прве стотине.	1.МА.2.1.3. Зна да сабира и одузима, рачуна вредност израза.	1.МА.3.1.3. Уме да израчуна бројевну вредност израза с више операција, поштујући приоритет.
1.МА.1.1.4. Уме да на основу текста правилно постави израз с једном рачунском операцијом.	1.МА.2.1.4. Уме да рачуна вредност израза с највише две операције.	1.МА.3.1.4. Уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми.
1.МА.1.1.5. Уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине.	1.МА.2.1.5. Уме да решава једначине.	1.МА.3.1.5. Уме да одреди решења неједначине са једном операцијом.
1.МА.1.3.1. Уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ.	1.МА.2.3.1. Уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова.	1.МА.3.3.1. Уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$).

1.МА.1.3.2. Уме да израчуна n -ти део неке целине (где је $0 < n \leq 10$).	1.МА.2.3.2. Уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$).	1.МА.3.3.2. Зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима.
1.МА.1.2.1. Уме да именује геометријске облике у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник и тачка).	1.МА.2.2.1. Уочава међусобне односе геометријских објеката у равни.	1.МА.3.2.1. Уме да претвара јединице за мерење (m, cm, dm) из већих у мање.
1.МА.1.2.2. Зна јединице за мерење дужине (m, cm, dm) и њихове односе.	1.МА.2.2.2. Уме да претвара јединице за мерење дужине.	1.МА.3.2.2. Уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника.
1.МА.1.2.3. Уме да користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица.		
1.МА.1.2.4. Уме да користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица.	1.МА.2.2.4. Уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама.	

1.МА.1.4.1. Уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама.	1.МА.2.4.1. Уме да изрази одређену суму новца.	1.МА.3.4.1. Зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама.
1.МА.1.4.2. Зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml).	1.МА.2.4.2. Зна јединице за време (минут и сат) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама.	1.МА.3.4.2. Уме да претвара јединице за мерење запремине течности.
1.МА.1.4.3. Зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t).	1.МА.2.4.3. Уме да претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање	1.МА.3.4.3. Уме да претвара јединице за мерење масе.
1.МА.1.4.4. Уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме.	1.МА.2.4.4. Уме да претвара јединице за мерење масе из већих у мање.	

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Бројеви

У трећем разреду наставља се развој појма броја, бројевног низа и поступака рачунања у оквиру блока бројева до 1000. Исходи ове теме се углавном остварују спирално, тако да се исходи који су остварени у оквиру блока бројева до 100 проширују на блок бројева до 1000. Бројеви се представљају визуелно и разложени на стотине, десетице и јединице. Касније се бројеви представљају као зборови вишеструких декадних јединица ($234 = 200 + 30 + 4$). Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу помаже разумевању декадног бројевног система. Посебно, проблеми уочавања и описивање речима правила за настајање бројевног низа подстичу развијање математичко логичког мишљења.

Упознају се усмени и писмени поступци сабирања и одузимања у блоку бројева до 1000 као и множења једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељења бројевима прве десетице. Појам дељивости се сада проширује и уводи се појам остатка при дељењу. Ученици се подстичу да дођу до закључка који су бројеви дељиви са 2, 5 и 10.

Усмени поступци рачунања упознати су у претходним разредима те је потребно обновити ове поступке у оквиру блока бројева до 100 пре проширене примене у оквиру блока бројева до 1000. Усмени поступци рачунања осим у писаној форми, увежбавају се усменим рачунањем (без записивања) у циљу практичне примене у реалним ситуацијама везаним за рачунање са новцем и др. Након усвајања усменог поступка рачунања уводе се писмени поступци рачунања који се изводе: записивањем бројева у форми збира вишеструких декадних јединица, коришћењем таблица месних вредности и скраћено, са потписивањем. Облици писменог рачунања се упознају наведеним редоследом у циљу разумевања поступка писменог рачунања. Потребно је одвојити довољно времена за увежбавање технике рачунања, како би ученици стекли сигурност и спретност при усменом и писменом рачунању. Ученике треба упућивати на коришћење едукативних софтвера и апликација за увежбавање основних рачунских операција.

Решавање задатака у реалистичним и проблемским ситуацијама је контекст за утврђивање и проширивање знања о својствима рачунских операција и примени аритметичких правила као олакшици у рачунању. Зависност резултата од промене компоненти операција, као важна особина, обрађује се кроз примере у циљу стицања функционалних знања. Симболички запис аритметичких правила се не ради у трећем разреду.

Ученике треба навикавати да, пре израчунавања, процењују вредности бројевних израза. То је вештина која им помаже да уоче да су направили грешку приликом рачунања и има примену у свакодневном животу (нпр. процена рачуна у продавници, процена потребне количине материјала и слично). Процењивање вредности израза заснива се на познавању својстава аритметичких операција и зависности резултата од промена компоненти операција.

Посебна пажња се поклања вези операција и зависности резултата од промена компоненти као основе за решавање једначина и неједначина. Решавају се једначине облика $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$ на основу веза операција сабирања и одузимања и множења и дељења. Подстиче се навика провере решења и анализа „логичности“ решења с обзиром на контекст проблема. Решавају се неједначине облика: a , $\pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Бирати примере неједначина код којих је лако сагледати скуп решења (погађањем или коришћењем табела). Увести начин записивања решења уз коришћење симбола $\mathbb{R}$, $\{$ и $\}$.

Визуелизација бројева и својстава аритметичких операција на бројевној правој или као површи одговарајућих димензија припрема је за геометријско решавање аритметичких проблема. Овакве активности доприносе развоју способности математичког моделовања, примене математике у решавању проблема из реалних животних ситуација или других предметних области. У том смислу, решавање текстуалних

задатака није значајно само као контекст за увежбавање техника рачунања већ и за уважавање значаја математичких знања у свакодневним животним ситуацијама. Поред текстуалне форме задавања задатака, потребно је код ученика развијати способност уочавања проблема анализом ситуације задате сликом, табелом или графиком (стубичастим дијаграмом и сликовним дијаграмом у коме један симбол може представљати више од једног објекта). У овим примерима, од посебног значаја је селекција значајних информација за решавање проблема и уочавање односа између познатих и непознатих компоненти. Бирање задатака у складу са

принципом поступности оснажиће ученике у решавању проблема у којима је критичан корак формирање математичког записа (израза или једначине) на основу проблемске ситуације. Усмено и писмено образлагање поступка решавања задатка помаже ученицима у развијању способности математичко логичког резоновања и математичке комуникације.

Даље се развија појам разломка, увођењем разломака облика, У оквиру бављења разломцима ученици анализирају и креирају визуелне представе разломака и упоређују разломке са истим имениоцем. Бољем разумевању појма разломка доприносе практичне активности деобе и спајања, лепљења и сечења погодног дидактичког материјала.

Уводи се децимални запис броја у контексту мерења дужине, при чему се бирају искључиво случајеви где је резултат децимални број са једном децималом.

Скуп римских цифара се проширује цифрама D и M чиме се омогућава записивање бројева до 1000 римским цифрама. Пре увођења нових цифара потребно је обновити римске цифре из претходног разреда и концепт записивања и читања бројева записаних римским цифрама. Увођењем ове две цифре, заокружује се целина и ученици ће, када упознају бројеве веће од 1000, бити у стању да користе римске цифре и за записивање година.

Геометрија

У трећем разреду наставља се упознавање геометријских фигура у равни и њихових својстава, развој перцепције простора и просторног резоновања. Бављење геометријским садржајима у трећем разреду ослања се на до тада већ уведене појмове.

Анализирају се и цртежом представљају узајамни положаји правих: паралелне праве и праве које се секу. Паралелне праве ученици цртају помоћу лењира и троугаоника или два троугаоника.

Посматрањем модела углова уочава се да угао образују две полуправе са заједничком почетном тачком. Анализирањем већ упознатих геометријских фигура ученици уочавају различите углове. Уводе се термини теме и крак, као и одговарајуће ознаке везане за угао (A , Aa , $\sphericalangle aAb$, $\sphericalangle BAC$). Увођење појма правог угла започиње анализирањем односа између хоризонталних и вертикалних положаја објеката у окружењу, посматрањем правоугаоника и квадратне мреже. Нормални положај правих уводи се преко појма правог угла. Прав угао, односно нормалне праве ученици цртају помоћу лењира и троугаоника или два троугаоника.

Кружница се уводи као затворена крива линија чије су све тачке једнако удаљене од једне тачке – центра кружнице. Круг се описује као равна

фигура ограничена кружницом. Уводе се термини центар, полупречник и пречник, као и одговарајуће ознаке за центар и полупречник. Ученици кружницу/круг конструишу шестаром и увиђају да су круг и кружница одређени центром и полупречником.

Ученици су у претходним разредима класификовали и цртали геометријске фигуре (троугао, квадрат, правоугаоник). У трећем разреду анализирају се основна својства упознатих геометријских фигура (број страница, дужина страница, подударност и паралелност страница, врсте углова) и групишу у односу на уочена својства. Упознаје се класификација врста троуглова према дужинама страница. Цртају се квадрат и правоугаоник и конструише троугао када су познате дужине свих страница. Ученици се подстичу да откривају формуле. Обим геометријских фигура (троугла, квадрата, правоугаоника) се одређује са и без формула.

Активности које подстичу развој геометријског мишљења су: посматрање, прављење модела, цртање, склапање и растављање делова фигуре. Ове активности помажу ученицима да уоче својства фигура и просторне односе. Код конструкција и цртања је важно подстицати прецизност.

Мерење и мере

У оквиру ове теме упознају се стандардне мерне јединице за мерење масе (kg, g, t), времена (деценија, век, секунд), дужине (mm, km) и запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). За усвајање основних знања о мерама и јединицама мере потребно је користити очигледна средства и давати ученицима да процењују и мере различите предмете из окружења. Важно је да ученици овладају претварањем мерних јединица из већих у мање и обрнуто, као и претварањем вишеименованих у једноименоване и обрнуто. Ученици се упознају са концептом мерења површине геометријских фигура без увођења стандардних једница за мерење површине. Са ученицима се решавају једноставнији проблеми у којима је потребно поплочати одређену површину различитим задатим геометријским фигурама (правоугаоник, квадрат и троугао). Задаци у реалном контексту основа су за бављење овим садржајима.

Вишеименовани бројеви као резултат мерења дужине пружају контекст за увођење децималног записа броја, при чему се раде само случајеви записа са једним децималним местом. Полази се од сазнања да је дециметар десети део метра и да се зато може записати да је $1 \text{ dm} = 0,1 \text{ m}$.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Годишњи фонд часова : 180

Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ
– идентификује облике рељефа и површинских вода		Природа, човек, друштво	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом

<p>у свом крају;</p> <ul style="list-style-type: none"> – одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају; – разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; 	<p>МОЈ КРАЈ</p>	<p>крају.</p> <p>Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја.</p> <p>Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот).</p> <p>Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност.</p> <p>Значај и улога саобраћаја.</p> <p>Путнички, теретни и информациони саобраћај.</p> <p>Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла.</p> <p>Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи.</p> <p>Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха).</p> <p>Мерење температуре воде, ваздуха и тела.</p> <p>Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама:</p>
---	----------------------------	---

<ul style="list-style-type: none"> – повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести; – се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту 			<ul style="list-style-type: none"> • Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; • Водене животне заједнице: баре, језера и реке. <p>Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови.</p> <p>Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница.</p> <p>Значај и заштита вода и водених животних заједница.</p> <p>Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима.</p> <p>Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).</p>
		Оријентација у простору и времену	<p>Главне стране света.</p> <p>Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије“ перспективе.</p> <p>План насеља.</p> <p>Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци).</p> <p>Мој крај на географској карти Републике Србије.</p> <p>Временске одреднице (датум, година, деценија и век).</p>

<p>Републике Србије;</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; – доводи у везу брзину 		Прошлост	<p>Историјски извори (материјални, писани и усмени).</p> <p>Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.</p>
		Кретање	<p>Кретање тела по путањи (правилинијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела.</p> <p>Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања.</p> <p>Извори светлости (природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке.</p> <p>Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.</p>
		Материјали	<p>Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање).</p>

<p>неповратне промене материјала;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; – одабере материјале који по тоplotној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне 			<p>Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детергент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна).</p> <p>Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања.</p> <p>Топлотна проводљивост материјала.</p> <p>Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца).</p> <p>Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала.</p> <p>Рационална потрошња.</p> <p>Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.</p>
---	--	--	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

СТАНДАРДИ :

ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

ОСНОВНИ НИВО:

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада;

1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу;

1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића;

1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања;

1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића;

1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима.

СРЕДЊИ НИВО :

1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима;

1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи;

1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића;

1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића;

1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту;

1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.

НАПРЕДНИ НИВО:

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима;

1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића.

ЕКОЛОГИЈА

ОСНОВНИ НИВО:

1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе;

1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса;

1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе.

СРЕДЊИ НИВО:

1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе;

1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса;

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса;

1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити.

МАТЕРИЈАЛИ

ОСНОВНИ НИВО

1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта;

1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала;

1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке;

1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћу, еластичност, густину, растворљивост, провидност, намагнетисаност;

1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу;

1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха.

СРЕДЊИ НИВО

1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање;

1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава;

1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису;

1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу;

1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала;

1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали.

НАПРЕДНИ НИВО:

1ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи;

1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу.

КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

ОСНОВНИ НИВО:

1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама;

1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти;

1ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца;

1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век;

1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара.

СРЕДЊИ НИВО

1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела;

1ПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски;

1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља;

1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода;

1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена.

НАПРЕДНИ НИВО

1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова.

ДРУШТВО

ОСНОВНИ НИВО

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови;

1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу;

1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу;

1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите;

1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља.

СРЕДЊИ НИВО

1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова ;

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама;

1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности.

НАПРЕДНИ НИВО

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима;

1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују.

ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

ОСНОВНИ НИВО

1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода;

1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво;

1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости;

1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости;

1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их.

СРЕДЊИ НИВО

1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини;

1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији:

1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи;

1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности 1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад;

1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода;

1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч;

НАПРЕДНИ НИВО

1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава.

Однос циља, исхода, препоручених програмских садржаја, метода наставе и учења и активности ученика

При остваривању циља и предметних исхода Природе и друштва мора се имати у виду да су садржаји, методе наставе и учења и активности ученика неодвојиви у наставном процесу. Концепт наставе засноване на процесу и исходима учења подразумева наставу чији превасходни циљ није преношење предметних садржаја, већ изградња и развој знања као основе на којој се развијају разноврсна умења. У том смислу, програм наставе и учења нуди садржински оквир, а учитељ има слободу да уместо њих изабере и неке друге садржаје уколико сматра да су ти садржаји примеренији средини у којој ученици живе, узрасним и развојним карактеристикама ученика и њиховим интересовањима. Суштина је у томе да садржаји буду у функцији остваривања исхода, а не сами себи циљ. Учитељ има значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика како би водио ученике ка остваривању датог исхода.

Већина предметних исхода постиже се кроз непосредну истраживачку активност ученика уз континуирану подршку и подстицај од стране учитеља. Пожељне су активности које омогућавају интеракцију са физичком и социјалном средином, јер доприносе спознавању света који окружује ученике, тако што се откривају односи и упознају својства и карактеристике предмета, бића, појава и процеса и стичу се социјалне вештине. Најефикасније методе учења јесу оне методе које ученика стављају у адекватну активну позицију у процесу развијања знања. Потребно је стварање ситуација учења у којима ће доћи до изражаја различите активности ученика које омогућују различите начине учења. Значајне активности ученика у оквиру предмета Природа и друштво су:

- Посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика);
- Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења;
- Описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;
- Процењивање – самостално одмеравање;
- Груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања;
- Праћење – континуирано посматрање ради запажања промена;
- Бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања;
- Практиковање – у настави, свакодневном животу и спонтаној игри и раду;
- Експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик;
- Истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа;
- Сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења;
- Стварање – креативна продукција;

- Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре;
- Активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.

Ради прегледности препоручени садржаји су дати у темама.

Потребно је приликом тумачења исхода учења и препоручених садржаја у трећем разреду стално имати у виду да се садржаји и одговарајући примери истражују и проналазе у оквиру краја у коме ученици живе. Крај, простор проучавања природних и друштвених појава и процеса, је територијална целина која се поклапа са границом општине. Општински центар је насеље у коме становници свих осталих насеља унутар граница општине остварују своје животне потребе као што су здравство, образовање, трговина, саобраћај, финансије, запослење, забава, итд. Унутар краја постоје природни, друштвени, економски, културни и историјски садржаји који су утицали на успостављање односа и веза између њега и његових житеља. На основу територијалног обухвата краја можемо закључити да је задовољен и принцип упознавања простора од ближег (познатог) ка даљем (мање познатом) простору.

Традиционално до сада се за овај територијални ниво користио појам завичај. Проблем употребе појма завичаја произилази из непостојања јасних просторних и временских критеријума за његово издвајање. Најопштије, завичај се одређује као „место са ближом околином где се неко родио и где је одрастао”. Из тога даље произилази да је завичај више субјективна категорија која почива на емоцијама.

Тема Природа, човек, друштво бави се узајамним дејством природних и друштвених фактора у окружењу. У том смислу креће се од облика рељефа и површинских вода у крају. Ови појмови су познати ученицима из претходних разреда, али се сада изучавају у ширем простору, уз додавање нових сегмената који се односе на елементе узвишења (подножје, стране, обронци, врх) и одређивање десне и леве обале текућих вода у циљу оријентације у простору. Кроз исходе учења и препоручене садржаје јасно је видљива потреба разматрања утицаја географских фактора на начин живота људи (људи су се насељавали тамо где су имали повољне географске услове, плодно земљиште и воду, правили су утврђења на узвишењима и сл.). Специфичност краја чине и групе људи који у њему живе (становници и народи краја). У том смислу наставља се разматрање дуализма права и обавеза, али сада становника краја, уз упознавање обичаја других народа у крају, а све у циљу хармоничног суживота. Разматрања започета у другом разреду кроз типологију насеља (село, град), сада се настављају разматрањем повезаности села и града, њихове зависности и међуусловљености кроз различите послове којима се баве становници у насељима краја. Ово представља и основу за прво груписање сличних послова (којима се задовољавају животне потребе људи у крају) у делатности (пољопривреда, образовање, здравство и сл.). У контексту поменутих делатности уводи се и појам сабраћаја и његове улоге у превозу путника и терета, односно преносу информација. И даље се ради на оспособљавање ученика за безбедно учешће у саобраћају (на саобраћајницама у крају).

Садржаји о својствима воде проширују се на различита агрегатна стања ове течности, као и на упознавање ученика са процесом који обједињује сва три стања воде – кружењем воде у природи.

Разматрају се и промене које настају при загревању и хлађењу још једног елемента неживе природе – ваздуха. У том смислу, путем једноставних практичних активности ученици уочавају да се ваздух на топлоти шири, а на хладноћи сабија (промена запремине), што у природи доводи до кретања ваздуха, односно ветра.

Услови за живот (сунце, вода, ваздух и земљиште) сада се уводе у новом контексту, као специфични услови за живот у животним заједницама (копненим и воденим). Уводи се појам ланац исхране као основни однос међу живим бићима у животним заједницама, ослањајући се на сазнања из другог разреда о подели животиња према начину исхране. Посебну пажњу треба дати животним заједницама специфичним за крај у коме ученици живе, као и њиховој заштити.

Садржаји о човеку, односно о људском телу сада се односе на уобичајене заразне болести деце (грип, заразна жутица, варичеле) које се лако шире у колективу, као и болести које преносе животиње (крпељи, вашке). Акценат је на упознавању ученика са основним мерама заштите против ових болести и одговорном односу према сопственом здрављу и здрављу људи из окружења (на пример, не треба долазити у школу уколико смо болесни ради сопственог здравља и очувања здравља осталих ученика и запослених у школи).

Тема Оријентација у простору и времену односи се на оспособљавање ученика за оријентацију у простору и надовезује са на начине оријентисања из прва два разреда (оријентација у насељу помоћу карактеристичних објеката и адресе). У трећем разреду уводи се оријентација помоћу главних страна света. Акценат је на оспособљавању ученика да одреде стране света помоћу компаса, Сунца и оријентира из природе/окружења (маховине, годови на пању, цркве и сл.) у складу са оним што је доступно у окружењу у коме ученик живи. Препоручљиво је да ученици спознају простор непосредним посматрањем, шетњом по насељу и околини или кретањем превозним средствима, односно да се ови исходи учења и настави садржаји реализују у ванучионичком окружењу.

У трећем разреду започиње процес картографског описмењавања. Оспособљавање ученика да разумеју информације приказане на географској карти засновано је на три изазова које је потребно превазићи:

—однос величине простора на карти у односу на величину реалног простора – на географској карти приказ реалног простора је вишеструко умањен;

—перспектива из које су приказани објекти на географској карти („птичија перспектива“);

—овладавање новим „језиком“ кроз разумевање значења боја и симбола помоћу којих су приказани реални географски објекти на карти.

Да би лакше разумели како се објекти приказују на карти, препоручљиво је помоћу једноставних активности показати шта је умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије“ перспективе. Потреба за умањењем површина које се преносе на папир је блиска ученицима, јер на цртежима на којима приказују, на пример, природу у јесен умањују природне величине (бића, предмете...) до величине формата папира. У том смислу, а у складу и са оним што се ради на Математици, учитељ може планирати умањено приказивање предмета правилних облика из непосредног окружења ученика у размери 1:10 (на пример, школска клупа је димензија 120X60 cm, када је умањимо 10 пута, ученици у свескама цртају правоугаоник димензија 12X6 cm). На сличан начин, али на папиру већег формата може се представити план учионице. Препоручљиво је за ове активности изабрати такве предмете које ученици могу посматрати „одозго“ како би стекли увид, на пример, зашто школска клупа на умањеном приказу учионице има изглед правоугаоника, резач у облику ваљка има изглед круга и сл. На сличан начин може се израдити макета насеља а затим је ученици могу посматрати (и фотографисати) из „птичије перспективе“ како би уочили како из ваздуха изгледа то насеље, а затим се та фотографија може лако „превести“ у скицу плана тог насеља. Уколико постоје техничке могућности, за приказивање познатог окружења из различитих перспектива (реални, фотографски приказ, картографски приказ) може послужити апликација Google Maps.

Прва карта са којом се ученици сусрећу је план насеља у коме они живе. Креће се од оспособљавања ученика да пронађу улицу или објекат на плану насеља, опишу пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља, што ће у будућности довести до крајњег циља — оријентисања помоћу плана насеља тако да се дође од једне до друге локације у насељу.

Након плана насеља, ученици су спремни да разумеју апстрактнији приказ (често потпуно непознатог) простора, односно општегеографску карту. У трећем разреду креће се од посматрања краја у коме ученик живи на географској карти Србије. Дакле, полазиште је простор који је ученицима познат, па они могу да успоставе везу између опаженог окружења и његовог графичког приказа на географској карти. Оспособљавање ученика да разумеју географску карту подразумева сусрет ученика са трећим изазовом — значењем картографских боја (облици рељефа и површинске воде) и картографских знакова. Није потребно оптерећивати ученике учењем напамет изгледа и значења картографских знакова, већ је препоручљиво користити легенду у функцији трагања за њиховим значењем. Методички приступ географској карти треба да се креће у правцу третирања карте као извора информација, а не да карта буде место на коме ученици само показују задате географске појмове. У том смислу се ученику може задати, на пример, да помоћу географске карте одреди положај свога краја у Србији у односу на главни град Републике Србије. Када ученик наводи шта све може да сазна о одређеном простору посматрајући географску карту тог простора и легенду која се на њој налази, треба га подстицати да у том приказу користе и знања о странама света.

Увођење временских одредница надовезује се на оне које су већ уведене у прва два разреда и проширује се новим одредницама – *деценија* и *век*. Као и у претходним разредима, нове временске јединице уводе се тако да се мањом (већ познатом) мерном јединицом објашњава већа (нова) мерна јединица. Ученике треба стављати у ситуацију да користе наведене временске одреднице (посебно годину, деценију и век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости.

Тема *Прошлост* започиње у трећем разреду увођењем историјских извора као основних извора сазнања о прошлости. У том смислу, увођење поделе историјских извора (материјални, писани и усмени) није само себи циљ, већ указује на различите изворе информација о прошлим временима. Ученици упознају историјске изворе и истражују теме из породичне и прошлости краја за које су заинтересовани. Када је реч о породичној прошлости, продукт истраживања може да буде приказ породичног стабла, уз увођење значења појмова преци и потомци. У том смислу, ученик користећи породично стабло описује ближе чланове породице из „угла” предака и потомака (*Мој деда је предак мог тате. Тата је дедин потомак. Ја сам татин, мамин, бабин, дедин потомак*). Прошлост краја се истражује у односу на специфичности краја у коме ученици живе, на значајне догађаје за становнике тог краја (о којима често сведоче и споменици), и знамените људе који су рођени или живели у том крају. Истражују се ученицима блиске и релевантне теме из свакодневног живота (на пример, занимања људи у крају, одевање, исхрана, дечије игре) уз стално поређење начина живота у прошлости и садашњости (као ученицима блиске и познате). Није потребно да се истраже сви наведени аспекти свакодневног живота него они за које су ученици највише заинтересовани и за које постоје доступни историјски извори примерени ученицима овог узраста. Податке прикупљене малим историјским истраживањима ученик може да представи на неки од начина које одабере (усмено, помоћу ленте времена, породичног стабла, презентације, постера...).

Тема *Кретање* представља сегмент о коме ученици имају богато искуство, а задатак наставника је да та несистематизована, искуствена знања буду структурисана и освешћена и да омогуће ученику боље спознавање света који их окружује. Ученици препознају и наводе примере за различите облике кретања тела према њиховој путањи – праволинијско и криволинијско. Истраживање утицаја јачине деловања на пређено растојање тела природно се реализује кроз практичну активност (експеримент). Утицај јачине деловања разматра се кроз удаљеност коју тела прелазе (као и у другом разреду), при чему је пожељно укључити не само процену растојања, већ и њено прецизно мерење уз коришћење мерних јединица за дужину које су уведене у математици у другом разреду. Уводи се и падање као специфичан начин кретања тела условљен дејством Земљине теже, чему се приступа феноменолошки, без улажења у детаљнија објашњења. Посебну пажњу потребно је обратити на испитивање утицаја облика тела на брзину падања практичним проверавањем брзине падања два тела који имају све исте карактеристике (материјал, маса), осим облика (на пример, згужван и исправљен папир).

Још један аспект кретања представљају садржаји о светлости и звуку. Светлост се изучава из два аспекта: извори светлости (природни и вештачки) и сенка (облик и величина сенке). Ученици треба да разликују природне и вештачке изворе светлости, као и да путем практичне активности уоче повезаност промене величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости (природног или вештачког). Такође,

ученици се упознају са различитим изворима чијим покретањем (треперењем) настаје звук – треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи (звук инсеката, фијукање ветра и сл.). Звукови се истражују из два аспекта – информативног (на основу звука знамо од кога/чега потиче и оријентишемо се на основу те информације) и безбедносног (звуци који упозоравају, заштита од буке). Пожељно је организовати практичне активности (огледе) којима се доказује да се јачина звука мења са променом удаљености од извора звука, што је посебно важно из безбедносних разлога.

Исходи учења и садржаји који се односе на промене *материјала* фокусирани су на уочавање повратних (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратних (сагоревање, рђање) промена материјала. Наведене промене не треба учити напамет већ подстаћи ученике да их уоче у свакодневном животу и/или помоћу огледа. Разликовање неповратних од повратних промена материјала своди се на настајање или ненастајање материјала који имају другачија својства након механичког или топлотног деловања.

У прва два разреда једина течност која је изучавана била је вода. Сада се уводи први општији појам – течност. Приликом практичног истраживања користе се течности које су безбедне за ученика и лако доступне (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). У овом смислу, у фокусу је уочавање сличности и разлика између воде и других течности (тече, променљивост облика; провидност, боја, густина). Посебно се истражује својство течности као растварача. Путем експеримента испитује се зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Ову активност најлакше је урадити на примеру воде.

Топлотна проводљивост материјала представља нови аспект изучавања материјала. На примеру свакодневних активности и претходних искустава, ученици класификују и бирају материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају одређеној употреби (металне шерпе за кување, дрвене клупе за седење у парку и сл.). У овом смислу, разматра се и ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје животиња; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца).

Исходи учења и садржаји о материјалима завршавају се упознавањем ученика са значајем рециклаже, као и потребом разврставања отпада од пластике, стакла, папира и метала. У складу са овим, повезана је и проблематика рационалне потрошње материјала и предмета која подразумева подстицање ученика да дају предност употреби: производа који се вишеструко користе у односу на производе за једнократну употребу, као и рециклираних и производа који могу да се рециклирају. Проблематика одрживог развоја приметна је и кроз указивање на међусобне утицаје човека и окружења кад год је то могуће и актуелно у конкретним условима у којима се реализује настава. Пуно разумевање концепта одрживог развоја могуће је тек на каснијем узрасту ученика, али је потребно да се континуирано развија, и то не само на нивоу знања, већ првенствено на нивоу развијања вредности, ставова и навика. На тај начин се утиче на развој ставова важних за опстанак и будућност.

Приликом изучавања природних и друштвених феномена нужно је и даље примењивати истраживачки приступ и оспособљавати ученике за различите начине прикупљања података о окружењу, њихову анализу, сврставање у групе и категорије по различитим карактеристикама, вођење белешки и закључивање. Учествовање у једноставним огледима/експериментима који се реализују на основу упутства – индивидуално, у пару или групи, усложњава се кроз повезивање резултата огледа/експеримента са објашњењем или закључком. Значајно је радити на оспособљавању ученика да јасно презентује резултате својих истраживања на начин који је примерен проблему који се истражује и интересовању ученика (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др).

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова 72

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Сарадња, компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама, своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације и 	ОБЛИЦИ – светлост и облици, контрасти, дизајн, везивање	<p>Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу).</p> <p>Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...).</p>

<p>одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад;</p> <ul style="list-style-type: none"> - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; - упоређује свој и туђи естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - пружи основне информације о одабраном музеју; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити. 		<p>Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).</p>
	<p>СПОРАЗУМЕВАЊЕ – знаци Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба, музеј).</p> <p>и и симболи, стрип</p>	<p>Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација).</p> <p>Слика и реч (редослед радње у стрипу, знаци, лепо писање, честитке).</p>
	<p>ЛИКОВНЕ ИГРЕ – боја, замишљања</p>	<p>Боја (светле и тамне боје, боја и облик, боја и звук).</p>

		Замишљања (стварност и машта).
	ПРОСТОР – сценски простор, кретање облика у простору	Кретање (кретање једног облика у простору, кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).

Опште међупредметне компетенције

У трећем разреду се нарочито развијају: компетенција за комуникацију, естетичка компетенција, компетенција за рад са подацима и информацијама, компетенција за учење и компетенција за сарадњу.

Компетенција за рад са подацима и информацијама развија се на јединствени начин. Ученици користе информације и податке (визуелне, аудитивне, аудиовизуелне, текстуалне, вербалне, тактилне...) као подстицај (мотивацију) за стварање.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ОБЛИЦИ

Наставник прво показује ученицима како да истражују, а затим их подстиче да то раде самостално.

Облици

Облици се истражују посматрањем предмета из свих углова и/или са свих страна. Наставник пита ученике по чему препознају облик, на пример, флаше. Затим, тражи да поставе флашу у одговарајући положај тако да се види само њено дно. Ученици разговарају о томе да ли би препознали предмет да су видели само дно. Истраживање се током године наставља тако што ученици окрећу предмете за свакодневну употребу или облике из природе све док не пронађу положај када предмет/облик више не може да се препозна. Исто може да се ради са текстуром. Када се увелича фотографија текстуре, да ли се препознаје облик? На пример, када се посматрају увеличане шаре на крилима лептира или годови на пању? Наставник може да организује игру трагања за познатим облицима. Ученици посматрају мрље на поду, шаре на

тлу, испупчења и удубљења на зидовима... и у њима траже познате облике. Ако у најближем окружењу има облутака, могу да цртају и сликају на њима лица или шаре... Могу да истражују облик и боју бачене сенке. Наставник може да покаже ученицима фотографије неколико дизајнираних предмета исте намене. На пример, торбе уметника Теда Нотена (Ted Noten), Мери Френсис (Mary Frances) или Катлин Дастин (Kathleen Dustin). Ученици треба да уоче како је уметник дошао до такве идеје, где је пронашао подстицај за стварање... Ове активности подстичу ученике да размишљају о облицима, да пажљивије посматрају и да самостално проналазе мотивацију за ликовни рад.

Симетрија се учи искуствено. Ученици могу да савијају једноставне оригами фигуре. Почиње се од најједноставних: вртешка, писмо, обележивач страница... Важно је да вежбају прецизно савијање папира напола (по дужини, ширини и дијагонали). Треба да испробају колико пута могу да пресавију папир различитих димензија. Додатни захтеви који могу да се поставе (уколико наставник процени да су реално изводљиви у конкретном одељењу) јесу истовремено цртање левом и десном руком или сликање одраза предела у води (као припрема, јер ће у старијим разредима учити о асиметричној равнотежи).

Предлог тема за разговор: По чему препознајемо неки облик? У ком положају облик изгледа чудно? Како нам изгледају предмети када их осветљавамо из различитих углова? Да ли можемо да препознамо облик на основу његове сенке? Да ли постоје линије у облицима? Да ли облици могу да буду досадни и занимљиви? Да ли су лева и десна страна нашег лица исте? Како можемо да користимо облике из природе? Да ли неки предмети личе на жива бића?

Супротности

Парови очигледних визуелних супротности уче се искуствено. Уочавање, поређење и приказивање супротности су активности везане за принцип компоновања, контраст, који ће се учити у старијим разредима. У трећем разреду се не нуди стручни термин. Један од задатака може да буде заједнички цртеж на натрон-папиру постављеном на зид или цртање на школској табли. Ученици се деле у две групе. Један ученик из прве групе црта неки познати облик. Друга група се договара шта би била очигледна супротност том облику, а затим један ученик из друге групе црта договорени облик поред првог. Игра се наставља све док има места на папиру/табли. Рад се бележи фотографијом. Основна сврха ове игре је самостална изградња мреже појмова путем асоцијација и сарадња. Међутим, ако је ученицима игра занимљива и желе да је понове, наставник треба да повећа захтеве (квалитет линије и цртежа, организација композиције, повезивање мотива у причу и сл.).

Предлог тема за разговор: О чему мислимо када кажемо супротно? Шта значи различито, а шта супротно? Да ли је бела овца супротност црној овци? Да ли бели предмет поцрни када искључимо светло? Да ли прво примећујемо црну фигуру или белу позадину?

Облик и целина

Принцип компоновања, доминанта, учи се опажањем истакнутог дела (бића, предмета, боје, линије...) неке целине, без дефиниције и усвајања стручног термина. Наставник може да покаже ученицима неки непознати садржај (рекламну фотографију, фреску, илустрацију, кадар стрипа...) накратко, па да uklони садржај и провери шта су ученици упамтили, шта су прво видели. Наставник поново приказује садржај, тражи од ученика да уоче шта све нису одмах запазили, пита их шта мисле да је најважније на слици...

У ликовним задацима ученици спајају различите материјале и предмете комбинованим поступцима који укључују и везивање чвора и/или машине. Могу да уче како да пакују поклоне, како да ушију дугме, спајају суве гранчице концем у скулптуру коју ће касније осликати темперама...

Предлог тема за разговор: Шта смо данас прво угледали када смо изашли из куће? Шта прво видимо када посматрамо нечије лице? Шта прво видимо када посматрамо уметничко дело? Шта значе речи везивање и повезивање? Да ли смо везани за место у коме живимо? Да ли се уметници везују за своја дела? Како можемо да повежемо предмете у нову целину?

СПОРАЗУМЕВАЊЕ

Тумачење

Невербално изражавање се реализује на интегрисаним часовима или у корелацији са часовима физичког и здравственог васпитања (драматизација вежбања). Наставник прича причу коју ученик прати одговарајућим покретима, мимиком и кретањем. На пример, опонаша кретање животиња (зеца, змије, кокошке...), радње (махање, руковање, дириговање, чишћење...), кретање услед струјања ваздуха (њихање крошње...) и слично. Ове активности су важне за целокупни развој, за укључивање интровертних ученика, као припрема за сценски наступ и за касније презентовање радова и пројеката.

Тумачење слике учи се постепено. Користе се стрип и анимирани филм за одређивање редоследа радње, главних јунака, особина и изгледа јунака... Уводи се и разговор о теми, односно (једноставном) садржају ликовног дела, при чему наставник не нуди тумачења, већ дозвољава да ученици слободно исказују мишљење.

Ученици треба да обраћају више пажње на знаке у окружењу, почев од важних саобраћајних знака за пешаке, до ознака на згради поште, ресторана, апотеке... Могу да добију основне информације о томе како се знаци смишљају и ко их смишља.

Предлог тема за разговор: Зашто је важно да се разумемо? Како саопштавамо оно што нам је важно? Да ли можемо да причамо без речи? Шта нам слике говоре? Да ли сваки знак нешто значи? Да ли свако може да разуме знак? Зашто људи праве печате и грбове?

Слика и реч

Предлог је везан за значај учтиве и добронамерне комуникације. Ученици треба да повезују речи и реченице које изговарају и одговарајућу мимику и гест. Такође, треба да усклађују текст и слику. На крају полугодишта могу да дизајнирају честитке. Додатни захтеви су, као и у првом разреду, украшавање слова (иницијала), које ће нацртати или насликати и на мањем и на већем формату папира.

Предлог тема за разговор: Шта је учтива комуникација и зашто је важна? Шта је најлепше што сте икада чули? Шта је најлепше што сте данас неком рекли? Како можемо да нацртамо лепу реч? Ко смишља изглед украсних слова? Како да смислимо позитивне поруке за честитке?

ЛИКОВНЕ ИГРЕ

У овој целини су груписани предлози који се односе на индивидуално изражавање и истраживање изражајних могућности материјала и техника.

Боја

Ученици још увек уче о боји истраживањем, наставник не нуди дефиниције и објашњења шта су основне боје и како да направе изведене боје. Уколико то већ знају, наставник може да тражи да експериментом провере да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје.

Тонове које добију треба да нанесу на папир, једне до других (папир касније могу да употребе за колаж). У току године се планира више задатака везаних за изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама, односно за повезивање светлих и тамних боја са неким појмом (радост, одмор, туга, смиреност, брзина, бука, детињство...). Боја се повезује и са звуком. Наставник бира композиције без текста и тражи од ученика да насликају светлим или тамним бојама свој доживљај музичког дела. На исти начин могу светлим или тамним бојама да изразе доживљај књижевног, ликовног или филмског дела. Било би добро да се ликовни задаци не реализују само сликањем, већ и отискивањем (импровизованим печатима, згужваном кесом, дном пластичне флаше...).

Предлог тема за разговор: Које боје називамо светлим, а које тамним? Када користимо светле, а када тамне боје? Да ли се неке боје лепо слажу? Зашто нам се нека боја више свиђа од других? Да ли постоје боје за дечаке и боје за девојчице? Да ли постоје боје за децу и боје за одрасле? Да ли постоје јестиве боје? Како природа мења боју? Која бића мењају боју? Која је разлика између бојења и сликања? Чиме можемо да бојимо, а не можемо да сликамо? Ако насликамо љубичасту банану, да ли смо погрешили? Шта све можемо да отискујемо?

Замишљања

Сврха задатака који се раде на основу разноврсних и непотпуних информација (фотографија, део текста, музичка вињета...), а које ученици треба да допуне и изразе у ликовном раду, јесте развој маште. Од другог разреда и надаље ученици смишљају називе својих радова, јер се и на тај начин развија креативност.

Предлог тема за разговор: Шта је стварност, а шта машта? Када јесте, а када није пожељно да измишљамо? Како себе замишљате у будућности? О чему размишљамо када посматрамо непознату фотографију? Шта замишљамо када слушамо музичко дело?

ПРОСТОР

У овој целини су предложени пројекти везани за обликовање простора, који могу да се реализују било када у току године.

Простор

О амбијенту се учи тако што се ученицима постављају питања: какав утисак неки простор оставља на њих, како се осећају у том простору, шта им привлачи пажњу, а шта им смета, шта би променили и сл. Не нуде се дефиниције и не наводе елементи који чине амбијент. О амбијенту (утиску о простору) разговара се у свакој прилици која се укаже.

Ученике би требало упознати са једним одређеним музејом, не само са изгледом зграде и локацијом, већ са ентеријером и врстом експоната, са сврхом чувања експоната, са активностима, односно са оним шта могу да очекују у музеју (тематске изложбе, едукативни програм...), на шта је потребно обратити пажњу...

Пројекти везани за обликовање простора могу да буду обликовање макета и обликовање дела простора у школи. Најједноставније макете обликују се техником клуаж. Ученици обликују куће, зграде и друге делове насеља од разноврсне амбалаже (кутијице од лекова, кутије од кекса...), појединачне елементе лепе на картонску подлогу и премазују белом бојом (еколошка боја за зидове). Касније могу фломастерима да доцртају детаље (прозоре, врата...), али је важно да композиција не буде шарена. Осим насеља које им је познато, могу да обликују и насеља из прошлости, насеља других култура или насеље из маште. Основна сврха овог пројекта је организација композиције у простору и сарадња.

Предлог тема за разговор: Шта вам се највише свиђа у вашој околини? Како се живело некад, а како сад? Како изгледају насеља у неким културама? Шта можемо да научимо у музеју? Како можемо сами да украсимо своју собу?

Кретање

Ученици треба да опажају кретање бића и машина. На пример, како лети једна птица, а како јато птица; како се креће један пешак, а како група пешака... Затим, које материјале може да покрене струјање ваздуха у затвореном простору (лишће, папир, картон, камен, пластика...). Обликовање дела простора у школи може да буде израда мобилне скулптуре (и да се веже за кретање услед струјања ваздуха). Идеје за планирање пројекта могу се пронаћи на интернету ако се у претраживач унесе: „mobile art lesson plans“ или „hanging art in school“.

Предлог тема за разговор: Шта се све креће у природи? Шта могу да покрену вода и ваздух? Шта се све само креће?

Сцена

Обликовање елемената сцене, маски и костима за школску представу реализује се у пројектној настави (није нужно да представа буде реализована, важно је припремање). Ученици обликују маске, костиме и реквизите према садржају одабраног текста (бајке, песме, драмског текста...).

Предлог тема за разговор: Шта је сцена? Од чега све можемо да направимо маске? Како од старе одеће можемо да направимо костим за представу? Ко и како шминка глумце? Како можемо да уредимо сцену у школи?

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова : 36

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Зналци музикалци	Естетичка; Сарадња;	-	<ul style="list-style-type: none"> - опише своја осећања у вези са слушањем музике; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању;

		Дигитална компетенција; Компетенције за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема;		<ul style="list-style-type: none"> - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - наведе особине тона; - свира по слуху ритмичку и мелодијску пратњу своје омиљене песме; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; - коментарише своје и туђе извођење музике;
2.	Ухвати ритам	Естетичка; Дигитална компетенција; Сарадња; Комуникација; Компетенције за учење; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Одговорно учешће у друштву; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини;	-	<ul style="list-style-type: none"> - опише своја осећања у вези са слушањем музике; - изговара бројалице у ритму, уз покрет; - пева по слуху песме различитог садржаја и карактера; - наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; - комуницира са другима кроз извођење музичких игара; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; - изговара текст песме у ритму, уз покрет; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст - коментарише своје и туђе извођење музике; - повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементом; - развој активног слушања и ритмичке меморије уз помоћ

				музичке приче.
--	--	--	--	----------------

3.	Музикалне степенице	<p>Естетичка;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Компетенције за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Решавање проблема;</p>	-	<ul style="list-style-type: none"> - опише своја осећања у вези са слушањем музике; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; - пева по слуху песме различитог карактера и расположења; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; - повезује почетне тонове песаме – модела са тонском висином; - свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; - самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; - комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара; - осмисли музички одговор на музичко питање.
4.	На крилима песме	Естетичка;	-	<ul style="list-style-type: none"> - опише своја осећања у вези са слушањем музике;

		<p>Сарадња;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Компетенције за учење;</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Одговоран однос према здрављу;</p> <p>Одговорно учешће у друштву.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; - пева по слуху песме различитог карактера и расположења; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; - самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; - учествује у школским приредбама и манифестацијама. - комуницира са другима кроз извођење музичких игара; - препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; - наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; - разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима.
5.	Србијо, наша најлепша песмо	<p>Естетичка;</p> <p>Сарадња;</p>		<ul style="list-style-type: none"> - опише своја осећања у вези са слушањем музике; - примењује правилан начин држања тела и дисања при певању;

		Компетенције за учење; Решавање проблема.		<ul style="list-style-type: none"> - пева по слуху песме различитог карактера и расположења; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - комуницира са другима кроз извођење традиционалних игара уз покрет; - повезује почетне тонове једноставних наменских песама са тонском висином; - свира из нотног текста мелодијску пратњу;
6.	Музички бонтон	Естетичка; Сарадња; Дигитална компетенција; Компетенције за учење; Комуникација; Одговорно учешће у друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Рад са подацима и информацијама;		<ul style="list-style-type: none"> - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; - самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике ФВ.3.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела	- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; - правилно држи тело;
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ - ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице	изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;

		<p>- ВЕШТИНА САРАДЊЕ</p>	<p>ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу</p> <p>ФВ.1.2.5.Правилно изводи вежбе на греди и шведској клупи</p> <p>ФВ.1.2.6.Познаје правила спортских елементарних игара</p> <p>ФВ.2.2.1.Правилно изводи прескоке</p> <p>ФВ.2.2.2.Правилно изводи вежбе на вратилу</p> <p>ФВ.2.2.3.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал и “Између четири ватре”, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других</p> <p>ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом и вијачом</p> <p>ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за трећи разред</p> <p>ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбали “Између четири ватре”, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке</p>	<p>- изведе дечји и народни плес;</p> <p>- правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;</p>
--	--	------------------------------	---	---

			комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	- ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ - ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ - ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА - ВЕШТИНА САРАДЊЕ - БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ	ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере ФВ.2.3.1.Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала” и “Између четири ватре” ФВ.2.3.2.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри ФВ.3.3.1.Зна утицај физичког вежбања	- користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;

--	--	--	--	--

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										ОБУЧАВ	УВЕЖБ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	7 2 5 1	3 6 3 1	3 4 2 1	5 2 6 1	3 3 3 3	 3 3 2	1 7 3 1 1	7 3 2	6 1 1	 3 1 1	11 14 9 8	19 14 15 8 4	30 28 24 16 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
УКУПНО		14	13	10	14	9	5	13	12	9	9	42	66	108

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Годишњи фонд часова : 36

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> – унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; – селекује и измени (обрише, дода) текст; – именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; – допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; – именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; – објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; – осмисли кључне речи на основу којих ће на интернету тражити потребне дигиталне садржаје; – објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; – објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; – објасни својим речима због чега је 	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	<p>Унос краћег текста помоћу физичке и виртуелне тастатуре (функције Shift, Enter, Space bar, Caps Lock, Delete, Backspace тастера).</p> <p>Селектовање и основно едитовање текста (брисање, додавање).</p> <p>Чување текстуалног документа, именовање и поновно отварање.</p> <p>Додавање текстуалног објашњења на слику, чување, именовање и поновно отварање.</p> <p>Претраживање интернета (прегледачи, претраживачи, кључне речи, информисаност о томе како су резултати претраге одабрани и ранжирани; критички однос према резултатима претраге).</p> <p>Етичко коришћење туђих дигиталних материјала.</p> <p>Коришћење технологије ван школе-примери дигитализације у свакодневном животу у чијој је основи вештачка интелигенција.</p>

<p>неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин;</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно; – објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; – одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом; – препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; 		
<ul style="list-style-type: none"> – направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; – означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава; – решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; – решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије 	<p>БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА</p>	<p>Дигитални углед.</p> <p>Усклађеност дигиталних садржаја са узрастом корисника.</p> <p>Дигитално насиље.</p> <p>Примерена комуникација у дигиталном окружењу.</p> <p>Израда личног плана коришћења дигиталних уређаја.</p>

<p>решавање може да захтева гранање;</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); – наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); 		
	<p>АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА</p>	<p>Осмишљавање алгоритама са гранањем који води до решења једноставног проблема.</p> <p>Оператори поређења и аритметички оператори.</p> <p>Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику.</p> <p>Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен.</p> <p>Уочавање и исправљање грешака у програму.</p>

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наведене исходе потребно је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика. Наставник треба да реализује наставу у кабинету за Информатику и рачунарство и омогући ученицима да користе рачунаре на начин који директно доприноси остваривању дефинисаних исхода учења. Препорука је да два ученика користе један рачунар како би се развило вршњачко учење, делила одговорност и развијао тимски рад. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.

Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима који немају могућност приступа технологији од куће тако што ће их, у кабинету за Информатику и рачунарство, повезати са ученицима који су дигитално спретни и радити на поспешивању вршњачког учења. Обавезивање ученика да користе наставне материјале за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе.

Дигитално друштво

У циљу достизања наведених исхода, покренути одабрани програм за унос и обраду текста и, не улазећи у детаље радног окружења, показати ученицима простор (виртуелни лист папира) у оквиру којег ће се приказати слова и знакови откуцани помоћу физичке или виртуелне тастатуре. Увести појам *курсор* указујући ученицима да је то мала усправна линија која пулсира како би нам показала на ком месту ће се појавити текст када га будемо откуцали. Задатак за ученике је да помоћу тастатуре откуцају једноставан текст (сачињен од кратких реченица). Објаснити како се куца велико слово (Shift + слово), размак између речи (Space bar), сва слова велика (Caps Lock), прелази у нови ред (Enter).

Након уноса текста, указати на могућности измене текста. Показати основно едитовање текста (брисање (Delete, Backspace) и додавање знакова), селектовање текста и његово брисање. Скренути пажњу на могућност провере исправности унетог текста и демонстрирати начин коришћења опције за проверу правописа (Правопис и граматика). Демонстрирати поступак именовања и чувања текстуалне датотеке, а на следећем часу поступак отварања претходно сачуване датотеке, у којој ће ученици наставити да уносе и едитују текст.

На часовима утврђивања ученици треба да вежбају уносећи сложеније текстове. Текстови треба да буду релевантни за ученике и повезани са активностима за које наставник процењује да су од значаја за њих (нпр. занимљивости о темама које уче из наставних предмета, које су

обележје локалне заједнице и сл). На крају сваког часа потребно је издвојити 10 минута како би ученици пажљиво прочитали откуцани текст и кориговали грешке.

Добро би било да квалитетни радови ученика или колажни радови сачињени од више радова ученика из једног одељења буду промовисани на школском сајту.

Напомена: Најбоље би било да часови буду одржани у кабинету за Информатику и рачунарство, а рад ученика организован тако за једним рачунаром седе по два ученика. Ученици треба да уносе текст сараднички (док један куца, други ученик тихо диктира и смењују се након сваке откуцане реченице).

Препоручени број часова: 6 (2 обрада, 4 утврђивање)

У трећем разреду ученици се поново сусрећу са коришћењем програма за цртање и обраду слика. Показати унос текста на слику наглашавајући да се акције примењиване у програму за обраду текста на исти начин спроводе у програму за цртање. Ученицима давати задатке који подразумевају додавање текста на слике ради додатног појашњавања онога што је на сликама приказано. Добро би било да слике имају директну везу са наставним садржајима које ученици изучавају у оквиру других наставних предмета. Демонстрирати поступак именовања и чувања графичке датотеке, а на следећем часу поступак отварања претходно сачуване датотеке, у којој ће ученици да наставити да уносе и едитују текст.

Препоручени број часова: 4 (1 обрада, 3 утврђивање)

Обраду наставних садржаја који се односе на претраживање интернета треба започети демонстрацијом начина на који приступамо садржајима светске мреже. Правећи разлику између програма прегледача и програма претраживача, објаснити да нам је прегледач потребан да видимо садржаје светске мреже, док нам претраживач обезбеђује да на интернету пронађемо оно што нам је потребно. Разрадити начин претраживања интернета помоћу *кључних речи* и показати примере коректно дефинисаних кључних речи и оних које садрже непотребне везнике или се недовољно прецизно односе на конкретан предмет претраге. Напоменути да не постоји јединствен „рецепт“ за дефинисање кључних речи, већ да се ова способност изграђује кроз праксу и промишљање.

Следећа важна тема јесу сами резултати претраге. Резултате добијене претрагом интернета никада не треба узимати здраво за готово. Наставник треба да предочи да садржајима са интернета морамо да приђемо критички. Објаснити да *критичко мишљење* није исто што и *критика*, већ да оно представља такав приступ информацијама који подразумева преиспитивање њихове тачности, порекла и сл. Указати и на то да су резултати претраге означени ознаком *Оглас* плаћене рекламе и да такви резултати нису нужно поуздани у погледу тачности или квалитета садржаја. У основи потребе да критички прилазимо информацијама доступним на интернету стоји отвореност интернета – свако може да постави на светску мрежу што год да пожели. Овакав приступ носи извесне ризике, али доноси бројне предности које их далеко превазилазе – могућности за дељење знања, информација, приказе иновација и сл.

На крају теме се треба осврнути на етичко понашање када су садржаји светске мреже у питању. Садржаји на интернету имају своје власнике. У том смислу, није дозвољено присвајати их. Уколико, за потребе наставе и учења, користимо материјале пронађене на интернету, у обавези смо да наведемо одакле смо их преузели. Такође, није дозвољено да остварујемо материјалну корист од туђих материјала преузетих са интернета осим уколико то није јасно назначено.

Наведене садржаје ученицима треба представити кроз хеуристички разговор, подстичући их да формирају одговарајуће вредносне судове и етичке ставове.

Примењујући вештине рада у програмима за обраду текста и слике, ученици треба да направе пригодан постер или напишу одговарајући текст са темом „Упутство за употребу интернета“ и сл.

Препоручени број часова: 8 (5 обрада, 3 утврђивање).

У оквиру активности за достизање исхода *наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно* подстицати ученике да наведу примере када њихов уређај памти и препознаје радње које ученик понавља у одређеном временском периоду. Постављати питања ученицима која воде ка спознаји да дигитални уређај памти веб-места која смо посетили на интернету, након чега нам сам дигитални уређај предлаже нова веб-места са сличним садржајем. Ученике треба упознати са примерима као што је дигитални маркетинг персонализован за корисника: на основу историје претраживања на интернету уређај препознаје интересовања, старосну доб, пол итд. корисника и на основу тога приказује рекламни материјал (пример: ученик претражује интернет у потрази за подацима потребним за домаћи задатак који се бави темом „Језера у Републици Србији“, након чега дигитални уређај приказује огласе за смештај на Палићком језеру). Наставник може да разговара са ученицима и о употреби рачунара у пољопривреди – за аутоматско

сортирање поврћа, препознавање присуства штеточина или о употреби рачунара за управљање аутомобилима који немају возаче (захваљујући сензорима аутомобил неће ударити пешака, проћи кроз црвено светло на семафору или прекорачити дозвољену брзину кретања).

Примењујући вештине рада у програмима за обраду текста и слике, ученици треба да направе пригодан постер или напишу одговарајући текст са темом „Дигитални уређај није паметан, али јесте користан“ (или одговарајућом сличном темом).

Препоручени број часова: 2 (1 обрада, 1 утврђивање).

Безбедно коришћење дигиталних уређаја

Приликом обраде ове наставне теме, кренути од свакодневног, „извандигиталног“ искуства ученика. Ученици треба да издвоје једну особу из свог окружења која има углед (нпр. позитиван или негативан) и да објасне шта је то углед и на основу чега су формирали позитивну или негативну слику о тој особи. Кроз дискусију са ученицима, извести закључак да се углед гради кроз односе са другима, комуникацију и да слика коју други имају о нама највећим делом зависи од нас самих, од тога како се понашамо и које информације о себи откривамо другима. Затим поставити ученицима питање на основу чега други креирају слику о нама у дигиталном окружењу и навести примере блиске искуству ученика.

Указати на чињеницу да сваки корисник интернета има свој дигитални углед. Дигитални углед се гради на основу: садржаја наших порука (нпр. у Вајбер групи) и начина на који су написане, на основу фотографија и видео-записа које делимо, онога што „лајкујемо“, видео-игрица које играмо, група у које смо укључени, веб-сајтова које посећујемо итд.

Дељењем информација на интернету, остављамо *дигиталне трагове* који се тешко могу обрисати. Оно што поделимо на интернету доступно је великом броју особа (познатих и непознатих) и једном када нешто поделимо губимо контролу над тим (неко може да то сачува и касније злоупотреби). Пре него што било шта (о себи или другима) поделимо или објавимо на интернету, веома је важно да застанемо и размислимо шта објављујемо, због чега, ко ће то моћи да види (вршњаци, родитељи, наставница), шта ће други мислити о нама, да ли тиме што објављујемо или шаљемо можемо некога да повредимо, како ће се осећати особе на које се то односи итд. О свом дигиталном угледу водимо рачуна тако што не објављујемо ништа у тренуцима када смо љути, бесни или тужни. Приликом коришћења интернета, веома је важно да водимо рачуна о свом дигиталном угледу, али и о дигиталном угледу других особа. Ученици треба да наведу примере особа са интернета које су њима блиске (нпр. јутјубере) и које имају позитиван/негативан дигитални углед. Наставник може да покаже ученицима кратак видео *Leno*

понашање на интернету: <https://digitalni-vodic.ucpd.rs/crtani-filmovi/>, а такође може у оквиру неког другог предмета (нпр. Ликовног васпитања) да зада ученицима да креирају постер о лепом понашању на интернету.

Препоручени број часова: 1

Поставити ученицима питање која је њихова омиљена видео-игра и зашто им је баш та игра омиљена. Такође их питати шта мисле, да ли је игра намењена деци њиховог узраста и зашто јесте или није. Пронаћи игру, односно њен опис на интернету и ПЕГИ ознаку (енгл. *Rap-European Game Information*) и уколико има могућности поделити је са ученицима (помоћу пројектора или паметне табле). Више информација о ПЕГИ систему може се пронаћи на званичној ПЕГИ веб-страници (<https://pegi.info/>), у публикацији Деца у дигиталном добу (<http://ucpd.rs/dokumenti/vodic--deca-u-digitalnom-dobu.pdf>) или у Дигиталном водичу (<https://digitalni-vodic.ucpd.rs/igranje-video-igara-gejming/>). Скренути пажњу ученицима на ПЕГИ ознаку и њено значење (повлачи паралелу са узрасним ознакама којима се обележава телевизијски програм, које су вероватно ближе деци). Ова ознака нам говори ком је узрасту видео-игра намењена, односно указује на њен садржај. У оквиру ПЕГИ система постоји више ознака: ПЕГИ 3, ПЕГИ 7, ПЕГИ 12, ПЕГИ 16, ПЕГИ 18. Садржаји са ознаком ПЕГИ 3 намењени су свим узрастима. Видео-игра са овом ознаком не би требало да садржи било какве звукове или слике које могу уплашити млађу децу, као ни ружне речи. Прихватљиво је веома благо насиље у комичном контексту. Ипак, важно је указати на чињеницу да се и међу видео-играма које имају ознаку ПЕГИ 3, нажалост, могу пронаћи и оне које због свог садржаја, нису примерене деци. Чак и када је видео-игра узрасно примерена детету по питању садржаја, то не значи да оно не може бити изложено неким ризицима током играња. Велики број игара, чак и са ознаком ПЕГИ 3 садржи огласе и могућност трошења новца унутар игре (нпр. прелазак на виши ниво, додатне могућности). Уколико ученици сретну такве игре потребно је да обавесте одрасле у породици и да знају да имају могућност да то пријаве (нпр. ако је игра преузета из Гугл продавнице, на следећој веб-страници: https://support.google.com/googleplay/contact/rap_family). Видео-игре са ПЕГИ ознаком 12, 16 и 18 нису примерене ученицима 3. разреда основне школе, зато што могу да садрже разне штетне садржаје: ружне речи, насиље, узнемирујуће звуке, злоупотребу штетних супстанци (дуван, алкохол итд.). Уколико има могућности, пожељно је заједно са ученицима потражити образовне видео-игре које су примерене њиховом узрасту (са одговарајућом ПЕГИ ознаком), нпр. за подстицање развоја алгоритамског мишљења или решавања проблема, вежбање математике итд.

Препоручени број часова: 1

На почетку ученици треба да наведу примере када је неко од њихових вршњака (или они сами) био насилан према другоме (нпр. у школском дворишту, учионици, на излету). Кроз дискусију са ученицима издвојити кључну карактеристику насилног понашања: постоји **намера** да се друга особа повреди, понизи, наљути, растужи. Дигитални уређаји (рачунари, мобилни телефони итд.) пружају нам бројне могућности (неке од њих ученици су већ искусили), међутим, понекад деца и одрасли користе ове уређаје како би вређали и узнемиравали друге. Некада се то ради непромишљено, из забаве, а некада постоји намера да се други повреди. О дигиталном насиљу говоримо када неко намерно шаље ружне, претеће и узнемирујуће поруке, објављује нетачне информације о другима, срамоти друге у групи, исмева, „искључује” некога из групе или га игнорише, „блокира”, негативно коментарише (нпр. туђе фотографије или видео-снимке) и/или подстиче друге да то раде, подстиче друге да ураде нешто што је за њих лоше, уцењује, креира и објављује туђе фотографије на интернету без дозволе особе која је на фотографији, крије се иза лажних имена/надимака, односно претвара се да је неко други итд. Питати ученике да ли су чули за неки пример дигиталног насиља или насиља на интернету. По чему се разликују насиље уживо и дигитално насиље? Веома је важно да ученици разумеју зашто последице дигиталног насиља могу бити чак и озбиљније од последица насиља које се дешава уживо, у интеракцији лицем-у-лице. Требало би им указати на неколико специфичности дигиталног насиља које произилазе из самих карактеристика дигиталне технологије: да се може вршити у било које време и са било ког места, да не можемо увек утврдити ко је особа која нас узнемирава, у дигитално насиље укључен је велики број особа и информације се тешко бришу, а лако шире. Пожељно је да се ученицима прикаже краћи филм у коме се демонстрира дигитално насиље (уколико то није могуће, може само да опише неки пример дигиталног насиља) и да се заједно са њима продискутује и размотре начини реаговања у оваквим ситуацијама. Уколико су они сами или неко од њихових вршњака искусили нешто од горе наведеног, неопходно је да о томе обавесте одрасле особе у које имају поверења (родитеље и наставнике, школског психолога или педагога). Узнемирујуће поруке не би требало брисати или прикривати од блиских особа. Указати им да на ружне поруке никада не треба одговарати, као и да на насиље не треба узвраћати насиљем.

Препоручени број часова: 1.

У оквиру теме **Безбедно коришћење дигиталних уређаја** потребно је посебну пажњу посветити времену током кога ученици користе дигиталне уређаје којима имају приступ. Како многа истраживања показују да деца овог узраста проводе превише времена на интернету и уз мобилне телефоне, уколико су им доступни, указати на значај креирања личног плана коришћења доступних дигиталних уређаја. У сврху остваривања исхода *направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника*, покренути разговор питањима: Колико времена проводимо у школи? Колико времена спавамо? Колико дуго се током дана играмо? Колико нам времена треба да урадимо домаће задатке? Колико времена проводимо у коришћењу рачунара/телефона/таблета? (Уколико има ученика у разреду који немају приступ интернету и/или мобилним телефонима код куће, преформулисати питање или дати податак о времену које деца проводе на интернету из неког релевантног

истраживања, нпр. Уницефовог.) Шта све можемо да урадимо за 24 сата? Активност прављења личног плана најбоље је организовати као рад у мањим групама. Ученицима дати нацртану временску линију која представља један дан од 24 сата и задатак да распореде своје обавезе током тог дана. За ову активност предвидети око 15 минута. Анализирати са ученицима планове које су направили, коментарисати и посебно истичати превиђено време за коришћење дигиталних уређаја. Након тога ученици, свако за себе, креирају план пожељног коришћења дигиталних уређаја на недељном нивоу, укључујући и викенде. Овај распоред може бити приказан табелом. Задатак који ученици добијају је да прате и бележе да ли се придржавају плана током недељу дана и да уписују запажања, а затим организовати кратку дискусију на наредном часу. Уколико у разреду има ученика којима нису доступни дигитални уређаји у кућним условима, задржати се само на изради пожељног личног плана коришћења дигиталних уређаја.

Препоручени број часова: 1

Активности за достизање исхода *означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава* усмерити на препознавање кључних разлика у онлајн комуникацији са наставником, родитељима и вршњацима. Комуникација са наставником је формална, поруке су јасно повезане са темом, реченице су јасне и потпуне, без *емотикона* и скраћеница. Слике и прилози увек садрже објашњења. Тако да је за овакав вид дигиталне комуникације најприкладнија електронска пошта (ученици тада користе имејл налоге својих родитеља). За размену мишљења везану за оно што се у школи учи, за групне школске задатке користи се школска платформа за онлајн учење. За неформалну комуникацију са вршњацима и родитељима прикладније је користити платформе за размену порука попут Вајбера и сличних платформи у оквиру којих је мало вероватно да ће дете ступити у контакт са непознатим особама. За овакву комуникацију специфичне су краће поруке без знакова интерпункције, поруке које су извучене из контекста и често могу бити неразумљиве трећем лицу. Ове поруке могу садржати слику или *емотикон* без додатног текста, а да буду потпуно разумљиве саговорнику. Наставник треба да промовише писање порука у складу са правописним правилима и језичким нормама без обзира на платформу у оквиру које се комуникација реализује. Јер, особа која је писмена никада неће пристати да у писаној комуникацији делује неписмено. Такође, наставник треба да упозори ученике да не користе друштвене мреже попут Фејсбука или Инстаграма зато што оне нису безбедна средина за особе млађе од 15 година.

Препоручени број часова: 1

Алгоритамски начин размишљања

У оквиру овог дела теме, ученици у специфичним окружењима за блоковско програмирање локализованих на српски језик (попут code.org) решавају једноставне проблеме чије решавање захтева понављање (програмске циклусе). Наставник треба да представи узрасту примерен алгоритам/програм који садржи понављање (нпр. маца мења боју, исцртава се непрекидана линија, срце пулсира) и постави ученицима питање: „Ако бисмо сложили блокове на овакав начин, шта би се њиховим извршавањем добило?“. Ученици треба да аргументују своје одговоре и дебатују о тачности изнетих одговора. Након тога, наставник треба да прикаже узрасту примерен алгоритам/програм који садржи понављање, али садржи грешку. Након саопштавања сврхе програма, наставник треба да постави питање: „Да ли блокови сложени на овакав начин доводе до описаног решења? Да ли је могуће поправити програм?“. Ученици тада треба да предложе решења и по потреби дебатују о њима.

Препоручени број часова: 3

Појам гранања у програмима наставник не треба да уведе експлицитно, већ кроз проблемски оријентисан приступ. Најбоље је да се ученици сусретну са овим принципом кроз рад у неком од специфичних окружења за блоковско програмирање локализованих на српски језик (попут code.org), у оквиру којих ће се бавити једноставним проблемима чије решавање захтева гранање. Кроз наведене активности наставник треба да укаже на програмске блокове који омогућавају гранање, као и на постојање дефинисаног *услова* на основу кога се гранање реализује.

У склопу одабраног језика за визуелно програмирање који је локализован на српски језик наставник треба да прикаже ученицима неколико примера програма који садрже блокове који омогућавају гранање (блок *Ако је-Онда* и/или блок *Ако је-Онда-У супротном*). Приликом дефинисања услова у овим програмима наставник треба да користи томе намењене блокове (на пример, *Ако си на рубу*, *Ако је тастер притиснут*, *Ако се објекти додирују*), као и операторе поређења (мање, веће и једнако), које том приликом и представља ученицима. Наставник треба да нагласи да је резултат извршавања тако дефинисаних блокова *Тачно* или *Нетачно*. Кроз анализу представљених задатака ученици треба да предвиде резултат извршавања блокова у њима (нпр. уколико се притисне тастер размакница на екрану ће се појављује сунце, уколико балон додирне кактус зачуће се звук „пуцања“ и балон ће нестати, уколико маца ходајући стигне до ивице позорнице она ће се окренути и наставити да хода у супротном смеру).

Наставник иницира разговор са ученицима о основним аритметичким операцијама (сабирању, одузимању, множењу и дељењу) и облицима њиховог записа у математици. Затим представља блокове у визуелном програмском језику који представљају аритметичке операторе (+, -, * и

/) и приказује како се помоћу њих граде аритметички изрази. Приказује ученицима блокове који садрже аритметичке операторе и подстиче их да размисле и предвиде резултат њиховог извршавања. Подстиче ученике да примене блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику који садрже гранање (нпр. ученици формирају два аритметичка израза чије вредности пореде у програму и на основу резултата поређења дефинишу наредну акцију). Главни акценат током ових активности треба да буде на формирању израза на основу текстуалне формулације задатка тј. на моделовању проблема, док рачунар у потпуности преузима задатак израчунавања вредности израза (који је у нижем математичком образовању изразито важан).

Препоручени број часова: 7

Иницирати хеуристички разговор о питањима употребе гранања и понављања у програмима – шта се тиме постиже, на који начин се програм унапређује и сл. Подстицати ученике да ове концепте примене при програмирању физичких уређаја, у блоковском окружењу за програмирање локализовано на српски језик, ћирилично писмо.

Препоручени број часова: 1

Годишњи фонд часова 18

Циљ допунске наставе из Српског језика је пружање подршке ученицима у усвајању основних језичких и књижевних садржаја, развијању вештине читања, писања, разумевања и усменог изражавања, као и јачање језичке културе и комуникацијских способности.

Задаци

- отклањање потешкоћа у читању, писању и разумевању текста;
- увежбавање правилног читања и писања;
- развијање способности усменог и писменог изражавања;
- богаћење речника ученика;
- усвајање и примена основних правописних правила;
- развијање разумевања прочитаног текста;
- подстицање интересовања за читање и књижевност;
- развијање пажње, концентрације и језичке културе;
- јачање самопоуздања и мотивације ученика за рад и учење.

Број	Тема	Број часова по теми
------	------	---------------------

часова по теми		
1.	Језичка култура	6
2.	Књижевност	4
3.	Језик – граматика и правопис	8
Свега		18

МАТЕМАТИКА – ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ допунске наставе из Математике је пружање додатне подршке ученицима у савладавању основних математичких садржаја, развијању логичког мишљења, математичких вештина и навика, као и оспособљавање ученика за примену стечених знања у свакодневним животним ситуацијама.

Задаци

- отклањање потешкоћа у усвајању наставних садржаја;
- утврђивање и увежбавање основних математичких појмова
- подстицање логичког и функционалног мишљења;
- развијање прецизности, упорности и самосталности у раду;
- оспособљавање ученика за правилну примену математичких поступака;
- развијање позитивног односа према математици и самопоуздања ученика;
- подстицање активног учешћа ученика у раду и сарадње са вршњацима.

- да савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000 успешно обављају све четири рачунске операције до 1000
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише 2 рачунске операције
- решавају једноставније једначине

ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА
Блок бројева до 1000	12
Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	4
Мерење и мере	2
СВЕГА	18

МАТЕМАТИКА – ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ: Продубљивање знања у подручју математике, усвајање математичких појмова, подстицање на математичка такмичења.

Задаци:

-Развијати логичко мишљење;

-Стицање додатних математичких знања потребних за разумевање појмова и законитости у подручју математике;

- Развијати способност за самосталан рад, тачност у рачунању, прецизност и уредност

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ
БРОЈЕВ И	20	<ul style="list-style-type: none"> - Скуп природних бројева - Операције у скупу N - Геометријске фигуре - Комбинаторика - Мерење и мере - Примена дијаграма у решавању задатака - Логички задаци - Занимљива математика - Математичка разонода - Математичке игре - Задаци са математичких такмичења 	Српски језик Ликовна култура	<ul style="list-style-type: none"> -уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака --зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени -уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет -уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми -уме да одреди решења неједначине са једном операцијом
	6			<ul style="list-style-type: none"> -претвара јединице за мерење површине из већих у мање -уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника -уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника
ГЕОМЕТРИЈА				

МЕРЕЊ Е И МЕРЕ	10			<p>-уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама -уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама</p>
				<p>-зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама -претвара јединице за мерење запремине течности -претвара јединице за мерење масе</p>

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ (ЧОС)

Циљ наставног предмета : Да подстакне социјални развој ученика,способност за тимски рад и сарадњу ученика у одељењу.

Предметна област /	МЕСЕЦ			
--------------------	-------	--	--	--

тема											ОБРАД А	УТВРЂИВА ЊЕ	СВЕГ А
	I X	X	X I	X II	I	I I	II I	I V	V	V I			
Безбедност у школи и на улици	2							1	2				5
Толеранција и другарство	1	2	2	1		1	1			1			9
Учити је лако само треба знати како	1	1	1	1			1						5
У здравом телу здрав дух	1	1		3		1	1			1			8
Културно-уметнички живот						1	1	1	1	1			5
Спремамо се за излете, посете и екскурзије							1	1	1	1			4
Укупно	5	4	3	5	/	3	5	4	4	4			36

ВЕРСКА НАСТАВА - ТРЕЋИ РАЗРЕД

САДРЖАЈ ПРОГРАМА ПО ТЕМАМА

бр.	НАСТАВНЕ ТЕМЕ		ТИП ЧАСА		
	ФОНД ЧАСОВА	ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:	ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
1	Недељно: 1	Бог ствара свет и човека	ОСТАЛО		20
	Годишње: 36		6 СВЕГА	3	16
2		Бог нас воли	3	3	36 ⁹
3		Заједница Бога и света кроз човека	3	4	
4		Литургија - преображени свет	4	3	7
5		Човек и природа	4	3	7

Циљеви и задаци предмета:

Циљеви и задаци Верске наставе усмерени су на целовит духовни, морални и личносни развој ученика, кроз упознавање са основама православне вере, хришћанским вредностима, животом Цркве и подстицање на активно учествовање у богослужбеном животу Цркве.

У трећем разреду примарни циљеви и задаци Верске наставе су:

- пружити ученицима основно сазнање о учењу Цркве о стварању света;
- омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара свет и човека, јер жели да их воли и да буде са њима заједно;
- објаснити ученицима да је човек икона Божија (сличан Богу) зато што је створен као слободна личност и једини домаћин света;
- омогућити ученицима да уоче разлику између Бога и створеног света;
- омогућити ученицима да увиде да је Бог створио свет из љубави и да се брине о њему;
- пружити ученицима основ за разумевање да природи и човеку вечно постојање дарује Бог;
- омогућити ученицима да увиде да су светитељи најбољи примери односа човека са Богом;
- ученицима пружити основ за разумевање да хлеб и вино (наши дарови) представљају свет у малом;
- ученицима пружити неопходно знање да разумеју да је човек одговоран за очување природе;
- мотивисати ученике за активно учешће у богослужбеном животу Цркве.

Компетенције које развија:

Верска настава развија бројне компетенције код ученика, које обухватају духовни, морални, интелектуални и социјални развој личности. Међу најважнијим компетенцијама су:

- развијање духовног и верског идентитета;
- усвајање хришћанских моралних вредности и врлина;
- неговање љубави, поштовања, праштања и солидарности;
- развијање одговорног односа према себи, другима и свету;
- оспособљавање за дијалог, толеранцију, и уважавање различитости;
- разумевање значаја Цркве као заједнице;
- развијање критичког и самосталног мишљења;
- стицање знања о Светом Писму, богослужењу, црквеној историји и православној традицији;
- неговање националне и културне баштине;
- развијање способности за сарадњу и живот у заједници...

Тема	Бр. часова	Наставни садржаји	Корелација	Исходи По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Бог ствара свет и човека	9	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање са садржајем програма и начином рада - појам Светога Писма као књиге откривења - стварање невидљивог света - духовних сила - анђела - библијско казивање о стварању света по данима - стварање човека - песма „Молитва“ Бранко Радичевић (песник се диви Божијем стварању и моли благослов) - прича „Паче“ Солжењџин 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - развије свест о свету као дару који човек треба да чува - препознаје Свето Писмо као књигу која сведочи о настанку света кроз Божије стваралаштво - опише хронологију стварања света по данима, од таме и светлости до бујања живота - схвати да је човек створен по лику Божијем и разуме свој јединствен положај у творевини

Бог нас воли	6	<ul style="list-style-type: none"> - прича „Шишарка“ или прича „Себични цин“ Вајлд (са правим крајем када се појављује Христос) - прича СВ. владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избегао пастира Давида из пећине (када је заспао у пећини а змија му легла на груди) А кад је одрастао Давид је описао Христа и Богородицу у псалму - „Љубавна песма“ Данојловић (о маслачку и облачку) - јављање анђела Богородици - молитва анђелу чувару - песма „Анђели певају“ 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да Бог ствара свет из љубави и да је та љубав основни разлог постојања свега - препозна нераскидиву повезаност између Бога, људи и природе као складне целине - схвати да свет не може без Бога и да творевина зависи од Његовог сталног присуства - усвоји увереност да се Бог брине о свету и сваком бићу у њему, пружајући нам сигурност и пажњу
Заједница Бога и света кроз човека	7	<ul style="list-style-type: none"> - прича „Три дрвета“ (ова прича је и божићна и васкршња) - подизање задужбина - најзначајније задужбине Св Саве и Св Симеона - јеванђелско казивање о Христовом служењу - прање ногу апостолима и Тајна вечера - прича „Доброчинство“ - најлепши начин да постојиш, из књиге „Мали анђео“ Витошевић 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - препозна радост празника кроз обичаје и песме Божићних весника - разуме улогу човека као домаћина и свештеника који у име свих приноси свет Богу - познаје живот Светог Саве, његову бригу о народу и значај подизања задужбина - схвати радост служења другима кроз пример Христовог прања ногу ученицима и Тајну вечеру
Литургија - преображе ни свет	7	<ul style="list-style-type: none"> - твар у Литургији: хлеб и вино - песма „Како настаје хлеб“ Л. Поповић - твар у Литургији - тамјан, уље, восак, вода, врба, бадњак, јаје, жито, грожђе... - прича о удовичиној лепти - велика Јектенија 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - препозна да су дарови које приносимо на Литургији израз наше благодарности Богу за читав свет - разуме да се кроз молитву и заједницу у Литургији врши преображај света и свега створеног - схвати Литургију као свесрдну молитву за спасење сваког човека и читаве природе - препозна догађаје васкрсења Лазаревог и Христовог као победу над смрћу и радост новог живота

		- прича „Мудри чобанин“ патријарх Иринеј (прича о причешћу) - библијско казивање о васкрсењу Лазара - казивање о женама мироносицама на Христовом гробу („Што тражите Живога међу мртвима...“)		
Човек и природа	7	- поучне приче: „Свети Власије благосиља животиње“ „Игуман и медвед“ „Необична лађа“ „Свети Серафим и медвед“ - израда икона и стрипа	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	- разуме да природа очекује љубав и бригу човека као одговор на Божије стваралаштво - препозна како се стварање света приказује у православној иконографији и уметности - доживљава свет као простор створен за човека, што га подстиче да чува дарове Божије љубави - повеже све научене појмове у целину кроз завршну систематизацију градива

Кључни појмови садржаја: Творац, Свето Писмо, Лик Божији, Природа, Шест дана стварања, Љубав, Брига Божија, Домаћин и свештеник, Служење, Тајна вечера, Задужбина, Васкрсење, Икона, Иконографија...

ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: III

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставна тема	Стандарди образовних постигнућа		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Стандарди се протежу кроз свих девет тема.	<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.О.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију.</p> <p>– СЈ1.ОО.О.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање.</p> <p>– СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење</p>	<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.С.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију.</p> <p>– СЈ1.ОО.С.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање.</p> <p>– СЈ1.ОО.С.1.3. Познају и користе</p>	<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици</p> <p>– СЈ1.ОО.Н.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације).</p> <p>– СЈ1.ОО.Н.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији.</p> <p>– СЈ1.ОО.Н.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи.</p>

	<p>граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију</p> <p>– CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.</p>	<p>ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика</p>	<p>– CJ1.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације.</p> <p>– CJ1.OO.H.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена.</p> <p>– CJ1.OO.H.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p>
--	---	---	--

		које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	
	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).</p> <p>– CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).</p> <p>– CJ1.OO.H.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.</p>

	<p>доживљаја, забаве и решавања проблема.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.4. Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).</p> <p>– CJ1.OO.O.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језика у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета.</p>	<p>информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.</p> <p>– CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).</p> <p>– CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости.</p>	<p>– CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом.</p> <p>– CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.</p>
--	--	--	--

	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.5. Разумеју основни смисао и појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у кратким и једноставнијим рекламним порукама на познате теме, уколико не садрже игру речи или неко конотативно / скривено /</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговарно и умереним темпом.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.5. Разумеју основни</p>	<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици – CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме.</p>

	<p>метафорично значење.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.6. Разумеју појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у популарној музици.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.7. Разумеју кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (писма, мејлови, СМС...).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.8. Разумеју општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова прилагођених узрасту и интересовањима (извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе, као и поруке личне природе са неколико суштинских информација (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.9. Разумеју општи смисао и важније информације у једноставнијим врстама књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима (прозни и поетски текстови, кратке приче).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.10. Разумеју и проналазе важније информације из инфографикона и других једноставних визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставних извора</p>	<p>смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/ скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.6. Разумеју општи смисао и фреквентне фразе, формулације и изразе у текстовима популарне музике.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, мејловима о познатим и узрасто адекватним темама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.8. Разумеју општи смисао, важније идеје и поруке једноставних линеарних и хипертекстуалних врста (адаптирани, поједностављени и скраћени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) са интернета</p>	
--	---	---	--

	<p>информација.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или</p>	<p>или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.9. Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.10. Разумеју и селекују потребне информације из инфографикона и других визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...).</p> <p>– CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На</p>	
--	--	---	--

	<p>табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.17. Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.18. На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p>	<p>једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.18. На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p>	
--	---	---	--

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Лични идентитет; Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења 7	поздрављање -представљање себе и других (име, године, број телефона, спеловање имена, адреса, земља порекла) -глагол to be -личне заменице I, he, she -присвојни придеви my, your, his, her.... -питања са what, how, where -исказивање извињења - језик	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања о имену, календарском узрасту, броју телефона, земљи порекла, и одговара на њих; - исказе и прихвати молбу, захвалност и извињење на једноставан начин у	Методе: дијалогска, илустративна Облик рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални Наставна средства:	Слушање и реаговање на упутства наставника на енглеском језику или са аудио-записа. Рад у паровима, малим и великим групама (мини-	Прилагођава говор узрасту ученика. Осмишљава контексте за примену језика. Ствара атмосферу заједништва и међусобне сарадње. Врши евалуацију.	Слушање и разумевање се проверава кроз: тестове; задатке у уџбенику и радној свесци; реаговање на усмени захтев. Говор се	компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву, естетска компетенција, брига за здравље, дигитална компетенција, одговоран однос према околини

	комуникације у учионици	окужењу учионице -разуме кратка и једноставна упутства и налоге из окужења учионице и реагује на њих;	Уџбенички комплет Smart junior 1 (уџбеник, радна свеска, флеш-картице, интерактивни це-де, дигитални уџбеник)	дијалози, игра по улогама, симулације итд.). Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.). Игре примерене узрасту и дидактичко м захтеву. Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).	Похваљује. Усмерава.	проверава кроз учешће у: дијалозима у којима ученик даје захтев, поставља питање или одговара на њега; игровним активности ма и пројектима	
2. Школа и школски живот 9	-школски прибор и објекти у учионици -боје -питања са what -глагол to be -показне заменице this, that, these, those -неодређени члан	-препозна и именује предмете из непосредног окужења (школски прибор и објекти у учионици); - разуме једноставне описе предмета; - опише предмете користећи једноставна језичка средства					
3 Породица и уже друштвено окужење 8	-препознавање и именовање чланова породице -бројеви до 100 -професије -глагол to be -показне заменице -питања са who, what, how many	- представи друге; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих - препозна и именује бића из непосредног окужења					

		-разуме једноставне исказе који се односе на бројеве и количине					
4 Емоције; Живи свет; Обичаји и прославе (Нова година, Божић) 10	-придеви за описивање физичког изгледа -придеви за изражавање стања и осећања; -честитање Нове године -животиње -глагол to be -личне заменице -питања са what -показне заменице -глагол can за описивање способности -глагол can/may за тражење дозволе	- разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих (Нова година, Божић); - упуту једноставне честитке (Нова година, Божић); - препозна и именује бића и предмета из непосредног окружења - разуме једноставне описе бића, предмета; - опише бића, предмете користећи једноставна језичка средства; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним		Решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти. "Превођење" исказа у гест и геста у исказ.			

		<p>језичким средствима; -разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; -упути кратке и једноставне молбе; -искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; -опише радње и способности користећи једноставна језичка средства;</p>					
<p>5. Живот деце и омладине; Временско искуство и доживљај времена;</p> <p>7</p>	<p>-играчке -императив -питања са who -глагол to be -личне заменице -глагол to have за изражавање поседовања -Let's -The Present Continuous Tense</p>	<p>- разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; -препозна и именује предмете из</p>					

		<p>непосредног окужења (играчке);</p> <p>- разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад ање (играчке) поседовање/непоседо вање и реагује на њих (играчке);</p> <p>- тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпад ање (играчке), поседовање/непоседо вање</p> <p>-разуме једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости;</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; -описе радње користећи</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

		једноставна наставна средства					
6 Лични идентитет; Живи свет 8	-делови лица и тела -придеви за описивање -глагол to be за давање описа -глагол to have за давање описа -личне заменице -глагол to be	- препозна и именује бића из непосредног окружења; - разуме једноставне описе бића; - опише бића користећи једноставна језичка средства (делови тела, њихова величина и број); - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе (везана за делове тела) и одговара на њих;					
7 Исхрана и гастрономске навике; Васкрс	-храна -оброци -тачно време -исказивање осећа глади и	- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих					

8	<p>жеђи -изражавање</p> <p>допадања/недоп адања -Васкрс -глагол to be -глагол like -множина именица</p>	<p>(наколоност према храни);</p> <p>- препозна и именује предмете (храна) из непосредног окружења;</p> <p>- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадањ а (храна) и реагује на њих;</p> <p>- тражи мишљење и изражава допадање/недопадањ е (храна) једноставним језичким средствима.</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко време;</p> <p>-разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих;</p> <p>-упути кратке и једноставне молбе;</p>					
---	---	---	--	--	--	--	--

		-искаже и прихвати захвалност на једноставан начин; - упути једноставне честитке (Васкрс);					
8 Мода и облачење 8	-одевни предмети -временске прилике -дани у недељи -питања са what -глагол to be -личне заменице -показне заменице -The Present Simple Tense -дневна рутина -Let's	- препозна и именује предмете из непосредног окружења (одећа); - разуме једноставне описе предмета (одећа); - опише предмете из непосредног окружења (одећа); -разуме и саопшти једноставне исказе које се односе на хронолошко време; -размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; -разуме позив на заједничку активност и на прикладан начин реагује на њега; -упути позив на					

		заједничку активност					
9 Становање; Путовања 7	-просторије у дому -намештај -места у граду -прилошке одредбе за место in, on, under, behind, next to, between -питања са what, where -глагол to be -личне заменице -егзистенцијалн о There is/are	- препозна и именује предмете и места из непосредног окружења; -разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; -тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; -разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве (употреба егзистенцијалног There is/are);					

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик, Математика, Музичка култура, Ликовна култура, Природа и друштво, Верска настава

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Српски језик – кроз граматичке садржаје (једнина и множина, личне заменице, придеви, писање вликог слова)

Математика - бројеви до 20

Музичка култура - певање

Ликовна култура - цртање и бојење

Природа и друштво – учтиво понашање, породица, живи свет, одевање, становање, рођендан, Нова година, исхрана

Верска настава – Божић, Васкрс

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	<p>Ученици усвајају страни језик на сличан начин на који се усваја матерњи језик - енглески језик користе искључиво у комуникацији и у ситуацијама које су блиске њиховим интересовањима.</p> <p>- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;</p>
---	---

	<p>- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;</p> <p>- настава се заснива и на социјалној интеракцији;</p> <p>- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.</p>
Најефикасније методе и облици рада	<p>Дијалошка, илустративна, текстуална</p> <p>Индивидуални, групни, рад у пару</p>
Избор наставних средстава	<p>- наставни материјали из уџбеника су један од извора активности и они су праћени употребом додатних аутентичних материјала;</p>
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	/

Активности и стратегије за мотивисање ученика	<p>-динамично смењивање тактивности које не би требало да трају дуже од 15 минута;</p> <p>-слушање и реаговање на упутства наставника на енглеском језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, напиши, пронађи, нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.);</p> <p>-рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>-мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.):</p> <p>-вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.);</p> <p>-игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање);</p>

	<p>-класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добрима, волим/не волим, компарације...);</p> <p>-решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти;</p> <p>-"превођење" исказа у гест и геста у исказ;</p> <p>-заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације);</p>
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	До краја првог полугодишта реализовати у потпуности четврту тему.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	<p>Праћење напредовања ученика се врши континуирано, на сваком часу.</p> <p>После сваке теме напредовање се формулише кроз</p>

	<p>формативну оцену.</p> <p>Као саставни део праћња напредовања</p> <p>планирани су иницијални, полугодишњи и годишњи тестови.</p> <p>Прати се напредак у остваривању прописаних исхода и активности.</p>
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	

Енглески језик - допунска настава, 3. разред

Почетак реализације	септембар
Начин идентификације ученика	иницијално тестирање, завршни тестови, праћење напредовања на редовним часовима

Временска динамика	једном недељно
Начин реализације	уживо, на даљину по потреби
Начин праћења напредовања	у педагошкој свесци и у е дневнику кроз активности
Извештавање и процена ефикасности	на тромесечјима, на крају првог и другог полугодишта

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Годишњи фонд часова : 36

Основни циљ предмета грађанско васпитање – сазнање о себи и другима 3 (ГВ3) је **подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика трећег разреда основне школе**. Овај предмет пружа могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и

васпитања, и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

Основни задаци у образовноваспитном раду на реализацији овог предмета су:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других, и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге;
- развијање свести о потреби уважавања различитости и особености, уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање, порекло;
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање појма пријатељства;
- оспособљавање ученика да разумеју неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењању правила сагласно са потребама;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају деčја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање еколошке свести;
- развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

Број теме	Тема	исходи	Број часова
1.	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	<ul style="list-style-type: none">- наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује;- уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу;- понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других;- препозна код себе и других основна осећања;- препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу,	18

		причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме;	
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	- слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму;	7
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	- договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити / побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета; - сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи;	6
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења / групе	- учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.	5
		Укупно:	36

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

СВРХА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ЗА IV РАЗРЕД

–Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

–Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученике да успешно задовољава сопствене потребе и интересе. Развија сопствену личност и потенцијал, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у еконоком, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- 19) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 20) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 21) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 22) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 23) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 24) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 25) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 26) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 27) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 28) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 29) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 30) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 31) развијање позитивних људских вредности;
- 32) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 33) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 34) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 35) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 36) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на

знању.

СРПСКИ ЈЕЗИК

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Годишњи фонд часова: 180

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
КЊИЖЕВНОСТ	62	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Шаљива народна песма <i>Женидба врапца Подунавца</i> Војислав Илић: <i>Јесен</i> / Владислав Петковић Дис: <i>Зима</i> Момчило Мошо Одаловић: <i>Молитва за маму</i> Мирослав Антић: <i>Космонаутска песма</i> Бранко Миљковић: <i>Песма о цвету</i> Добрица Ерић: <i>Завичај / Отаџбина је наша очевина</i> / Момчило Мошо Одаловић: <i>Птице косовчице</i> Мирослав Антић: <i>Прва љубав</i> / <i>Најљубавнија песма</i> / Алексије	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне	Читање и разумевање текстова из читанке; -Читање и разумевање информативних и популарних текстова из часописа за децу; -Читање текстова у наставцима; - Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике истих: песма, прича драмски текст; - Уочавање ликова у тексту, хронолошког

	<p>Марјановић: <i>Љубав</i> Бранко Ћопић: <i>Месец и његова бака</i> / Десанка Максимовић: <i>Пауково дело</i> Бранислав Црнчевић: <i>Кад би мени дали један дан</i> Владимир Андрић: <i>Дај ми крила један круг</i> Народна песма <i>Милош у Латинима</i> Народна песма <i>Јетрвица адамско колено</i> Проза Народна прича о животињама: <i>Међед, свиња и лисица</i> Народна приповетка: <i>Најбоље задужбине</i> Народна приповетка: <i>Ветар и сунце</i> Народна бајка: <i>Пепељуга</i> Бранислав Нушић: <i>Прва љубав</i> (одломак из <i>Аутобиографије</i>) Бранислав Црнчевић: <i>Босоноги и небо</i> Гроздана Олујић: <i>Стакларева љубав</i> Светлана Велмар Јанковић: <i>Стефаново дрво</i> Лав Николајевич Толстој: <i>Врабац и ласте</i> / <i>Два мраза</i> Драган Алексић: <i>Позориште на небу</i></p>		<p>особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни</p>	<p>низа догађаја, места и времена дешавања радње; -Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени; -Стичу читалачке навике читањем домаће лектире; - Илуструју одређени мотив из текста. - Богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови - Место извођења: учионица</p>
--	---	--	---	--

	<p>Весна Алексић: <i>Детективско срце</i> Ханс Кристијан Андерсен: <i>Ружно Паче – читање у наставцима</i> Драмски текстови Гвидо Тартаља: <i>Подела улога</i> Љиљана Крстић: <i>Кад пролеће дође</i> Дејан Алексић: <i>Слава</i> Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за децу) о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; о природним лепотама и културним знаменитостима Србије; о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету бонтон. ДОМАЋА ЛЕКТИРА Милован Данојлић: <i>Избор из поезије за децу</i> Драган Лукић: <i>Избор из поезије за децу</i> Јасминка Петровић: <i>О дугмету и срећи</i> Рене Гијо: <i>Бела Грива</i> Ерик Најт: <i>Леси се враћа кући</i> Александар Поповић: <i>Пепељуга</i> ДОПУНСКИ ИЗБОР</p>	<p>текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модел управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог</p>	
--	--	---	--

	<p>(са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела)</p> <p>Избор драмских текстова за децу</p> <p>Бранко В. Радичевић: <i>Песме о мајци</i></p> <p>Светлана Велмар Јанковић: <i>Књига за Марка / Очаране наочаре</i></p> <p>Горан Петровић: <i>Разлике</i></p> <p>Едмондо де Амичис: <i>Срце</i></p> <p>Јохана Шпири: <i>Хајди</i></p> <p>Михаел Енде: <i>Бескрајна прича</i> (одломак)</p> <p>Астрид Линдгрен: <i>Пипи Дуга Чарапа</i></p> <p>Златко Васић: <i>Чаробно путовање</i></p> <p>Урош Петровић: <i>Мартинина велика загонетна авантура</i></p> <p>Гордана Тимотијевић: <i>Сличнице / Владимир из чудне приче</i></p> <p>Угљеша Шајтинац: <i>Чарна и Несвет</i></p> <p>Момо Капор: <i>Сања</i></p> <p>Весна Алексић: <i>Брљиво срце</i></p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – шаљива народна песма, – прича о животињама, – особине народне епске песме, – приповетка, – роман за децу, – персонификација, 		<p>облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада. – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик</p>	
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – опис природе и ликова, – приповедање у 1. и 3. лицу, – сукоб драмских лица 		(именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; –	
--	--	--	--	--	--

				прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.	
ЈЕЗИК	26	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, атрибут, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Појам атрибута (речи у функцији атрибута) Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	<ul style="list-style-type: none"> – разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; поштује и примењује основна правописна правила;	-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања -коришћење е-уџбеника, и др. - објашњењ слога само на типичним случајевима са самогласником на крају слога -за сваку врсту речи најпре увести појам, а затим разликовање подврста. (нпр. најпре радити на схватању

		<p>прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта.</p> <p>Правопис</p> <p>Управни говор (први, други и трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. Ружно Паче...); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца ли; скраћени упитни облик је ли (је л') према узрочном везнику јер. Предлог са уз заменице (нпр. са мном, с њом и сл.). Писање вишечланих бројева.</p>			<p>појма именице као врсте речи, затим увести разликовање подврста);</p> <p>-направити корелацију са наставом математике у вези са писањем скраћеница за мерне јединице ћириличким и латиничким писмом;</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p> <p>Облик рада:</p> <p>фронтални, групни, индивидуални, у пару</p> <p>Методе рада:</p> <p>вербална, демонстративна илустративна</p> <p>Место извођења:</p> <p>учионица</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	10	<p>Препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама;</p>	<p>Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> – користи различите облике усменог и писменог изражавања препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и 	<p>-упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панорама, кратких записа, кратких излагања</p> <p>-коришћење е-уџбеника</p>

		<p>описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/ драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: Допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су</p>		<ul style="list-style-type: none"> – споји више реченица у краћу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); <p>изражајно чита ћирилички текст.</p>	<p>и др. -користити правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна Место извођења: учионица</p>
--	--	--	--	---	--

		повезане са датом речју. Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту			
--	--	---	--	--	--

Кључни појмови садржаја :књижевни текст,песма,прича,басна,лик,догађај,порука текста,читање са разумевањем,усмено изражавање препричавање,описивање,дијалог,реч,реченица,именице,глаголи,упитна реченица,обавештајна реченица,узвична реченица

СТАНДАРДИ:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

ученик/ученица:

1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста

1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања

у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)

1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту

1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)

1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста

1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста

1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста

1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

4. 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице

1CJ.1.3.2. уме да се потпише

1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком

1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме

1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку

(о томе куда иде, зашто касни, и сл.)

1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)

5. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

6. 1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)

1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) У подобласти

ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.1.4.4. препознаје антонимију

1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл

5. КЊИЖЕВНОСТ У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

6. 1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика

поезије, прозе и драме

1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)

1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци

радње) у књижевноуметничком тексту

1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту

1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр.

проналази део/детал који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)

1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену

1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту

1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама,

осећањима, намерама и сл.)

1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је

занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова

1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрациј

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)

1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима

1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)

1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст

1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст

1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)

1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)

1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са

основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)

1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира.

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)

1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу

1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго

1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат

1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.2.4.8. препознаје синонимију

1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава

5. КЊИЖЕВНОСТ

У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме

1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине - пословице, загонетке, брзалице)

1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песни

1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком

Тексту

1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)

1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога

1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту.

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста

1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане

различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)

1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)

1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст

1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)

1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)

1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса

1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста

1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст

1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

1CJ.3.3.6. издваја пасусе.

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне

бројеве; глаголе)

1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју

1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени

1CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу

5. КЊИЖЕВНОСТ

6. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

7. 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст

1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Настава књижевности у четвртом разреду значајно доприноси развоју међупредметних компетенција, које су важне за целокупно образовање и живот ученика. Кроз различите наставне методе и активности ученици развијају следеће компетенције:

1. Комуникативна компетенција

Изражајно читање и казивање текстова

Разговор о књижевном делу, изношење утисака и мишљења

Писање кратких састава, и препричавање садржаја

Аргументовано изношење ставова о поступцима и особинама ликова

Рад у паровима и групи – дијалошка

форма у решавању задатака

Компетенција за учење

Усвајање и разумевање нових књижевних појмова

Самостално истраживање и упоређивање различитих текстова

Бележење важних података током читања (вођење дневника читања)

Развијање стратегија учења кроз мапе ума и дијаграме

2. Компетенција за сарадњу

Рад у паровима и тимски рад на анализи књижевних ликова и догађаја

Заједничко тумачење текста и решавање задатака

Учешће у драматизацији и сценском извођењу делова текста

ДОПУНСКА НАСТАВА

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

БРОЈ ЧАСОВА: 18

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
Ученик ће моћи да: -чита са разумевањем различите врсте текстова; -разликује књижевне врсте; -именује позитивне и негативне особине ликова; -уочи и издвоји основне елементе лирске песме	Наставна тема: Књижевност Садржаји: Шаљива народна песма "Женидба врапца Подунавца" Прича о животињама "Међед, свиња и лисица" Епска песма "Јетрвица адамско колени" Приповетка "Најбоље задужбине" Роман за децу "Бела грива" Опис природе и ликова	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема; -сарадња.	-Метода усменог излагања -Метода разговора -Метода писаних радова

(стих, строфа, рима и ритам); -усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела			
-разликује речи које мењају облик (именице, бројеви, глаголи, придеви, заменице); -одреди основне реченичне чланове; -разликује врсту речи од службе речи у реченици; -поштује и	Наставна тема: Језик (Граматика и правопис) Садржаји: Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе) Појам субјекта Појам предиката Појам објекта Прилошке одредбе за место, време и начин Велико слово Речца <i>ли</i> Управни говор	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема; -сарадња.	-Метода усменог излагања -Метода разговора -Метода писаних радова

примени основна правописна правила; -правилно пише сва три модела управног говора			
-употреби основне облике усменог и писменог изражавања; -препозна значење речи и фразеологизам а који се употребљавају у свакодневној комуникацији; -правилно структурира текст.	Наставна тема: Језичка култура Садржаји: Основни облици усменог и писменог изражавања Правописне вежбе Језичке вежбе Лексичко-семантичке вежбе	-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -решавање проблема; -сарадња.	-Метода усменог излагања -Метода разговора -Метода писаних радова

МАТЕМАТИКА

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

Циљ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ФОНД ЧАСОВА: 180

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
Бројеви до 100	138	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине	Природа и друштво Ликовна култура, Музичка култура, Српски језик	Ученик ће моћи да: – прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу $\mathbb{N}_0$; – састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и	Облик рада: -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару -графички радови Методе рада: -индивидуализована метода -ИКТ метода -метода писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића Наставна средства: -уџбеник -радна свеска

		<p>у скупу N_0.</p> <p>Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$).</p> <p>Упоредивање разломака са једнаким бројиоцима.</p> <p>Једнакост разломака.</p> <p>Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима.</p> <p>Децимални запис броја са две децимале.</p> <p>Сабирање и одузимање децималних бројева.</p>		<p>провери тачност решења;</p> <p>– реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину;</p> <p>– процени вредност израза са једном рачунском операцијом;</p> <p>– одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју;</p> <p>– прочита и запише разломке облика $(\frac{m}{n}, n \leq 10)$;</p> <p>– упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима;</p> <p>– сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима;</p> <p>– запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале;</p> <p>– сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале;</p>	<p>-е-уџбеник</p> <p>- модели</p>
--	--	--	--	--	-----------------------------------

				<p>– чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима;</p> <p>– формира низ на основу упутства;</p> <p>– реши задатак применом различитих начина представљања проблема;</p>	
Геометрија	13	Квадар и коцка	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Српски језик	<p>– нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;</p> <p>– уочи подударне фигуре на датом цртежу;</p> <p>уочи симетричне фигуре;</p> <p>– допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву</p>	<p>-Облик рада:</p> <p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>Методе рада:</p> <p>-демонстративна</p> <p>-дијалогска</p> <p>-илустративна</p> <p>-истраживачка</p> <p>-диференцирана</p> <p>-пројектна</p> <p>-хеуристичка-графички радови</p> <p>-индивидуализована метода</p> <p>-ИКТ метода</p> <p>- писаних радова,</p> <p>-интерактивна,</p> <p>-текстуална,</p> <p>-илустративна,</p> <p>-учење путем открића,</p> <p>Наставна средства:</p> <p>-геометријски прибор</p>

					-квадратна и тачкаста мрежа -предмети из окружења -уџбеник -радна свеска -материјал за практичан рад (пластелин, картон, колаж папир, канап, бојице, фломастери...)
Мерење и мере	29	Мерење површине (m ² , dm ² , cm ² , mm ² , km ² , ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадра и коцке. Мерење запремине (m ³ , dm ³ , cm ³ , mm ³). Запремина квадра и коцке.	Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура, Српски језик	– чита и запише време са часовника; користи јединице за време у једноставним ситуацијама	За упознавање метарског система мера треба користити Очигледна средства и давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.). Исто тако, неопходно је и да се ученици вежбају да процењују одока (нпр. Раздаљину између два предмета, масу и сл.), па да по завршеном таквом мерењу утврђују израчунавањем колику су грешку учинили. Облик рада: -фронтални -индивидуални-групни -рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка
ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ	8	За реализацију четири писмена задатка (у трајању од по један час) са исправкама планирано је 8 часова.			

					-илустративна -истраживачка -пројектна -хеуристичка -графички радови -ИКТ метода -интерактивна, -текстуална, -илустративна, -учење путем открића, Наставна средства: Уџбеник, Рана свеска Наставни листићи, Постери за математику Нестандардне јединице мере
--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица: 1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој 1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

2. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица: 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност) 1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица 1МА.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

3. РАЗЛОМЦИ

У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица: 1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{n}{1}$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ 1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица: 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама 1МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml) 2 1МА.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t) 1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица: 1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем 1МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју 1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза 1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције 1МА.2.1.5. уме да решава једначине

2. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица: 1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни 1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине 1МА.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе 1МА.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица: 1МА.2.3.1. уме да препозна разломак $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на фигури подељеној на b делова 1МА.2.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{n}{1}$ ($n \leq 10$)

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица: 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама 1МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама 1МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање 1МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање 1МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица: 1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.

1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет 1МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми 1МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом

2. ГЕОМЕТРИЈА

У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица: 1МА.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање 1МА.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника 1МА.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама 1МА.3.2.5. уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама

3. РАЗЛОМЦИ

У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица: 1МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$) 1МА.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{b}{a}$ ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

4. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица: 1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама 1МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности 1МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Настава математике у четвртом разреду подстиче развој различитих међупредметних компетенција које су важне за целокупно образовање ученика. Кроз

различите наставне активности и методе рада, ученици развијају следеће компетенције:

Компетенције за учење

Ученици се подстичу да користе различите методе учења (поређење, закључивање, коришћење шема и модела).

Усвајање метода за лакшепамћење (нпр. груписање података) Постепено развијање навике самосталног решавања задатака и провере тачности резултата.

Ученици уче да анализирају текстуалне задатке, препознају битне податке илогички повезују информације.

Учење кроз грешке – разумевање где је грешка настала и како је исправити.

Развијање способности самосталне организације времена за учење.

Постепено преузимање одговорности за сопствени напредак у учењу.

Подстицање радозналости и откривања математичких законитости кроз истраживачке активности.

Развијање упорности у решавању проблема – охрабривање ученика да не одустају од задатака који захтевају више времена и промишљања.

Препознавање успеха и напретка, како би ученици стекли самопоуздање у своје математичке способности.

Ученици уче како да примене стечена знања у свакодневним ситуацијама (мерење, процена, финансијска писменост). Развијање способности за уочавање математичких појмова у окружењу.

Компетенција за рад са подацима и информацијама

Анализа и тумачење података у текстуалним и графичким задацима

Употреба табела, дијаграма и графикана за представљање података

Проналажење, процена и примена математичких информација у решавању проблема

Решавање проблема

Логичко мишљење и проналажење различитих стратегија за решавање математичких задатака

Примена стечених знања у свакодневним ситуацијама

Развијање самосталности у решавању математичких проблема

Дигитална компетенција

Коришћење дигиталних алата

Рад са интерактивним задацима и едукативним апликацијама

1. Комуникација и сарадња

Објашњавање математичких поступака и решења на јасан и прецизан начин

Рад у групи при решавању сложенијих математичких
проблема

Размена идеја и аргумената у току наставних активности

Одговорно учешће у друштву

Препознавање математике у свакодневном животу (нпр. мерење, куповина, процена времена)

Разумевање важности математике у различитим занимањима и професијама

ДОПУНСКА НАСТАВА МАТЕМАТИКЕ

Број часова: 18

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
--------	-----------------------------	--	-----------------

<p>Ученик ће моћи да – прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; -одреди месну вредност цифре; -изврши четири рачунске операције; -састави израз и израчуна вредност; -реши једначине и неједначине и провери тачност</p>	<p>Наставна тема: Бројеви Садржаји: Скуп природних бројева Месна вредност цифре Сабирање и одузимање (писмени поступак) Множење и дељење (писмени поступак) Изрази са више рачунских операција Својства рачунских операција Једначине и неједначине у скупу природних бројева Разломци и упоређивање разломака Сабирање и одузимање разломака Једнакост разломака Децимални запис броја са две децимале Сабирање и одузимање децималних бројева</p>	<p>-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња.</p>	<p>-Метода усменог излагања -Метода разговора -Метода писаних радова</p>
--	---	--	--

<p>решења; -процени вредност израза са једном рачунском операцијом; -прочита и запише разломке облика m/n; -сабере и одузме разломке са једнаким именицима; -сабере и одузме децималне бројеве са две децимале.</p>			
<p>-именује елементе и опише особине квадра и коцке; -препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна</p>	<p>Наставна тема: Геометрија Садржаји: Квадар и коцка</p>	<p>-компетенција за учење; -естетичка компетенција; -комуникација; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња</p>	<p>-Метода разговора -Метода демонстрације</p>
<p>-израчуна</p>	<p>Наставна тема: Мерење и мере</p>	<p>компетенција за учење;</p>	<p>-Метода разговора</p>

<p>површину квадрата и правоугаоника ;</p> <p>-израчуна површину и запремину квадра и коцке;</p> <p>-прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине</p>	<p>Садржаји:</p> <p>Мерење површине</p> <p>Површина квадрата и правоугаоника</p> <p>Површина квадра и коцке</p> <p>Мерење запремине</p> <p>Запремина квадра и коцке</p>	<p>-естетичка компетенција;</p> <p>-комуникација;</p> <p>-рад са подацима и информацијама;</p> <p>-решавање проблема;</p> <p>-сарадња.</p>	<p>-Метода усменог излагања</p> <p>-Метода демонстрације</p> <p>-Метода писмених и графичких радова</p>

ДОДАТНА НАСТАВА:МАТЕМАТИКА

Број часова: 36

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ
<p>– прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој;</p> <p>-одреди месну вредност цифре;</p> <p>-изврши четири рачунске операције;</p> <p>-састави израз и израчуна вредност;</p> <p>-реши једначине и неједначине и провери тачност решења;</p> <p>-процени</p>	<p>Наставна тема: Бројеви</p> <p>Садржаји:</p> <p>Скуп природних бројева</p> <p>- Декадни запис</p> <p>- Пребројавање бројевних скупова</p> <p>- Рачунске операције</p> <p>- Рачунске операције-изрази</p> <p>- Нумерација</p> <p>Месна вредност цифре</p> <p>Сабирање и одузимање (писмени поступак)</p> <p>Множење и дељење (писмени поступак)</p> <p>Изрази са више рачунских операција</p> <p>Својства рачунских операција</p> <p>- Сложени задаци</p> <p>- Задаци пресицања</p> <p>- Магичне шеме</p> <p>- Дешифровање</p> <p>Једначине и неједначине у скупу природних бројева</p> <p>Разломци и упоређивање</p>	<p>-компетенција за учење;</p> <p>-естетичка компетенција;</p> <p>-комуникација;</p> <p>-рад са подацима и информацијама;</p> <p>-решавање проблема;</p> <p>-сарадња</p>	<p>-Метода усменог излагања</p> <p>-Метода разговора</p> <p>-Метода писаних радова</p>

<p>вредност израза са једном рачунском операцијом; - прочита и запише разломке облика m/n; - сабере и одузме разломке са једнаким именицима; - сабере и одузме децималне бројеве са две децимале</p>	<p>разломака Сабирање и одузимање разломака Једнакост разломака Децимални запис броја са две децимале Сабирање и одузимање децималних бројева</p>		
<p>- именује елементе и опише особине квадрата и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.</p>	<p>Наставна тема: Геометрија Садржаји: Квадар и коцка</p>	<p>компетенција за учење; - естетичка компетенција; - комуникација; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња.</p>	<p>- Метода разговора - Метода демонстрације</p>

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред: IV

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставна тема	Стандарди образовних постигнућа		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Стандарди се протежу кроз свих девет тема.	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици – CJ1.OO.O.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.O.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици – CJ1.OO.C.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.C.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности	Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици – CJ1.OO.H.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације). – CJ1.OO.H.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. – CJ1.OO.H.1.3. Познају и користе

	<p>које могу да ометају разумевање.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију</p> <p>– CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p> <p>– CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем</p>	<p>које повремено могу да ометају разумевање.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p> <p>– CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези</p>	<p>ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи.</p> <p>– CJ1.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације.</p> <p>– CJ1.OO.H.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена.</p> <p>– CJ1.OO.H.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик.</p>
--	--	---	---

	у оквиру вршњачке групе.	са властитом и културама језикâ које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	
	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).</p> <p>– CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.</p> <p>– CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају</p>	<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици</p> <p>– CJ1.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).</p> <p>– CJ1.OO.H.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата.</p> <p>– CJ1.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема.</p>

	<p>– CJ1.OO.O.2.4. Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).</p> <p>– CJ1.OO.O.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку.</p> <p>– CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета.</p>	<p>значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл).</p> <p>– CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости.</p>	<p>– CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом.</p> <p>– CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.</p>
	Специфична предметна компетенција	Специфична предметна	Специфична предметна

	<p>3 (СПК 3) Ученици</p> <ul style="list-style-type: none"> – CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре). – CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.5. Разумеју основни смисао и појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у кратким и једноставнијим рекламним порукама на познате теме, уколико не садрже игру речи или неко конотативно / скривено / метафорично значење. – CJ1.OO.O.3.6. Разумеју појединачне 	<p>компетенција 3 (СПК 3) Ученици</p> <ul style="list-style-type: none"> – CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.C.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима. – CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.C.3.5. Разумеју основни смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/ скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему 	<p>компетенција 3 (СПК 3) Ученици</p> <ul style="list-style-type: none"> – CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме.
--	---	---	--

	<p>речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у популарној музици.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.7. Разумеју кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (писма, мејлови, СМС...).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.8. Разумеју општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова прилагођених узрасту и интересовањима (извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе, као и поруке личне природе са неколико суштинских информација (нпр. писма, мејлови итд.).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.9. Разумеју општи смисао и важније информације у једноставнијим врстама књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима (прозни и поетски текстови, кратке приче).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.10. Разумеју и проналазе важније информације из инфографикона и других једноставнијих визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...).</p> <p>– CJ1.OO.O.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставнијих извора информација.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт</p>	<p>и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.6. Разумеју општи смисао и фреквентне фразе, формулације и изразе у текстовима популарне музике.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, мејловима о познатим и узрасно адекватним темама.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.8. Разумеју општи смисао, важније идеје и поруке једноставних линеарних и хипертекстуалних врста (адаптирани, поједностављени и скраћени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.9. Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.10. Разумеју и селекују потребне информације из инфографикона и других визуелно-</p>	
--	---	---	--

	<p>користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у</p>	<p>текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...).</p> <p>– CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.15. Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим</p>	
--	--	---	--

	<p>којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.17. Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.18. На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.</p> <p>– CJ1.OO.O.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.</p>	<p>језичким средствима.</p> <p>– CJ1.OO.C.3.18. На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.</p>	
--	--	---	--

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Лични идентитет; Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења 7	-поздрављање -представљање себе и других (име, године, број телефона, спеловање имена, адреса, земља порекла, град, школа, одељење, разредни старешина) -глагол to be -личне заменице I, he, she -присвојни придеви my, your, his, her.... -питања са what, how, where -језик комуникације у учионици -редни бројеви -месеци у	- поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања о личном имену, календарском узрасту, земљи порекла, броју телефона, граду у коме живи, школи коју похађа, одељељу и разредном старешини и одговара на њих; - у окружењу учионице исказе и прихвати молбу, захвалност и извињење на једноставан начин	Методе: дијалошка, илустративна Облик рада: фронтални, групни, у пару, индивидуални Наставна средства: Уџбенички комплет Smart junior 1 (уџбеник, радна свеска, флеш-	Слушање иреаговање на упутства наставника на енглеском језику или са аудио-записа. Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). Мануелне	Прилагођава говор узрасту ученика. Осмишљава контексте за примену језика. Ствара атмосферу заједништва и међусобне сарадње. Врши евалуацију. Похваљује. Усмерава.	Слушање и разумевање се проверава кроз: тестове; задатке у уџбенику и радној свесци; реаговање на усмени захтев. Говор се проверава кроз учешће у: дијалозима у којима ученик даје	компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву, естетска компетенција, брига за здравље, дигитална компетенција, одговоран однос према

	години -годишња доба	-разуме кратка и једноставна упутства и налоге из окружења учионице и реагује на њих;	картице, интерактивни це-де, дигитални уџбеник)	активности (израда паноа, презентаци ја, зидних новина, постера и сл.). Игре примерене узрасту и дидактичко м захтеву. Класирање и упоређива ње (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарациј е...).		захтев, поставља питање или одговара на њега; игровним активности ма и пројектима	ОКОЛИНИ
2. Школа и школски живот 9	-школски предмети -боје -питања са what, whose -глагол to be -показне заменице this, that, these, those	-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на права детета; -препозна и именује школске предмете; - разуме једноставне описе предмета; - опише предмете користећи једноставна језичка средства -разуме једноставније исказе којима се изражава припадање/неприпад ање, поседовање/непоседо вање и реагује на њих; -тражи и даје једноставнија обавештења која се односе на припадање/неприпад					

		<p>ање, поседовање/непосе- довање;</p> <p>-учествује у предлагању садржаја и начина рада;</p>					
<p>3. Породица и уже друштвено окружење</p> <p>8</p>	<p>-препознавање и именовање чланова породице -бројеви до 100 -професије -глагол to be -показне заменице -питања са who, what, how many -глаголска именица</p>	<p>- представи друге;</p> <p>- разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих</p> <p>- препозна и именује бића из непосредног окружења</p> <p>-разуме једноставне исказе који се односе на бројеве и количине</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко време</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;</p>		<p>"Превођењ е" исказа у гест и геста у исказ.</p>			

		-учествује у предлагању садржаја и начина рада;					
4. Емоције; Живи свет; 10 Обичаји и прославе (Нова година, Божић)	-придеви за описивање физичког изгледа -придеви за изражавање стања и осећања; -честитање Нове године -животиње на фарми -глагол to be -множина именица -питања са what -показне заменице -глагол can за описивање способности -глагол can/may за тражење дозволе	- именује бића, предмете и места из непосредног окружења - разуме једноставније описе бића, предмета и места; - опише бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; -разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих уз одговарајуће образложење; -упути кратке и једноставне молбе; -искаже и прихвати захвалност и					

		<p>извињење на једноставан начин; - опише радње и способности користећи једноставна језичка средства; - разуме једноставније честитке и одговори на њих (Нова година, Божић); - упути једноставније честитке (Нова година, Божић); - разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, наведе најуобичајеније активности које се односе на прославе празника (Нова година, Божић); - учествује у предлагању садржаја и начина рада;</p>					
<p>5. Живот деце и омладине; Временско искуство и доживљај времена;</p> <p>7</p>	<p>-императив -питања са who, what -глагол to be -личне заменице -присвојни придеве -The Present</p>	<p>- разуме једноставнија упутства, налоге и упозорења и реагује на њих; - саопшти једноставнија</p>					

	Continuous Tense	<p>упутства, налоге и упозорења уз одговарајуће образложење;</p> <p>-разуме једноставније исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>-тражи и даје једноставнија обавештења која се односе на припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;</p> <p>-разуме једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости;</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;</p> <p>-опише радње и способности у садашњости користећи</p>					
--	---------------------	---	--	--	--	--	--

		једноставнија језичка средства -учествује у предлагању садржаја и начина рада;					
6. Лични идентитет; Живи свет; Здравље и хигијена; 8	-делови лица -придеви за описивање -глагол to be за давање описа -глагол to have за давање описа -личне заменице -глагол to be -угрожене животиње -рециклажа -болести -упитне речи	- именује бића, предмете и места из непосредног окружења - разуме једноставније описе бића, предмета и места; - опише бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; -размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; -учествује у предлагању садржаја и начина рада;					
7. Исхрана и гастрономске	-храна -изражавање	- именује бића, предмете и места из непосредног					

<p>навике; Васкрс</p>	<p>8</p>	<p>допадања/недопа- дања -Васкрс -глагол to be -глагол like -егзистенцијалн о There is/are -конструкција I'd like...</p>	<p>окужења (храна);</p> <p>- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама и реагује на њих;</p> <p>- изрази основне потребе једноставнијим језичким средствима;</p> <p>- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадањ а и реагује на њих;</p> <p>-изражава допадање/недопадањ е уз најједноставније образложење;</p> <p>-тражи најједноствније образложење допадања/недопадањ а;</p> <p>- разуме једноставније честитке и одговори на њих (Васкрс);</p> <p>- упути једноставније честитке (Васкрс);</p>					
---------------------------	----------	--	--	--	--	--	--	--

		<p>-разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, наведе најуобичајеније активности које се односе на прославе празника (Васкрс);</p> <p>-учествује у предлагању садржаја и начина рада;</p>					
<p>8. Мода и облачење 8</p>		<p>-именује бића, предмете и места из непосредног икружења;</p> <p>-разуме једноставније описе бића, предмета и места;</p> <p>-описује бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих реченица;</p> <p>-разуме и саопшти једноставне исказе које се односе на хронолошко време;</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну</p>					

		<p>ситуацију;</p> <p>-разуме и саопшти једноставније исказе које се односе на бројеве, количине и цене;</p> <p>-разуме једноставније текстове у којима се опсују радње у садашњости;</p> <p>-размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;</p> <p>-учествује у предлагању садржаја и начина рада;</p>					
<p>9. Становање</p> <p>7</p>		<p>-именује бића, предмете и места из непосредног икружења;</p> <p>-разуме једноставнија обавештења о положају у простору и реагује на њих;</p> <p>-тражи и пружи</p>					

		<p>јеноставнија обавештења о положају у простору;</p> <p>-разуме позив на заједничку активност и реагује на одговарајући начин;</p> <p>-упути позив на заједничку активност;</p> <p>-учествује у предлагању садржаја и начина рада;</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик, Математика, Музичка култура, Ликовна култура, Природа и друштво, Верска настава

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Српски језик – кроз граматичке садржаје (једнина и множина; личне заменице; придеви, писање великог слова)

Математика - бројеви до 100, редни бројеви до 30

Музичка култура – песмице

Ликовна култура - цртање и бојење

Природа и друштво – учтиво понашање, породица, живи свет, одевање, становање, рођендан, Нова година, исхрана, заштита животне средине, рециклажа

Верска настава – Божић, Васкрс

<p>Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам</p>	<p>Ученици усвајају страни језик на сличан начин на који се усваја матерњи језик - енглески језик користе искључиво у комуникацији и у ситуацијама које су блиске њиховим интересовањима.</p> <p>- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње;</p> <p>- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;</p> <p>- настава се заснива и на социјалној интеракцији;</p> <p>- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.</p>
--	---

Најефикасније методе и облици рада	Дијалoшка, илустративна, текстуална Индивидуални, групни, рад у пару
Избор наставних средстава	- наставни материјали из уџбеника су један од извора активности и они су праћени употребом додатних аутентичних материјала;
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	_/_

Активности и стратегије за мотивисање ученика	<p>-динамично смењивање тактивности које не би требало да трају дуже од 15 минута;</p> <p>-слушање и реаговање на упутства наставника на енглеском језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, напиши, пронађи, нацртај,</p> <p>исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.);</p> <p>-рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>-мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.):</p> <p>-вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.);</p> <p>-игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање);</p> <p>-класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...);</p>
---	--

	<p>-решавање "текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти;</p> <p>- "превођење" исказа у гест и геста у исказ;</p> <p>-заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације);</p>
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	До краја првог полугодишта реализовати у потпуности четврту тему.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	<p>Праћење напредовања ученика се врши континуирано, на сваком часу.</p> <p>После сваке теме напредовање се формулише кроз формативну оцену.</p> <p>Као саставни део праћења напредовања планирани су иницијални, полугодишњи и годишњи тестови.</p>

				Прати се напредак у остваривању прописаних исхода и активности.	
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног/					
процеса	ФОНД ЧАСОВА		ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:	ОБРАДА	21
	Недељно:	1		ОСТАЛО	15
	Годишње:	36		СВЕГА	36

ВЕРСКА НАСТАВА

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

САДРЖАЈ ПРОГРАМА ПО ТЕМАМА

Р. бр.	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ТИП ЧАСА		
		ОБРАДА	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ	УКУПНО
1.	Црква је наш избор	6	3	9

2.	Христос нас све зове	5	3	8
3.	Диван је Бог у светима својима	4	3	7
4.	Значај врлинског живота	4	3	7
5.	Са нама је Бог	2	3	5

Циљеви и задаци предмета:

Циљеви и задаци Верске наставе усмерени су на целовит духовни, морални и личностни развој ученика, кроз упознавање са основама православне вере, хришћанским вредностима, животом Цркве и подстицање на активно учествовање у богослужбеном животу Цркве.

У четвртом разреду примарни циљеви и задаци Верске наставе су:

- пружити ученицима неопходно знање да постојање света има свој циљ – да постане Црква;
- развијање свести код ученика да је све створено да постоји у заједници са Богом;
- развијање свести код ученика да смо у Цркви позвани на живот у заједници;
- указати ученицима на значај вере за остварење заједнице са Богом;
- омогућити ученицима да се упознају са новозаветним сведочанствима о Христу и апостолима;
- указати ученицима да је Литургија заједница свих светих са Богом;
- омогућити ученицима да схвате грех као промашај циља;
- омогућити ученицима да разумеју шта су врлине;
- пружити ученицима могућност да примете да они управљају својом вољом и праве личне изборе;
- пружити ученицима могућност да разумеју да је Црква икона Царства Божијег и да смо са Богом у најприснијој заједници на Светој Литургији;
- омогућити ученицима да уоче разлику између иконе и неке друге уметничке слике или фотографије;
- мотивисати ученике за активно учешће у богослужбеном животу Цркве.

Компетенције које развија:

Верска настава развија бројне компетенције код ученика, које обухватају духовни, морални, интелектуални и социјални развој личности.

Међу најважнијим компетенцијама су:

- развијање духовног и верског идентитета;
- усвајање хришћанских моралних вредности и врлина;
- неговање љубави, поштовања, праштања и солидарности;
- развијање одговорног односа према себи, другима и свету;
- оспособљавање за дијалог, толеранцију, и уважавање различитости;
- разумевање значаја Цркве као заједнице;
- развијање критичког и самосталног мишљења;
- стицање знања о Светом Писму, богослужењу, црквеној историји и православној традицији;
- неговање националне и културне баштине;
- развијање способности за сарадњу и живот у заједници...

Тема	Бр. часова	Наставни садржаји	Корелација	Исходи
				По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
Црква је наш избор	9	- упознавање са садржајима програма и начином рада - прича „Недостајати“ (за заједницу као основ живота) Телехтон - песма Св. владике Николаја „Заједничарење са небом“ - одабрани одељци из књиге „Из Ја града у Ти град“ - одломак из песме „Зимска идила“ В.	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	- кроз дружење са Богом и светима развије осећај припадности заједници и разуме да је заједница основ живота - схвати да је Црква слободан избор сваког човека да живи у јединству са Светом Тројицом - препозна да је Црква циљ стварања света и да се свет најбоље остварује кроз заједницу са Богом - разуме поруку приче „Из ја града у ти град“

		Илића		
Христос нас све зове	8	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођена и препричана новозаветна прича о Христовом позиву апостола - новозаветна прича о апостолу Петру када тоне - о делима Апостола - „Мали принц“ Егзипери (одломци) - песма „Звезда се засја“ 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да Христос позив апостоле и све људе у заједницу, те схвати да је вера основ те заједнице - препозна важност поверења кроз пример апостола који позивају свет да следи Христа - усвоји поруку да човек истину само срцем јасно види, повезујући поуке из „Малог принца“ са хришћанским вредностима - доживи радост Божића кроз учење празничних песама и разумевање празника као дела система спасења
Диван је Бог у светима својим	7	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођена и препричана нека житија светих - приче из живота Св. Саве - приповест о Св. Сави, његовим делима и подвизима - одломак из књиге Михајла Пупина „Са пашњака до научењака“ (одломак у коме се говори о нашој вери и Св. Сави) - прича о Закхеју (прилагођена и препричана) - празник Сретење Господње - Св. владика Николај, одломак из „Небеске Литургије“ 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - препозна светитеље као живе сведоке Божије љубави и разуме њихову улогу у вођењу народа ка вечном животу - схвата значај Светог Саве као путоводитеља и пример хришћанског живота кроз служење другима - разуме жељу за сусретом са Христом кроз пример Закхеја и догађај Сретења Господњег - доживи Литургију као заједничко путовање свих светих и верног народа ка заједници са Богом

Значај врлинског живота	7	<ul style="list-style-type: none"> - грех као промашај циља - последице пада у грех - обрада одабраних поглавља из књиге „Из Ти града у Небески град“ - Поуке светих, Григорије С. Петров - Васкршња прича дарови доброг мудраца Христу Спаситељу „Четврти мудрац“ - Свети Спиридон (прича о смирењу“ - Свети Василије Острошки (прича „Свечев лијек“) - Поуке владике Николаја - Свети Јустин Ћелијски („Срна у изгубљеном рају“ одломак из казивања белих срна) 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да је грех промашај циља и да хришћанин кроз пут ка светости тежи непрестаном усавршавању - схвата да пут ка вечности подразумева превазилажење последица пада у грех, тежећи ка Небеском граду - препозна кључне хришћанске врлине као неопходне кораке на путу ка заједници са Богом - усвоји поуке светих као смернице за врлински живот и разуме значај њиховог примера у свакодневном понашању
Са нама је Бог	5	<ul style="list-style-type: none"> - Педесетница - рођендан Цркве - Молитва Царе небески - Кроз одломке из јеванђелских текстова, допуњене фотографијама фресака, приказати домострој спасења 	српски језик, музичка култура, ликовна култура, свет око нас, грађанско васпитање	<ul style="list-style-type: none"> препозна празнике Васкрсења и Педесетнице као кључне догађаје радости и силаска Светог Духа, уз молитву „Царе небески“ - разуме да је Црква икона Царства Божијег, односно видљива слика будућег вечног живота - препозна црквену уметност као одсјај лепоте и светлости Царства Божијег у нашем свету - повеже све научене појмове о Цркви и уметности у целовит систем православног поглед на свет

Кључни појмови садржаја: Слобода, Заједница, Света Тројица, Апостоли, Вера, Светитељи, Свети Сава, Пут ка вечности, Грех, Усавршавање, Врлине, Божић, Васкрс, Педесетница, Црквена уметност...

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ПРЕДМЕТ:Грађанско васпитање РАЗРЕД:ЧЕТВРТИ ФОНД ЧАСОВА:36

Циљ изборног предмета Грађанско васпитање је да се код ученика подстиче развој личности и социалног сазнања. Ученици треба да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде аутономну, одговорну и креативну личност одговорну за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	Међупредметне компетенције
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други на планети	8	Планета Земља припада свима који на њој живе	Српски језик, ликовна	- разликује примере	Компетенција за рад са подацима и

Земљи		<p>Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – <i>Мисли глобално делуј локално.</i></p> <p>Право на здраву животну средину Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој животној средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине.</p>	култура, физичко и здравствено васпитање, природа и друштво	<p>одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса; - образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; - аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; - наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и 	<p>информацијама ; - Ученици слушају, уче, прикупљају информације и анализирају их. Одговорно учешће у друштву; - Учећи садржаје на часовима грађанског васпитања, ученици развијају свест и навике за одговорно понашање у заједници. Комуникација; - Током рада, ученици размењују идеје, постављају питања и заједнички решавају проблеме, што унапређује њихове вештине комуникације и сарадње. Сарадња и рад у групи; - Ученици уче да помажу једни другима, деле задатке и заједно решавају задатке, што је унапређује њихове вештине тимског рада и међусобне подршке. Естетска компетенција Ученици развијају креативност и естетско изражавање кроз практичан рад. Предузимљивост и оријентација ка -предузетништву;</p>
<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Култура и традиција</p>	10	<p>Култура и традиција Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. Културни идентитет Неговање традиције и</p>	Српски језик, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање, природа и друштво		

		<p>културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других.</p> <p>Мултикултуралност и интеркултуралност</p> <p>Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима.</p> <p>Избеглице и мигранти</p> <p>Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет.</p> <p>Сусретање култура</p> <p>Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.</p>		<p>поштовање за друге културе и традиције;</p> <p>- образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу;</p>	<p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Одговоран однос према околини</p>
<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p> <p>Прекомерна потрошња</p>	10	<p>Потрошачко друштво</p> <p>Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада.</p> <p>Притисак произвођача – нови модели новог модела.</p> <p>Деца – омиљена циљна</p>	Српски језик, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање, природа и друштво		

		група произвођача. Медији и потрошачка култура Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. Права потрошача Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права			
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Еколошка акција	8	Планирање и извођење еколошке акције Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.			

Начин и поступци остваривања програма (дидактичко-методичко упутство)

У процесу планирања наставе и учења наставник се руководи, превасходно, исходима које ученици треба да достигну. Приликом избора активности, како наставника тако и ученика, треба имати у виду да се свака од њих може вишеструко искористити. На пример, у оквиру скоро свих активности на различитим садржајима могућ је допринос достизању исхода који се односе на комуникацију, осетљивост за различитост, сарадњу, поштовање правила, доношење одлука. То значи, да за такве исходе нису потребни посебни садржаји, активности

и часови. Њихово достизање одвија се постепено, спонтано и то не само кроз избор садржаја већ и кроз избор одговарајућих начина рада. Достизање исхода захтева примену различитих интерактивних облика рада као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника. Наставници су у прилици да бирају: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције, као и да сами осмисле неке друге активности. Радионице треба да започињу причом која је блиска искуству ученика, а садржи неку врсту заплета (моралну дилему или сукоб потреба и/или вредности), као повод за дискусију у пару или у мањој групи, а завршава разменом у целој групи. Циљ је да се пружи могућност сваком ученику да преиспита своје мишљење и деловање због појаве конфликта између његове тачке гледишта и тачке гледишта која је различита од његове. Зато се може рећи да активности на часу треба тако да теку да обезбеде искуствено учење, тј. уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи, а не преношење готових знања, туђих увида или готових предлога. Добро је да постоји игровни контекст који помаже ученицима да се опусте и ослободе, да пробају различите видове изражавања и симболизације унутрашњих искустава и да кроз игру истражују разноврсна, дивергентна решења за проблеме са којима се суочавају. С обзиром на узраст ученика добро је у току часа комбиновати различите активности и осмислити такву динамику рада којом се одржава њихова пажња и мотивација за учествовање. За остваривање програма и дефинисаних исхода врло је важна улога наставника. Он је модел који својим понашањем и начином на који организује рад у групи доприноси стварању демократске атмосфере која је погодна за размену и аргументовање идеја и мишљења међу ученицима. Он је тај који даје повратну информацију и подстиче ученике на разумевање односа у групи, подржава ученике када им је тешко да се изразе, помаже им у избору правих речи. Подстицајним питањима може да наведе ученике да сагледају ситуацију из друге перспективе, што је озбиљан захтев за ученике четвртог разреда, који су још у извесној мери (мада мање него пре) фокусирани на сопствене потребе, мисли, осећања

Облици, методе, средства, начин рада

Основа учења заснива се на социјалној интеракцији и улога предавача (водитеља) је организатор размена међу децом које ће представљати подстицај за развој њиховог социјалног сазнања, самосвести, моралног и критичког мишљења. Најважнији задатак водитеља је да укаже да је свака лична експресија подједнако драгоцене и да омогући ученицима да формирају позитивну слику о себи, да стекну самопоуздање, и да осете да кроз процес размене са другима обогаћују своју личност.

Рад се одвија у виду интерактивних радионица са фокусом на симболичком изражавању и размени у круг. Битне методичке одреднице образовно-васпитног рада су искуствено учење и игровни контекст.

Од облика рада нарочито су заступљени: рад у пару, рад у групи, размена у великој групи-одељењу, рад целог разреда и индивидуални рад.

Прилагођавање програма

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализације), односно доноси индивидуални образовни план.

Начин провере остварености исхода

У току рада вршиће се процена остварених исхода на основу континуираних запажања о начину ангажовања ученика у току наставе као и препорука за даље напредовање. Успех ученика оцењује се описно, на крају школске године изводи се закључна оцена – веома успешан, успешан. Критеријуми за оцењивање су: редовност у похађању наставе, заинтересованост, постигнућа, активно укључивање у процес наставе. Ученици ће на скоро сваком часу вршити вредновање наставног процеса – евалуација листићима на три нивоа (јакко ми се свидело – онако – није ми се свидело)

ПРИРОДА И ДРУШТВО

ПРЕДМЕТ:ПРИРОДА И ДРУШТВО

РАЗРЕД:ЧЕТВРТИ ФОНД ЧАСОВА:72

Циљ наставе и учења предмета Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
------	-------------	-------------------	------------	--------	--

<p>Природне и друштвене одлике Србије</p>	<p>18</p>	<p>Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде разноврсност биљног и животињског света).</p>	<p>Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика</p>	<p>– одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у</p>	<p>Тема <i>Природне и друштвене одлике Србије</i> бави се распрострањеношћу природних и друштвених објеката и процеса у простору као и њиховом међузависношћу. У претходним разредима ученици су овладали основним појмовима који се односе на природне објекте (рељеф, воде) и друштвене објекте (становништво, насеља, привредне делатности). Циљ наведене теме је да ученик примени усвојену појмовну апаратуру на изучавање садржаја у оквиру територије Републике Србије. За достизање исхода који се односи на одређивање положаја и границе Србије, положаја главног града и већих насеља на географској карти Србије, кључно је да ученик на географској карти сагледа простирање територије Републике Србије, да се упозна са основним садржајима који окружују њену територију (суседне државе, међународне реке, итд.), као и да разуме појам и функцију границе, којом</p>
--	-----------	--	---	---	--

				<p>свету;</p> <p>– у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;</p> <p>– пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних);</p> <p>– повеже резултате рада са уложеним трудом;</p> <p>– сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>– учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих</p>	<p>је дефинисана територија Републике Србије. За достизање исхода из ове теме неопходно је да ученик изврши класификацију природних објеката(облици рељефа – планине, низије, котлине и водни објекти – реке, језера, извори), именује их и позиционира на територији Србије.</p> <p>Методички приступ географској карти треба да се креће у правцу третирања карте као извора информација о Републици Србији, а не да карта буде „место” на коме ученици само показују задате географске појмове. Код ученика је важно да се развије осећај о потреби очувања и заштите појединих репрезентативних природних објеката. У оквиру друштвених објеката, примарно је да се упозна са бројем становника који живи на територији Србије као и са етничком структуром. За ученика је важно да спозна негативну динамику промене броја становника</p>
--	--	--	--	---	--

					<p>као и узроке који су довели до тога (негативан природни прираштај, исељавање, итд.). У погледу распореда становништва, важно је размотрити просторну поларизацију на релацији село – град и низијски – брдскопланински простори. За достизање исхода ове теме неопходно је указати на међузависност одређених природних објеката и процеса и човека. Та релација може бити позитивна, али и негативна. Пример позитивне интеракције је када одређени природни садржаји стимулишу развој одређених привредних делатности (пољопривреда и плодно низијско земљиште поред река) или позиционирање насеља на одређеној територији. Негативни природни процеси такође утичу, тако што доводе до неповољних последица на одређеним површинама. Као пример могу се узети простори који су изложени плављењу река и слично. Унутар ове теме, важно је</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>подстицати ученике да уоче узајамна права и обавезе државе и грађана, као и да их препознају у правилима која регулишу односе у држави и обезбеђују једнака права свих њених грађана.</p> <p>Природни ресурси Србије (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, биолошки диверзитет) разматрају се у контексту њихове одрживе употребе која треба да обезбеди здрав живот ученика и будућих генерација. У том смислу, ученике је потребно подстицати да узму учешће у локалним акцијама заштите животне средине. Проблематика одрживог развоја третира се и кроз анализу декларација производа које ученици уобичајено користе, са циљем промовисања коришћења локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћења обновљивих природних ресурса. Пуно разумевање</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>концеп- та одрживог развоја могуће је тек на каснијем узрасту ученика, али је потребно да се континуирано развија, и то не само на нивоу знања, већ првенствено на нивоу развијања вредности, ставова и навика. На тај начин се утиче на развој ставова важних за опстанак и будућност</p>
<p>Човек – природно и друштвено биће</p>	16	<p>Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.</p>	<p>Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика</p>	<p>– повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним</p>	<p>Тема <i>Човек део природе</i>, односно исходи учења и препоручени садржаји унутар ове теме, наставља континуитет упознавања ученика са људским телом, али и увођење нових димензија у разматрању човека. У том смислу, садржаји о човеку се разматрају кроз три димензије: – <i>Човек – природно, друштвено и свесно биће</i>. Користећи сазнања стечена у претходним разредима о човеку, та сазнања се сада разматрају као дуализам природног и свесног друштвеног бића, уз развијање одговорног односа коју свако људско биће има према самом себи,</p>

				<p>трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.</p>	<p>другим људима и окружењу. У том смислу потребно је организовати активности које подржавају суживот кроз:уважавање различитости, толеранцију, хуманост, солидарност, емпатију...</p> <p>– <i>Промене у пубертету</i> – физичке и промене у понашању.Акценат је на упознавању ученика четвртог разреда са основним физичким променама које могу уочити на сопственом телу и одговорном односу према сопственом здрављу. Ученици треба да схвате да су и промене у њиховом и понашању њихових вршњака такође последица пубертета, али да ове промене не могу да буду изговор за непримерено понашање према другима.</p> <p>– Дигитална безбедност је нови аспекти безбедносне културе који се уводи у четвртом разреду. Ова проблематика има две димензије. Прва се односи на количину времена које ученици проводе користећи дигиталне технологије (често науштрб физичке</p>
--	--	--	--	--	--

					активности, учења, дружења), односно на оспособљавању ученика да планирају своје активности и време проведено уз ИКТ, узимајући у обзир последице које прекомерно коришћење информационо-комуникационих технологија може да донесе, како на физичко здравље, тако и на односе са другима. Друга димензија односи се на безбедносне претње у дигиталном окружењу, односно на суочавање ученика са непримереним садржајима на интернету и адекватно реаговање (како и од кога ученик може да затражи помоћ).
Прошлост Србије	15	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош;	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика	– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате	Преко исхода учења и садржаја теме <i>Прошлост Србије</i> омогућује се сналажење ученика у времену и простору. Проналажењем информација из различитих историјских извора (писаних, материјалних или усмених) сагледавају се поједини догађаји и

		<p>култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора).</p> <p>Настанак и развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак – узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота).</p> <p>Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота)</p>		<p>истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.);</p> <p>– пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних);</p> <p>– повеже резултате рада са уложеним трудом;</p> <p>– сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>– учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих</p>	<p>личности из прошлости и одређује се њихов редослед, првенствено помоћу ленте времена. Помоћу ленте времена прати се развој државе Србије само у најелементарнијим контурама (јачање, слабљење, нестајање, оживљавање модерне српске државе...), без оптерећивања ученика непотребном фактографијом. У том смислу предлаже се учитељима да примењују наративни приступ у приближавању прошлости ученицима, јер је форма приче блиска ученицима овог узраста. Ради добијања што објективније слике протеклих збивања морају се сагледати и околности – контекст догађања. На овај начин омогућује се ученицима да стекну комплексну слику времена у коме се радња (догађај) дешава, увиде узрочно-последичне везе праћених збивања из протеклих времена и то је пут ка поступном схватању развоја одређених</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>друштвених збивања. У оквиру ове теме потребно је посебну пажњу обратити на начин живота људи кроз истраживање ученицима блиских и релевантних тема из свакодневног живота (на пример, занимања људи у крају, насеља, одевање, празници и сл.) уз стално поређење начина живота у прошлости са садашњошћу (као ученицима блиске__и познате). Није потребно да се истраже сви наведени аспекти свакодневног живота, него они за које су ученици највише заинтересовани и за које постоје доступни историјски извори примерени ученицима овог узраста. Однос прошлости и садашњости не треба сагледати само кроз уочавање сличности и разлика међу њима, већ и кроз уочавање (остатака) прошлости у садашњости,односно у свакодневном животу (називи улица, споменици, храна и сл.). Податке прикупљене малим историјским истраживањима ученик</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>може да представи на неки од начина које одабере (усмено, помоћу ленте времена, породичног стабла, презентације, постера...). Такође, ученике треба стављати у ситуације да користе до сада усвојене временске одреднице (посебно годину, деценију и век) приликом описивања догађаја из прошлости, с тим што је пожељно двоструко „мерити” време – у том веку/те године, односно пре толико векова/година (Први српски устанак десио се почетком 19. века, односно пре нешто више од два века).</p> <p>Приликом изучавања природних и друштвених феномена нужно је и даље примењивати истраживачки приступ и оспособљавати ученике за различите начине прикупљања података о окружењу, њихову анализу, сврставање у групе и категорије по различитим карактеристикама, вођење белешки и закључивање. Учествовање у једноставним огледима/ експериментима који се</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>реализују на основу упутства – индивидуално, у пару или групи, кроз повезивање резултата огледа/експеримента са објашњењем или закључком. У четвртом разреду се посебна пажња обраћа на различите начине бележења и каснијег презентовања резултата истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.)</p>
Материјали	8	<p>Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност</p>	<p>Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Математика</p>	<p>– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере</p>	<p>Исходи учења и садржаји који се односе на <i>Материјале</i> фокусирани су на уочавање магнетних и електричних промена материјала које, за разлику од прва три разреда, нису чулима тако непосредно доступне. Уводе се магнетна и електрична својства материјала, с тим што треба имати у виду да је разумевање суштине ових појава захтевно за ученике овог узраста. Због тога се треба задржати на појавним облицима магнетизма и електрицитетa у природи, свакодневном животу, кроз огледе или</p>

		<p>намагнетисавања тела и својства које тада испољавају).</p> <p>Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале).</p> <p>Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања.</p> <p>Опасност и заштита од пожара</p>		<p>превенције и заштите од пожара;</p> <p>– пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних);</p> <p>– повеже резултате рада са уложеним трудом;</p> <p>– сарађује са другима у групи на заједничким активностима;</p> <p>– учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.</p>	<p>експерименте. Испитивање електричне проводљивости материјала реализује се помоћу једноставног струјног кола са батеријом и сијалицом, путем којег ученици стичу прву слику о току електричне струје, деловима струјног кола (извор, проводник, потрошач електричне струје), као и о разлозима због којих се струјни каблови праве од метала, а облажу пластиком и/или гумом (проводници/изолатори електричне струје).</p> <p>Разумевање електричне проводљивости материјала представља основу за разумевање безбедносних ризика коришћења електричне струје, на примерима руковања електричним апаратима у домаћинству. Сагоревање као неповратна промена материјала сада се разматра кроз истраживање ваздуха –кисеоника као чиниоца сагоревања. Ради лакшег разумевања ове чињенице, препоручује се извођење демонстрационих</p>
--	--	--	--	--	---

					огледе са свећом и (поклопљеном) чашом. Ова проблематика и огледи повезани са њом представљају добар увод у разумевање фактора који доводе до пожара, превенције и заштите од пожара. Када су превенција и заштита у питању, значајно би било ученике упознати са последицама претераног излагања сунцу и могућим мерама заштите. Осим наведеног, ученици истражују различите смеше из окружења (течности, храна, земљиште, ваздух) и практикују различите начине раздвајања састојака тих смеша (просејавање, одливање, цеђење, испаравање).
--	--	--	--	--	---

СТАНДАРДИ:

У области **Природне и друштвене одлике Србије:**

1ПД.1.6.1. Зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД.1.6.3. Зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво.

1ПД.1.2.2. Зна употребну вредност природних ресурса.

1ПД.1.2.3. Разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе.

1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе;

1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса;

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса;

1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити.

1ПД.2.4.4. Уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода.

1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини

1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији

1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи

1ПД.3.4.1. Уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова.

1ПД.3.5.1. Разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима.

1ПД.3.5.2. Разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују.

У области **Човек –природно и друштвено биће:**

1ПД.1.5.4. Зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите.

1ПД.1.5.5. Зна поступке за очување и унапређивање људског здравља.

У области **Прошлост Србије:**

1ПД.1.4.4. Зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век.

1ПД.2.4.5. Уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена.

1ПД.1.6.4. Зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости.

1ПД.1.6.5. Зна основне информације о начину живота људи у прошлости.

1ПД.1.6.6. Зна шта су историјски извори и именује их.

1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности

1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад

1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода

1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч

1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава

У области **Материјали** :

1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта

1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала

1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке

1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност

1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу

1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздух

1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање;

1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава;

1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису;

1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу;

1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала;

1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција за целоживотно учење – ученици повезују и примењују знања о Србији, њеним природним и друштвеним карактеристикама;разумевање историјских процеса, узрочно- последичних веза и њиховог утицаја на савремени живот.

Дигитална компетенција – истраживање информација о Србији путем дигиталних извора (карте, видео-записи, интерактивни садржаји).

Комуникација – описивање природних и друштвених карактеристика Србије, учествовање у дискусијама и излагањима.

Рад с подацима и информацијама – анализа карти, графикана, табела о природним и друштвеним Србије.

Одговорно учешће у демократском друштву ;– разумевање безбедносних ознака,

– разумевање права и обавеза грађана Србије, значаја демократије и интеркултуралност и заштите од пожара и одговорности у домаћинству и заједници.

Естетичка компетенција и компетенција за културну свест и изражавање

– упознавање са симболима Србије (грб, застава, химна), културним наслеђем, националним парковима.

Компетенција за рад са другима – тимски рад у пројектним задацима, групним истраживањима о природним и друштвеним ресурсима Србије.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – повезивање привредних делатности и природних ресурса, одрживо коришћење природних богатстава; промишљена употреба енергије и ресурса, проналажење практичних решења за уштеду електричне енергије

Компетенција за одговоран однос према околини – разумевање значаја заштите угрожених врста, природних ресурса и одрживог развоја, свест о

значају рационалне потрошње електричне енергије, безбедног руковања уређајима и заштите од пожара

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: IV

ФОНД ЧАСОВА: 72

ЦИЉ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
КОМПОЗИЦИЈА	28	Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	Музичка култура, Математика Природа и друштво, српски језик	-поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; - користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад;	Редослед реализације тема: 1.Тачка – линија –простор 2.Значење линија 3.Површина – простор 4.Простор 5.Скулптуре 6.Облик 7.Слободни облици 8.Компоновање облика 9.Боје 10.Контраст боја 11.Сликарске технике – акварел 12.Темпера 13.Гваш 14.Пастел 15.Колаж 16.Деколаж 17.Асамблаж 18.Фротаж КОМПОЗИЦИЈА Појмове из теорије обликовања које су ученици до четвртог разреда упознавали кроз ликовни рад потребно је једноставно објаснити. Композиција је

					<p>ликовна целина коју је створио човек. Свака целина се састоји из делова (елемената). Основни елементи композиције (ликовни елементи) су облик, линија, боја, текстура и светлина (валер). У природи можемо видети пределе и појаве које доживљавамо као композиције и елементе композиције (а који то нису).</p> <p>Организација композиције се и даље учи постепено. Ученици могу прво да креирају једноставну композицију распоређујући на папиру (или у апликативном програму за цртање) правилне (или правилне и неправилне) облике према замишљеној линији – хоризонталној,</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>вертикалној или дијагоналној (елементи се могу распоређивати и другачије, али није пожељно ширити садржаје).</p> <p>Затим се постепено задају сложенији задаци који омогућавају да ученик размишља и да сам планира распоред елемената којим би ефикасно изразио своју замисао.</p> <p>До краја разреда ученици треба да испробају традиционалне технике које нису користили у претходним разредима. И даље се користе материјали за рециклажу (материјал за рециклажу се не купује само да би се користио на часовима Ликовне културе).</p> <p>Ученицима је потребно указати на озбиљно загађење планете пластиком и упутити их да избегавају производе у</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>амбалажи која се тешко разграђује и рециклира. Задаци обједињују активности ученика: развијање креативних идеја, организацију композиције и истраживање изражајних могућности материјала и техника</p>
СПОРАЗУМЕВАЊЕ	2	<p>Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми Споразумевање сликом.</p>	<p>Музичка култура, Природа и друштво</p>	<p>– тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела;</p>	<p>Редослед реализације тема: 1. Сlike и речи 2. Печат Предлози који се односе на хералдику и пиктограме остварују се на интегрисаним часовима предмета Ликовна култура и Природа и друштво. Ученицима је потребно кратко објаснити значење и порекло симбола на грбу Србије. Потребно је да науче да читају знаке упозорења (општа</p>

					<p> опасност, високи напон, отров, опасност од пожара, клизав терен, ломљиво...), забране (забрањено фотографисање, забрањен прилаз, забрањено коришћење мобилних телефона, забрањено увођење кућних љубимаца...) и обавештења (школа, излаз, место у превозу резервисано за инвалиде или труднице, стаза за бицикле, дечје игралиште...). Предлози који се односе на споразумевање сликом (у најширем значењу) не везују се за теоријске садржаје, већ за изражавање (емоција, маште, позитивних порука, доживљаја...). Важно је да ученици разумеју да се сликом могу саопштити различите информације, </p>
--	--	--	--	--	--

					исто као и текстом. Наставник у току године поставља разноврсне захтеве
НАСЛЕЂЕ	6	Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	Музичка култура, Природа и друштво	-разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;	Редослед реализације тема: 1.Споменици природе у Србији 2.Споменици културе у Србији 3.Познати уметници и њихова дела Предлози који се односе на споменике природе и споменике културе у нашој земљи остварују се на интегрисаним часовима Ликовне културе и Природе и друштва. Ови часови могу да се допуне прављењем плаката или дигиталне збирке фотографија најлепших предела у земљи и најзначајнијих споменика. Уметничка дела имају

					<p>функцију илустровања појмова који се објашњавају, а користе се и као подстицај (мотивација) за стваралачки рад. Међутим, потребно је и да ученици сазнају нешто више о одабраним уметницима (када су живели, како су изгледали, по чему су познати, где се чувају њихова најпознатија дела...).</p>
СЦЕНА	6	<p>Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.</p>	<p>Музичка култура, Природа и друштво</p>	<p>--учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити</p>	<p>Наставник једноставно објашњава појмове, иако објашњења неће бити потпуна. Сцена је простор где се одржавају представе, концерти, снимају филмови и ТВ програм (емисије, серије, рекламе, музички спотови...). Сценографија</p>

					<p>је дизајн сцене. Сценограф је уметник који смишља изглед сцене. Сцена може да се постави на отвореном или у затвореном простору (наставник може да разговара са ученицима о томе како се бирају локације, шта може да буде важно за постављање сцене на отвореном). Ученици треба да добију елементарне информације о фазама рада. Сценограф прво сарађује са режисером и упознаје се са делом које се изводи. Затим израђује нацрте за сцену и сарађује са дизајнером светла, костимографом, мултимедијалним уметницима, тимовима који израђују кулисе,</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>реквизите, маске, перике, шминку...</p> <p>Најважније што ученици треба да сазнају је да се сценографија креира тимски, да је за рад неопходно знање о елементима композиције и компоновању, да често нема довољно средстава да се сцена обликује како је замишљено. Тада је неопходно да чланови тима/тимова испоље креативност и да обликују сцену користећи материјале који су им доступни, да заједно осмисле како ће направити неки елемент сцене или специјални ефекат. Специјални ефекти могу бити механички (на пример, вештачки дим, магла, снег...) и креирани дигиталном технологијом. Практични рад се планира као пројекат или</p>
--	--	--	--	--	--

					радионица. Циљ учења је развијање креативних идеја и вештине сарадње
--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ ЗА ОСНОВНИ НИВО:

- разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.1.
- изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.2.
- описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.1.3. и ЛК.1.2.3.
- описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.1.
- зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.2.
- познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.1.3.3.
- зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу ЛК.1.3.4.

СТАНДАРДИ ЗА СРЕДЊИ НИВО:

- познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.1.

- одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1.
- изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.2.
- користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.3.
- уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.4.
- анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.1
- описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.2.
- користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.3.
- разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота ЛК.3.3.4.

СТАНДАРДИ ЗА НАПРЕДНИ НИВО:

- познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.1.
- одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1.
- изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.2
- користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.3.

- уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других ЛК.3.2.4
- анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...) ЛК.3.3.1
- описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности ЛК.3.3.2.
- користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности ЛК.3.3.3.
- разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота ЛК.3.3.4.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Естетичка компетенција и компетенција за културну свест и изражавање –разумевање ликовних елемената, уметничких

техника и начина визуелног изражавања. разумевање симболике хералдике, пиктограма и визуелне комуникације.уознавање са природним и

културним наслеђем Србије, развој свести о значају очувања културних и природних добара;разумевање улоге сценографије у различитим уметничким формама (позориште, филм, телевизија) и развој осећаја за простор, композицију и визуелну естетику.

Компетенција за целоживотно учење – развијање креативности, моторичких вештина и разумевања ликовних принципа. истраживање значаја споменика природе и културе, разумевање њихове улоге у историји и култури;истраживање историје и стила сценографије, примена различитих техника и материјала.

Комуникација – визуелно изражавање идеја, осећања и прича кроз различите уметничке технике. интерпретација и преношење информација кроз симболе, знакове и сликовне поруке;изражавање идеја и емоција кроз просторне композиције, развој визуелног језика и сценског приповедања.

Компетенција за рад са другима сарадња у групним пројектима, тимски рад на заједничким ликовним композицијама,сарадња у

истраживачким пројектима о културним и природним знаменитостима Србије;сарадња у тиму при

осмишљавању и креирању сценографије за школске представе или друге пројекте

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – развој креативног мишљења, експериментисање са материјалима и техникама. – развој

идеја за очување и промоцију културних и природних добара, могућности за културни туризам; развој креативности и практичних вештина за креирање

сценографије, што може бити подстицај за будуће професионалне интересе

Компетенција за одговоран однос према околини – употреба рециклираних и природних материјала у уметничком изражавању, разумевање значаја заштите споменика природе и културе, неговање еколошке и културне одговорности

Компетенција за рад с подацима и информацијама

– анализа и тумачење грбова, застава, печата и пиктограма у историјском и савременом контексту. прикупљање, анализа и интерпретација информација о археолошким налазиштима, замковима, манастирима и музејима

Одговорно учешће у демократском друштву – разумевање значаја националних и међународних симбола у културном и друштвеном животу,

развој еколошке и културолошке свести, подстицање одговорности за очување културног и природног наслеђа.

Дигитална компетенција – коришћење дигиталних алата за истраживање и представљање културних и природних споменика (виртуелне туре, презентације, мапе

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

ФОНД ЧАСОВА: 36

ЦИЉ учења Музичке културе је да код ученика развија интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	6	<p>Композиције различитог карактера.</p> <p>Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора).</p> <p>Дела фолклорне традиције српског и других народа.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Музика у служби других медија.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p>	Ликовна култура, Математика Природа и друштво, српски језик	<p>- опише своја осећања у вези са слушањем музике;</p> <p>- препознаје народну и уметничку музику</p> <p>- опише улогу музике у медијима;</p> <p>- разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима;</p> <p>- повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности;</p> <p>- уочи контраст и понављање у музичком делу;</p> <p>- пева и свира по слуху са нотног текста песме различитог садржаја и расположења;</p> <p>- примени изражајне музичке елементе;</p> <p>- осмисли и изведе једноставну ритмичку и</p>	<p>Процес учења базира се на избору најупечатљивијих музичких примера (за слушање или извођење музике), који имају затак да активирају свесну активност, фокусирају пажњу ученика, иницирају процес мишљења и креирају одговарајући емоционални доживљај.</p> <p>Слушање музике је активан психички процес који подразу- мева емоционални доживљај и мисаону активност.</p> <p>Композиције које се слушају својим трајањем и садржајем треба да одговарају опажајним</p>

				<p>мелодијску пратњу; -осмисли музички одговор на музичко питање; -осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; -изабере одговарајући музички садржај(од понуђених)према литерарном садржају</p>	<p>могућностима ученика. Композиција се први пут увекслуша у целини (демонстративно слушање), са унапред постављеним задатком за слушање музике – уочавање извођачког медија: инструментално или вокално (соло, групно) или оркестарско музичирање. Свако следеће слушање (три до четири пута) је фрагментарно, у оквиру кога се издвајају упечатљиве целине и анализирају носећи елементи музичког дела – у случају литерарног садржаја (текстуална анализа), понављања, мелодија, темпо, ритам (аналитичко слушање). Повезујући постепено елементе</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>музичког дела са карактером самог дела, ученик се развија у смеру активног слушања музике, а квалитетном комуникацијом између наставника и ученика долази до постепеног утицаја на развој естетске осетљивости, музичког укуса и интересовања и припремају се услови за развијање естетског процењивања. Ученичка знања из различитих области треба повезати и ставити у функцију разумевања слушаног дела</p>
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	16	<p>Музичке игре (дидактичке). Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху. Певање и свирање песама из нотног текста. Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или</p>	<p>Српски језик, природа и друштво, математика, физичко и здравствено васпитање, ликовна култура</p>	<p>-поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; -коментарише своје и туђе извођење музике; -самостално или уз</p>	<p>У раду са ученицима, наставник треба да обрати пажњу на став тела, правилно дисање и мимику лица. Треба инсистирати</p>

		<p>на другим инструментима. Народни инструменти нашег и других народа. Музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука. Динамика (крешендо, декрешендо). Темпо (Andante, Moderato, Allegro). Боја (различити гласови и инструменти). Трајање (цела нота и пауза, нота четвртине са тачком). Савладавање тонске висине и солмизације у обиму цел-це2 . Тактирање у 3/4 и 4/4 такту. Це-дур лествица. Репетиција, прима и секунда волта</p>		<p>помоћ одраслих користи предности дигитализације; -учествује у школским приредбама и манифестацијама.</p>	<p>на интонативној и ритмичкој усклађености, добром фразирању и одговарајућој динамици. Важно је увек обратити пажњу на дикцију и разумевање садржаја. Уз певање песама ученици могу да се изражавају и једноставнијим кореографијама. Избор песме треба да буде примерен узрасту ученика и њиховим интересовањима (тематика, ритмичка конструкција, форма, артикулација мелодијских скокова, садржај, мелодија и ритам). Вежбе правилног дисања и говорне артикулације треба да претходе обнављању познатих</p>
--	--	--	--	---	--

					<p>песама, које су опет садржајно и/или музички сличне оној коју ће учити. Песме се обрађују у тонском опсегу од ха до це² Це-дур лествицу обрадити након поставке свих тонских висина. Током обраде Це-дур лествице наставну активност усмеравати на уочавање звучности тонског рода и на поступан тонски низ који преовлада улествици (инструктивни пример песме До, нам жели добар дан). Појмове ступањ, степен и полустепен усвојити обрадом песама/инструктивних примера. Свирање се реализује на дечјим и алтернативним инструментима. Избор инструмената</p>
--	--	--	--	--	--

					зависи од музичког садржаја. Примери ритмичке и мелодијске пратње могу бити: – извођење једноставнијих ритмичких аранжмана; – извођење дводелне, троделне и четвороделне мере; – свирање једноставних мелодијских аранжмана у дводелном, троделном и четвороделом такту. Једноставне композиције, дечје песме и модели за певањемогу се користити и као примери за свирање. У извођењу инструменталних аранжмана ученике делити у две
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	3	Једноставна ритмичка и мелодијска пратња. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономотопеје	Српски језик, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање	-поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; коментарише своје и туђе извођење музике;	Дечје музичко стваралаштво подстиче музичку машту, утиче на развој стваралачког мишљења, продубљује

		<p>и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту).</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Креирање мелодије на одабрани текст.</p>		<p>-самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације;</p> <p>-учествује у школским приредбама и манифестацијама.</p>	<p>интересовања итако доприноси квалитетнијем остваривању позитивних исходанаставе. Стваралаштво може бити заступљено кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> – осмишљавање једноставне кореографије; -израду дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала; -стварање једноставне ритмичке и мелодијске пратње; – музичке импровизације; – музичка питања и одговоре; – музичку допуњалку; – компоновање мелодије на задати текст; – одабир познатог музичког садржаја у односу на литерарни. <p>Сви видови музичког стваралаштва реализују се искључиво</p>
--	--	---	--	---	---

					по слуху, без записивања. Пројектна настава се остварује реализацијом пројекта и тим-ским радом ученика. Тема пројекта се састоји од подтема које ученици могу да реализују у тиму, тандему или појединачно.
--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ: Стандарди ученичких постигнућа су дефинисани кроз циљеве и резултате који би требало да буду постигнути на крају овог образовног циклуса.

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ

ОСНОВНИ НИВО:

У области Слушање музике ученик уме да на основу слушања музичких примера именује:

- извођача композиције(солиста,хор,оркестар);
- инструменте који изводе композицију;

-основне музичке жанрове;

СРЕДЊИ НИВО:

-ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената(нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма,темпа,динамике...)

-препозна структуру одређеног музичког жанра;

НАПРЕДНИ НИВО:

-ученик уме да анализира пример који слуша и открије везу опажајних карактеристика са контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора;

-стиче навику слушања озбиљне музике-она прија јер ствара добро,позитивно расположење;

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ

ОСНОВНИ НИВО:

-ученик пева једноставне дечје, народне или популарне композиције на барем једном инструменту;

СРЕДЊИ НИВО:

-пева песме по слуху и солмизацијом;

-свира на дечјим музичким инструментима научене као и друге песме које му се допадају;

НАПРЕДНИ НИВО:

-изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима;

МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО

ОСНОВНИ НИВО:

-ученик уме да направи музичке инструменте користећи предмете из окружења;

-осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела;

-изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима;

СРЕДЊИ НИВО:

Искористи познавање основа музичке писмености за све врсте музичког изражавања(писање ритмичких,мелодијских вежби,компоновање,музичирање)

НАПРЕДНИ НИВО:

-осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте;

-импровизује мелодије на задани текст.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Естетичка компетенција и компетенција за културну свест и изражавање – разумевање и тумачење музичких дела различитог карактера, препознавање и неговање музичке културе.

Комуникација изражавање осећања и идеја кроз музику, разумевање значаја као облика комуникације међукултурама.

Компетенција за рад са другима – учешће у групном музицирању, заједничком певању, свирању и драматизацији.

Компетенција за целоживотно учење – упознавање са музичком терминологијом, развој слуха и ритма, разумевање значаја музике у различитим

културним контекстима.

Дигитална компетенција коришћење дигиталних алата за снимање, обраду и анализу музике.

Компетенција за рад с подацима и информацијама – истраживање музичких жанрова, композитора и музичких традиција народа.

Одговорно учешће у демократском друштву – неговање културне свести кроз упознавање музике сопственог и других народа, развијање

толеранције и разумевања културне разноликости.

Компетенција за одговоран однос према здрављу – разумевање утицаја музике на емоционално и физичко здравље

Физичко и здравствено васпитање

ПРЕДМЕТ: **Физичко и здравствено васпитање**

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

ФОНД ЧАСОВА: 108

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ФИЗИЧКЕ	6	Вежбе за развој снаге са	Математика,	-примени	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

СПОСОБНОСТИ		реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичких способности	српски језик, природа и друштво, дигитални свет	једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држање тела на основу савета наставника; - правилно држи тело;	На свим часовима као и у другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на: – развијање физичких способности које се континуирано реализује у припремној фази часа (део главне фазе часа користи се за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој; методе и облици рада бирају се у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад); – подстицање ученика на самостално вежбање; – правилно држање леђа
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	102.	АТЛЕТИКА Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчком техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој СПОРТСКА ГИМНАСТИКА Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској	Српски језик, музичка култура, природа и друштво, математика	-правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дејчи и	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Учење моторичких вештина остварује се кроз различите активности применом основних дидактичко-методичких принципа и метода рада неопходних за достизање постављених исхода. Моторичке вештине треба да омогуће ученицима сналажење у свакодневним и специфичним животним ситуацијама у којима се очекује њихова примена. Ученицима који имају потешкоће са одређеним моторичким вештинама, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених, или предвежбе. Ученицима који имају потешкоће да

		<p>греди. Проширени садржаји Вежбе на тлу: – летећи колут из места. – састав.</p> <p>ОСНОВЕ ТИМСКИХ , СПОРТСКИХ И ЕЛЕМЕНТАРНИХ ИГАРА</p> <p>Мини–рукомет.</p> <p>Футсал – „мали фудбал”.</p> <p>Основни елементи кошарке и мини-кошарка.</p> <p>Основни елементи одбојке.</p> <p>ПЛЕС И РИТМИКА</p> <p>Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем.</p> <p>Народно коло „Моравац”.</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази</p> <p>ПЛИВАЊЕ</p> <p>Основна обука пливања.</p> <p>Скок на ноге.</p> <p>ПОЛИГОНИ</p> <p>Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима вежбања.</p>		<p>народни плес;</p> <p>- правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима;</p>	<p>достигну предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигну у наредном периоду. У раду са напреднијим ученицима могу се користити додатни садржаји у складу са њиховим способностима. Кроз процес остваривања програма неопходно је пратити способности ученика за различите физичке активности. Усавршавање моторичких вештина је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд.). Пре учења нових моторичких вештина у четвртом, неопходно је поновити вештине из претходних разреда</p>
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	На свим часовима	<p>КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА</p> <p>Основна правила вежбања.</p> <p>Основна правила мини- – рукомета, футсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке.</p> <p>Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање,</p>	Српски језик, дигитални свет, природа и друштво	<p>-користи терминологију вежбања;</p> <p>- поштује правила понашања на вежбалиштима;</p> <p>- поштује мере безбедности током вежбања;</p> <p>- одговорно се односи према објектима,</p>	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Ова наставна област реализује се кроз све организационе облике рада, наставне области и теме уз практичан рад. Достизањем исхода ове наставне области, ученици развијају знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком

		<p>склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време.</p> <p>ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ</p> <p>Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.)</p>		<p>справама и реквизитима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и 	<p>васпитању, спорту и здрављу. Основне информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу. Ова наставна област обухвата:</p> <p>формирање правилног односа према физичком вежбању и здрављу. развијање и неговање другарства. препознавање негативних – неприхватљивих облика понашања у игри и др. Поред наведеног у овој области потребно је радити и на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности), формирању правилног односа према различитостима, чувању личне и школске имовине, неговању друштвени вредности итд.</p>
--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

ФВ.1.1.1.Унапређује моторичке способности

ФВ.1.1.2.Правилно изводи једноставније вежбе обликовања, са и без реквизита

ФВ.1.1.3.Разуме значај правилног држања тела за здравље

ФВ.2.1.1.Примењује самостално научени комплекс јутарње гимнастике

ФВ.3.1.1.Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине делове тела

МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ

ФВ.1.2.1.Правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат

ФВ.1.2.2.Зна правилно да скаче удаљ згрчном варијантом технике и мери дужину скока

ФВ.1.2.3.Зна правилно да скаче увис варијантом технике маказице

ФВ.1.2.4.Правилно изводи вежбе на тлу

ФВ.1.2.5.Правилно изводи вежбе на греди и шведској клупи

ФВ.1.2.6.Познаје правила спортских елементарних игара

ФВ.2.2.1.Правилно изводи прескоке

ФВ.2.2.2.Правилно изводи вежбе на вратилу

ФВ.2.2.3.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбал и “Између четири ватре”, примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипеизражавајући сопствену личност уз поштовање других

ФВ.2.2.4.Правилно изводи основне ритмичке вежбе са лоптом и вијачом

ФВ.2.2.5.Правилно изводи плес и народно кола предвиђена за трећи разред

ФВ.3.2.1.Игра Мини - рукомет, “Футсал”- мали фудбали “Између четири ватре”, примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других

ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

ФВ.1.3.1.Зна основне појмове везане за физичко вежбање

ФВ.1.3.2.Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици

ФВ.1.3.3.Примењује здравствено-хигијенске мере

ФВ.2.3.1.Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала” и “Између четири ватре”

ФВ.2.3.2.Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри

ФВ.3.3.1.Зна утицај физичког вежбања

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција за одговоран однос према здрављу – развијање свести о значају физичке активности за здравље, правилно држање тела, хигијена,

исхрана и значај лекарских прегледа.

Компетенција за рад са другима – тимски рад у спортским играма, ферплеј, толеранција, поштовање правила и саиграча.

Компетенција за целоживотно учење – усвајање и примена знања о значају физичке активности, вежбање у слободно време.

Одговорно учешће у демократском друштву – поштен однос у игри, навијање без агресије, поштовање спортских правила.

Дигитална компетенција – коришћење дигиталних алата за праћење физичког развоја (нпр. апликације за мерење физичке активности, видео анализе покрета).

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – организовање спортских догађаја, такмичења и активности у оквиру школе и заједнице.

Комуникација – изражавање и сарадња током тимских спортова, усмеравање и подршка саиграчима.

Компетенција за рад с подацима и информацијама – праћење физичког развоја кроз националну батерију тестова, анализа спортских резултата.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

ПРЕДМЕТ: **Дигитални свет**

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

ФОНД ЧАСОВА: 36

ЦИЉ: Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања

ТЕМА	Бр. часа	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Корелација	ИСХОДИ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ДИГИТАЛНО	9	Селектовање и основно	Српски	промени величину и	Интерактивна настава и

ДРУШТВО		<p>форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст. Креирање и уређивање текстова за познату публику. Пројектни задатак који подразумева:</p> <ul style="list-style-type: none"> – претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике. 	језик,природа и друштво,ликовна култура	<p>боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста;</p> <p>– активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету;</p> <p>– активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета;</p> <p>– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – вреднује своју улогу у</p>	<p>учење кроз рад Користе се дигитални уџбеници, едукативне игре и интерактивне апликације. Ученици самостално или у пару раде на задацима, примењујући стечена знања у практичним активностима.</p> <p>Рад на конкретним задацима и пројектима Пројектни задаци: ученици креирају документе, постере, дигиталне приче, едукативне видео-садржаје.</p> <p>Примена кодирања: ученици решавају проблеме кроз програмирање користећи блоковске или једноставне текстуалне језике.</p> <p>Израда и презентовање радова: ученици раде у тимовима, истражују и презентују своје резултате.</p> <p>Проблемски заснована настава Наставник поставља проблемске задатке везане за реалне ситуације (нпр. како безбедно користити интернет). Ученици у групама или индивидуално осмишљавају решења и</p>
БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	2	Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.	Природа и друштво,физичко и здравствено васпитање		
АЛГОРИТАМСКИ	8	Променљиве.	математика		

НАЧИН РАЗМИШЉАЊА		Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.		рупи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта јерезултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање	презентују их. Игровне методе и симулације Квизови, едукативне игре и сценарија у којима ученици доносе одлуке о безбедном понашању на интернету. Драматизација сценарија везаних за дигиталну безбедност. Рад у дигиталним Окружењима Рад на рачунарима, таблетима или паметним таблама уз коришћење едукативних платформи. Ученици примењују основне вештине у раду са текстом, сликама и дигиталним садржајима. Сарадничко учење Рад у паровима или тимовима на дигиталним пројектима. Коришћење колаборативних алата (нпр. Google Docs, Canva) за израду заједничких докумената. Интердисциплинарни приступ Повезивање дигиталног света са другим предметима (нпр. прављење презентација о историјским личностима,
---------------------	--	--	--	---	--

					израда дигиталних мапа у природи и друштву). Креирање визуелних приказа података из математике
--	--	--	--	--	---

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Дигитална компетенција – рад у текстуалним и графичким едиторима, форматирање текста, рад са сликама, програмирање (гранање, понављање, променљиве).

Комуникација – креирање текстова за познату публику, преношење информација на јасан и организован начин.

Компетенција за рад са подацима и информацијама – претраживање интернета уз примену пробраних елемената напредне претраге, прилагођавање графике.

Одговорно учешће у демократском друштву

– организација школског догађаја који промовише безбедно коришћење интернета.

Решавање проблема – израда програма који садрже гранање, понављање и

променљиве, што подстиче логичко размишљање и алгоритамски начин решавања задатака.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – креирање дигиталних садржаја, управљање пројектима (организација школског догађаја).

Компетенција за рад са другима – сарадња у оквиру пројектних задатака, заједничка организација догађаја.

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ПРЕДМЕТ: ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

РАЗРЕД: ЧЕТВРТИ

ФОНД ЧАСОВА: 36

САДРЖАЈИ ПО МЕСЕЦИМА	АКТИВНОСТИ
СЕПТЕМБАР : 1. Упознавање са Програмом рада на ЧОС-у 2. Кућни ред школе, правила понашања 3. Култура понашања на јавним местима.	Доношење Програма рада на ЧОС-у. Договор о раду и подсећање на кућни ред. У сусрет Грожђебалу разговор о култури понашања.

4. Разговор на тему : Мој радни дан	Помоћ у организацији времена ученика.
ОКТОБАР : 5. Обележавање Дечје недеље 6. Вршац- мој родни град. 7. Укључивање у акцију солидарности 8. Промене у пубертету ,однос међу половима. 9. Наше хигијенске навике.	Изложбе,цртежи, дружења,панои. Приказ нашег града- рад по групама. Сакупљање помоћи за децу. Предавање , разговор. Акција уређења простора у коме радимо.
НОВЕМБАР : 10. Екологија : Заштитимо човекову околину. 11. Како да што боље учим ? 12. Мој узор у понашању 13. Мој хоби	Филм, предавање, израда паноя. Методе и технике учења- упознавање. Разговор и представљање особе-узора. Корисно коришћење слободног времена.
ДЕЦЕМБАР : 14. Култура вербалног опхођења међу вршњацима. 15. Божићни обичаји 16. Методе и технике учења 17. Наш рад на крају првог полугодишта.	Разговор, текст, дискусија. Упознавање традиције Учење учења. Анализа рада и мере за побољшање успеха.

ЈАНУАР : 18. Припреме за прославу Светог Саве 19. Обележавање Дана Светог Саве.	Израда паноа, изложба, проба приредбе. Свечани програм поводом Дана Светог Саве.
ФЕБРУАР : 20.Прва помоћ – како помоћи у невољи ? 21.Наша школа –школа без насиља 22. Ми као новинари. 23. Мама за празник	Упознавање ученика како пружити прву помоћ. Радионице, анимирани филмови Информације, панои, новинарске радионице. Израда поклона, честитки.
МАРТ : 24. Песме,цртежи и стихови за наше маме. 25. Уређење школског простора 26. Спортска такмичења – пролећни крос 27. Васкршње чаролије	Обележавање 8. марта –Дана жена Акција- Пролеће је стигло , све на ноге дигло. Спортска такмичења. Фарбање јаја , очување народних обичаја.
АПРИЛ : 28. Посета музеју или позоришту. 29. Дан планете Земље. 30. Излет до парка или брега.	Развијање интересовања и културе ученика. Разговор о значају очувања планете. Боравак у природи.
МАЈ :	Припрема приредбе.

31. Припрема приредбе поводом Дана школе	Прослава Дана школе
32. Обележавање Дана школе.	Обележавање недеље здравих зуба ,цртежи
33. Недеља здравих зуба- посета школском зубару	Причање најинтересантнијих догађаја.
34. Ми на екскурзији	
ЈУН :	
35. Припрема Програма за пријем првака.	Проба приредбе за прваке.
36.Дружење на крају четвртог разред	Свечана приредба са родитељима.

напомена: Додатна и допунска настава се реализује од друге недеље месеца септембра до предпоследње недеље јуна месеца. Ученици се идентификују на основу резултата са иницијалног тестирања ученика током прве или почетка друге недеље септембра. Такође ученици се упућују на допунску наставу уколико су дуго били болесни, нису савладали садржаје наставног плана и програма а на додатну наставу уколико ученици желе на такмичења, да сазнају нешто више од онога што се учи на редовним часовима. Програмски садржаји се бирају на основу усменог или писменог анкетирања ученика , интересовања ученика или пак припреме за даље школовање ученика.Допунска и додатна настава се реализују једном недељно или сваке друге недеље уколико наставник има мању норму или ради у више школа.

Ова настава се реализује на часовима који су обично у распореду предчас или 7. и 8. час, онлајн уколико је потребно за припрему ученика за завршни испит, кроз радионице, истраживачке задатке.

Сваки наставник прати напредовање ученика и бележи у педагошку документацију наставника ,папирна или дигитална.

Извештавање наставника реализује се 4 пута годишње на Одељенским и Наставничким већима или увидом директора у документацију наставника.